

ΝΕΟΙ ΑΡΧΟΜΟΙ

ΑΘΗΝΑΙ ΑΥΓΟΥΣΤΟΣ 1938 ΑΡΙΘ. 8

ΕΚΔΟΣΙΣ ΕΘΝΙΚΗΣ
ΣΥΝΤΗΡΗΤΙΚΗΣ
ΟΡΓΑΝΩΣΕΩΣ

ΕΘΝΙΚΗ ΣΥΝΤΗΡΗΤΙΚΗ ΟΡΓΑΝΩΣΙΣ

Πρόεδρος
ΕΠ. ΧΑΡΙΛΑΟΣ πρώην ύπουργός

Άντιπρόεδρος
ΜΕΝΕΛΑΟΣ ΜΕΤΑΞΑΣ συν)τάρχης έ. ά.

Ι Δ Ρ Υ Τ Α Ι

ΑΓΓΕΛΟΣ ΓΕΩΡΓΑΤΟΣ—ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΓΕΩΡΓΑΝΤΑΣ—ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΔΡΙΤΣΑΣ
—ΓΡΗΓΟΡΙΟΣ ΕΥΣΤΡΑΤΙΑΔΗΣ—ΠΕΤΡΟΣ ΖΑΛΟΚΩΣΤΑΣ—ΑΓΓΕΛΟΣ ΚΑΝΕ-
ΛΟΠΟΥΛΟΣ—ΑΡ. ΚΟΥΖΗΣ—Κ. ΜΑΛΑΜΑΤΙΑΝΟΣ—Γ. ΝΙΚΟΛΑΪΔΗΣ αντιστρά-
τηγος—ΑΝΔΡΕΑΣ ΠΑΠΑΔΗΜΗΤΡΙΟΥ — ΜΙΧΑΗΛ ΚΙΝΟΠΟΥΛΟΣ
ΑΝΤΩΝΙΟΣ ΣΤΑΘΑΤΟΣ— ΑΝΔΡΕΑΣ ΧΑΤΖΗΚΥΡΙΑΚΟΣ.

ΕΔΡΑ: ΑΘΗΝΑΙ. ΓΡΑΦΕΙΑ: ΣΤΟΑ ΠΕΣΜΑΖΟΓΛΟΥ
ΟΔΟΣ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟΥ. ΟΡΟΦΟΣ 1ος -- ΤΗΛΕΦΩΝΟΝ 32.633

ΝΕΟΙ ΔΡΟΜΟΙ

ΜΗΝΙΑΙΟΝ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ
ΕΚΔΟΣΙΣ ΕΘΝΙΚΗΣ ΣΥΝΤΗΡΗΤΙΚΗΣ ΟΡΓΑΝΩΣΕΩΣ
ΓΡΑΦΕΙΑ: ΣΤΟΑ ΠΕΣΜΑΖΟΓΛΟΥ
ΟΔΟΣ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟΥ. ΟΡΟΦΟΣ 1ος
ΤΙΜΗ ΦΥΛΛΟΥ ΔΡΧ. 5

ΑΥΓΟΥΣΤΟΣ 1938

ΕΤΟΣ 1ου

ΑΡΙΘ. ΦΥΛΛΟΥ 8

ΤΗΛΕΦΩΝΟΝ: 32.633

ΕΤΗΣΙΑ ΣΥΝΔΡΟΜΗ ΔΡΧ. 60

ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΝ «Η ΤΕΧΝΗ»

Πλατεία άγ. Θεοδώρων Σκουλενίου 1

ΣΥΝΤΑΚΤΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ

Ν. Π. Αποστολόπουλος — Άλ. Ίατρίδης — Ν. Χαρίλαος.

(Τό περιοδικόν δεσμεύεται άπέναυτι τρίτων διά τής ασφαρίδος αυτού
καί διά τής ύπογραφής ένός των μελών τής Συντακτικής Επιτροπής)

Π Ε Ρ Ι Ε Χ Ο Μ Ε Ν Α

Άπό τας έκδηλώσεις τής Έλληνοβουλγαρικής φιλίας. Ή τετάρτη Αύγού-
στου καί αι αντιλήψεις τής Έθνικής Συντηρητικής Οργανώσεως, διατυπωθεΐσαι
ύπό Ε. Χαριλάου. Μία άκόμη βαθμής τής κλίμακος του Νοελληνικού πολιτισμού,
ύπό Κ. Φούμη. Ή Εύκολη Ζωή ύπό Δ. Ν. Δουμασκίνοϋ. Ή Χαρτορίχτες, διή-
γημα Γ. Δ. Καλογεροπούλου. Στίχοι, Χ. Πετροπούλου. Ή κατάληψις τής
Ήπειρου τῷ 1881, ιστορική μελέτη ύπό Ν. Γ. Κοκίδου, Άντιστρατήγου. Τό Δρα-
γασάνι ύπό Ν. Π. Αποστολοπούλου. Διήγημα ύπό Ν. Άνέμη. Ή χειρωνα-
πτική έργασία ύπό Σ. Γ. Χατζησαγάνου. Ποίημα, Καλλιόπης Διακάκου.
ΧΡΟΝΙΚΑ, Έσωτερικά καί Έξωτερικά γεγονότα του λήξαντος μηνός. Ήμερολό-
γιον των Άρχαιολογικών γεγονότων του τρέχοντος έτους, συντασσόμενον ύπό
την έποικτεΐαν Άλεξ. Θ. Φιλαδέλφειας. Εύθυμη Ζωή.

ΝΕΟΙ ΔΡΟΜΟΙ

ΜΗΝΙΑΙΟΝ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ

ΑΘΗΝΑΙ

ΑΡΙΘ. ΦΥΛΛΟΥ 8

ΑΥΓΟΥΣΤΟΣ 1938

ΓΡΑΦΕΙΑ: ΣΤΟΑ ΠΕΣΜΑΖΟΓΛΟΥ
ΟΔΟΣ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟΥ, ΟΡΟΦΟΣ 1ος
ΤΗΛΕΦΩΝΟΝ 32-633

ΑΠΟ ΤΑΣ ΕΚΔΗΛΩΣΕΙΣ

ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΟΒΟΥΛΓΑΡΙΚΗΣ ΦΙΛΙΑΣ

„Γνωρίζω τον κ. Χαρίλαο Χαραλάμης, ο οποίος
δουλεύει στην
Σελήνη

Εικών με αυτόγραφον τής Αύτου Μεγαλειότητος του Βασιλέως
της Βουλγαρίας Βόριδος Γ, προσφερθεΐσα ύπό του Βασιλέως προς τον

κ. Αλέξανδρον Φιλαδελφία διευθυντήν τοῦ Ἐθνικοῦ Μουσείου, κατὰ τὴν πρόσφατον ἐν Σόφια μετάβασίν του. Προσεφέρθη ἐντός πλαισίου ἐκ πλατίνης, εἰς τὸ ἄνω μέρος τοῦ ὁποίου προεξέχει τὸ χρυσοῦν μονόγραμμα τοῦ Βασιλέως. Τὸ αὐτόγραφον συντεταγμένον γαλλιστί ἀποτελεῖ τὴν φράσιν: «Πρὸς τὸν ἐπιφανῆ σοφὸν καθηγητὴν κ. Ἀλέξανδρον Φιλαδελφία εἰς εὐκρινῆ ἀνάμνησιν. Βόρις Γ. Σόφια 30—6—1938».

Ἡ εἰκὼν αὕτη εἶναι τοποθετημένη ἐντός πολυτελεστάτης θήκης. Εἰς τὴν ἐν τῷ παρόντι τεύχει στήλην τῶν ἐξωτερικῶν γεγονότων, γράφομεν ἐκτενῶς περὶ τῆς ἀκροάσεως τοῦ κ. Φιλαδελφέως παρὰ τῷ Βασιλεῖ τῆς Βουλγαρίας.

4 ΑΥΓΟΥΣΤΟΥ

Ὁ πανηγυρισμὸς τῆς 4ης Αὐγούστου εὗρεν τὸ τεύχος μας ὑπὸ τὰ πιεστήρια. Ἄλλως τε πᾶν γεγονός τοῦ μηνὸς Αὐγούστου, θέλει καταχωρηθῆ εἰς τὰ χρονικά τοῦ τεύχους Σεπτεμβρίου, ἢ ἐκδόσις τοῦ ὁποίου θὰ εὕρῃ ἕλον τὸν Αὐγούστον συμπληρωμένον. Μόλις προλαμβάνομεν ἐνταῦθα νὰ καταχωρίσωμεν τὸ κάτωθι ἔγγραφον:

ΕΘΝΙΚΗ ΣΥΝΤΗΡΗΤΙΚΗ ΟΡΓΑΝΩΣΙΣ

18, Ὀδὸς Ἑμμ. Μπενάκη

Ἄριθ. Τηλεφ. 32 - 633

Ἀθῆναι τῆ 3 Αὐγούστου 1938

Κύριε Πρόεδρε,

Ἡ Ἐθνικὴ Συντηρητικὴ Ὀργάνωσις ἐπὶ τῇ συμπληρώσει διετίας ἀπὸ τῆς μεταβολῆς τῆς 4ης Αὐγούστου, ὑποβάλλει τὴν εὐχὴν, ὅπως ὁ ἑλληνικὸς λαός, ἐξακολουθήσῃ βασιζὼν τὴν προοδευτικὴν ἐξέλιξιν ἐπὶ τῆς καταστάσεως ἣτις προέκυψεν ἐκ τῆς ρηθείσης μεταβολῆς.

Ἰδιαιτέρας δὲ εὐχὰς ὑποβάλλομεν πρὸς Ὑμᾶς, Κύριε Πρόεδρε, τὸν ἀκαταπόνητον πρωτοπόρον τῆς ἀνορθώσεως, τὸν καταστήσαντα ἀκλόνητον τὴν ἐννομον τάξιν, καὶ ἀποτελοῦντα τὴν ἐγγύησιν τῆς σταθερότητος αὐτῆς.

Ἦρκεσαν ὀλίγαι στιγμαὶ δυσαρέστων εἰδήσεων κατὰ τὴν παρελθούσαν ἑβδομάδα, διὰ νὰ αἰσθανθοῦν δέος αἱ καρδίαι τῶν Ἑλλήνων, ἐπὶ τῇ ἀμυδρᾷ θεᾷ τοῦ φάσματος τῆς ἀναρχίας. Ἀλλὰ ἤρκεσαν καὶ ἐλάχιστα στιγμαὶ εἰς τὴν δραστηριότητά σας, διὰ νὰ ἀποδειχθῇ ὅτι ἐν Ἑλλάδι ἡ ἀναρχία ἀποτελεῖ πλέον ἄσαρκον σκιάν. Καὶ ἡ ἔμπρακτος τοῦτου ἀπόδειξις — ἡ σημειωθείσα πρὸ ἡμερῶν — συμπτωματικῶς ἦλθεν ν' ἀποτελέσῃ ὠραῖον δῶρον τῆς Κυβερνήσεως πρὸς τὸν λαόν, ἐπ' εὐκαιρίᾳ τῆς 4ης Αὐγούστου.

Μετ' ἐξαιρέτου τιμῆς
ΕΠΑΜΕΙΝΩΝΔΑΣ ΧΑΡΙΛΑΟΣ

Πρὸς τὸν Κύριον
ΙΩΑΝΝΗΝ ΜΕΤΑΞΕΑΝ
Πρόεδρον τῆς Κυβερνήσεως
Ε Ν Τ Α Υ Θ Α

ΜΙΑ ΑΚΟΜΗ ΒΑΘΜΙΣ ΤΗΣ ΚΛΙΜΑΚΟΣ ΤΟΥ ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΟΥ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ

Ἄρθρον τοῦ κ. Κ. ΦΟΥΜΗ
πρώην ὑπουργοῦ τῆς Κητικῆς Πολιτείας

Ὡς προκύπτει ἐκ τοῦ λίαν ἐνδιαφέροντος, ἄρθρου τοῦ κ. Ἐπαμεινῶνδα Χαριλάου δημοσιευθέντος εἰς τὸ φύλλον παρελθόντος Ἰουνίου τοῦ παρόντος περιοδικοῦ, ἡ πρωτοβουλία τῆς Ἐθνικῆς Συντηρητικῆς Ὀργανώσεως προσθέτει μίαν στερεάν βαθμίδα εἰς τὸ οἰκοδόμημα τοῦ νεοελληνικοῦ πολιτισμοῦ. Ἡ ἴδρυσις, εἰς Ἀθήνας Σχολῆς πρὸς μόρφωσιν διευθυνόντων γραφεῖα, ἐργαστασία βιοτεχνικῶν καὶ βιομηχανικῶν ἐπιχειρήσεων, εἶναι ἰδέα τῆς ὁποίας ἡ ἐντὸς ὀλίγου πραγματοποιήσις θὰ ἀποδώσῃ ἀρίστους καρπούς.

Τὸ πρόγραμμα περιλαμβάνει δέκα μαθήματα, ἀναγραφόμενα εἰς τὸ ἄρθρον τοῦ κ. Χαριλάου κατηρησθη δὲ ὑπὸ ἐπιτροπείας ἀποτελεσθείσης ὑπὸ ἐπιλέκτων εἰδικότητων. Οἱ μαθηταὶ τῆς Σχολῆς ταύτης θὰ ἀποτελοῦνται ἐκ τῶν, σήμερον, ἐργαζομένων εἰς τὰς ἀνωτέρω φύσεως ἐπιχειρήσεις, ἀλλὰ μόνον ἐκ τῶν κατεχομένων ὑπὸ τοῦ δῶρου καὶ τῆς φιλοδοξίας, εἰς τὸ νὰ ἀνέλθουν, πλησιέστερον, πρὸς τὰς διευθυνούσας τάξεις τῶν ἐπιχειρήσεων.

Τὸ Ἑλληνικὸν κράτος μετὰ τὴν διακοπὴν τοῦ πρακτικοῦ καὶ εἰς τὰς ἀνάγκας τῆς ἀπελευθερωθείσης Ἑλλάδος ἀρμόζοντος προγράμματος τοῦ ἀειμνήστου Κυβερνήτου Καποδίστρια, ἔχασε ἐπὶ πολὺ τὸν ἐπὶ τοῦ προκειμένου δρόμον του, παραμελήσαν ἐπὶ μακρὸν τὴν πρὸς τὰς πρακτικὰς ἐπιστήμας δφειλομένην προσοχὴν.

Πέρασαν χρόνια καὶ καιροὶ διὰ νὰ ἀνεύρῃ πάλιν τὸν παλαιὸν δρόμον του, ὅστις εἶναι αἱ σκέψεις ποὺ ἀναπτύσσουσιν οἱ σημερινοὶ «Νεοὶ Δρόμοι». Σήμερον ἄλλωστε ἡ Ἑλληνικὴ κοινωνία δὲν εἶναι κάτοχος θεωρητικῶν καὶ ἀφηρημένων, μόνον, γνώσεων ἀλλὰ ἐξαπλωμένη μὲ πλήρη, πονοπλίαν πρακτικῶν καὶ παραγωγικῶν ἐπιστημῶν καὶ ἐμπειρίας. Κοντὰ εἰς τὰ κλασικὰ γυμνάσια καὶ τὰς φιλοσοφικὰς καὶ θεωρητικὰς σχολὰς τῶν Πανεπιστημίων, λειτουργοῦν καὶ τὰ πρακτικὰ Λύκεια, τὸ Πολυτεχνεῖον αἱ σχολαὶ τῶν Οἰκονομικῶν καὶ Ἐμπορικῶν Ἐπιστημῶν, αἱ παντὸς εἶδους γεωργικαὶ σχολαὶ, αἱ κτηνοτροφικαὶ, τὰ διάφορα γεωργικὰ ἱνστιτούτα. Καὶ ἅπαντες οὗτοι οἱ διδακτικοὶ τόποι, παρασκευάζουσιν κατηρητισμένους παράγοντας τῆς ἐθνικῆς παραγωγῆς, νέους τοὺς ὁποίους χρησιμοποιοῦν αἱ παραγωγικαὶ ἐπιχειρήσεις τοῦ τόπου.

Λειτουργεῖ μὲ προϋούσαν αὐξήσιν τῶν ἐν τῷ προγράμματι αὐτῆς προβλεπομένων πολλαπλῶν σχολῶν τῆς, ἢ Σιθιτανίδειος Σχολῆς ὡς ἀντιρροπὸν τῆς θεωρητικῆς καὶ σχολαστικῆς μαθήσεως. Χάρις εἰς ὅλα τὰ μνησθέντα ἰδρύματα πλήθος τῶρα νέων γεωπόνων, μηχανικῶν, χημικῶν, καὶ ἐν γένει νέων, ὀπλισμένων μὲ γνώσεις καὶ ἐμπειρίαν θεωρητικῶν καὶ πρακτικῶν ἐπιστημῶν τίθενται εἰς τὴν ὑπηρεσίαν Κράτους ἔχοντες τὸ πρόγραμμα «διευθυνομένης ἐθνικῆς οἰκονομίας».

πρόγραμμα δυνάμει του οποίου το κράτος, συντονίζει πλέον τὰς προσπάθειάς του με τὰς προσπάθειάς τῆς ἰδιωτικῆς πρωτοβουλίας τῆς δαιμονίου ταύτης καὶ θαυματουργοῦ μηχανῆς εἰς τὴν ὁποίαν τὸ ἔθνος ἐστήριξεν τὰ πρῶτα βήματα τῆς ἀνορθώσεως καὶ προόδου του, κατὰ τὸν μακρὸν χρόνον, ὅστις ἐχάθη ἀκάρπως ὅσον ἀφορᾷ τὴν μὴ δράσαντα, πρωτοβουλίαν τοῦ Κράτους.

Τοιαύτη εἶναι ἡ ζήτησις, σήμερον, πρακτικῶν σκαπανέων διὰ τὴν αὔξησιν τῆς ἐθνικῆς παραγωγῆς, ὥστε τὸ Κράτος νὰ εὐρίσκηται εἰς τὴν δυσκολίαν νὰ δλοκληρώσῃ τὸν, σφοδρὸν θασμόν, τῶν κοινωτικῶν γεωπόνων (διὰ τοῦ ὁποίου ἡ Γεωργία θὰ ἀνέλθῃ εἰς τὸ προῦηκον ὕψος τῆς) ἢ λείψῃ τοῦ ἀπαιτουμένου ἀριθμοῦ γεωπόνων.

Συγκρίνατε τὴν σήμερον, πρὸς τὴν ὄχι μακρὰν, ἀπέχουσαν ἐποχὴν, κατὰ τὴν ὁποίαν αἱ ὑπηρεσίαι τῶν Ὑπουργείων τῆς Γεωργίας καὶ Ἐθνικῆς Οἰκονομίας ἐκρέμοντο ἀπὸ τὰ, ἀτροφικά, τμήματα τοῦ Ὑπουργείου τῶν Ἐσωτερικῶν, ἢ δὲ ἀνάγκη τῆς ἰδρύσεως Ὑπουργείου Γεωργίας ἀπετέλεσε τὸ θέμα ἀγόνων συζητήσεων μακρᾶς σειρᾶς ἐτῶν.

Ἡ ἴδρυσις τῆς ἐιδικῆς Σχολῆς πρὸς μόρφωσιν διευθυνόντων γραφεῖα βιοτεχνικῶν καὶ βιομηχανικῶν ἐπιχειρήσεων, θὰ συμβάλῃ, εἰς τὸ μέλλον, διὰ τὴν ἀρτιωτέραν ὁργάνωσιν καὶ λειτουργίαν τῆς ἐγχωρίου βιοτεχνίας καὶ βιομηχανίας ὧν λαμπρὰ ἔργα ἔχομεν ἕως τῶρα.

Ἄν ρίξωμεν ἕνα βλέμμα εἰς τὴν Βιοτεχνίαν μας θὰ σχηματίσωμεν τὸ συμπέρασμα ὅτι αὕτη δασάκις ὁργανοῦται συστηματικῶς, ἔχει θαυμασίαν ἀπόδοσιν. Παράδειγμα ἡ ἐμπνευσμένη ἐργασία τῆς Κυρίας Λουκίας χήρας τοῦ ἐκλιπόντος ἀειμνήστου πατριώτου καὶ πολιτευτοῦ Ἀντωνίου Ζυγομαλά, διὰ τὴν ἀνάπτυξιν τῆς «ἐλληνικῆς θελονεῖας», εἰς πολυάριθμα χωρία τῆς Ἀττικῆς. Παράδειγμα ἡ εἰς τὰ Χανιά τῆς Κρήτης συλλογὴ ἀρχαϊκῶν καὶ βυζαντινῶν σχεδίων ὑπὸ τοῦ «Διπλοῦ τοῦ Διδὸς πελέκεως» καὶ τοῦ «ἐργοστασίου τῶν Ἐλευθέρων».

Τοιαῦτα πολύτιμα μοτίβα διὰ τὴν ἐξέλιξιν τῆς ἀστικῆς παραγωγῆς ὑπάρχουν πανταχοῦ τῆς Ἑλλάδος. Εἰς τὰ νησιά αὐτῆς, τὴν Πελοπόννησον, τὴν Στερεάν Ἑλλάδα, τὴν Μακεδονίαν καὶ Θράκην, ἀφθονοὶ δὲ καὶ εἰς τὸν, ἐκ τῆς ἐλληνικῆς Ἰονίας, προσφυγόντα εἰς τὴν ἑλευθέραν Ἑλλάδα πληθυσμόν, ἀρχαιοτάτου ἐλληνικοῦ πολιτισμοῦ καὶ ἔξων παλαιᾶς οἰκοτεχνίας.

Διὰ τὴν πλοῦτον τοῦτον τῆς σήμερον καὶ τὰ ἀπαραμίλου ἀριστοτεχνικῆς συλλήψεως καὶ κάλλους τῶν ἀμφίσεων, τῶν εἰς τὰ Μουσεῖα μας ἀνακειμένων ἀγαλμάτων, τοῦ χάρατος τούτου τῶν ὀφθαλμῶν καὶ τοῦ παγκοσμίου θαυμασμοῦ, δὲν θὰ δημιουργηθῇ σὺν τῷ χρόνῳ, καὶ ἡ γνησία Ἑλληνικὴ Μόδα;

Μὲ τοιοῦτον ἐξοπλισμόν τὸν ὁποῖον, σήμερον εὐτυχῶς, κατέχομεν, ἢ καθόλου πρόοδος τοῦ ἔθνους δὲν θὰ γίνεταί με βῆμα σημειωτὸν καὶ με ἀριθμητικὴν, ἀλλὰ με γεωμετρικὴν πρόοδον.

Ἄναμφιβόλως δὲ αἱ ἰδέαι αὗται αἱ ἀποβλέπουσαι εἰς τὴν κατασκευὴν ἀστικῶν προϊόντων τὰ ὁποῖα νὰ μὴν λέγωνται ἐθνικὰ μόνον ἐπειδὴ κατασκευάσθησαν ἐν τῷ τόπῳ, ἀλλὰ νὰ εἶναι ἐθνικὰ, ἐπειδὴ θὰ φέρουν καὶ τὴν σφραγίδα τοῦ ἐθνικοῦ χαρακτῆρος, εἶναι ἰδέαι με τὰς ὁποίας θὰ κατηλίση τοὺς σπουδαστάς τῆς ἡνείκελης Σχολῆς τῶν Βιομηχανικῶν Σπουδῶν, ἀπὸ τὴν ὁποίαν ἡ Ἑλλὰς ἀναμένει ἐμπνευσμένους «διευθύνοντας» τῶν βιομηχανικῶν καὶ βιοτεχνικῶν ἐπιχειρήσεων.

Η ΕΥΚΟΛΗ ΖΩΗ

ὑπὸ Δ. Ν. ΔΑΜΑΣΚΗΝΟΥ διηγήτορος
πρώην Εἰσαγγελέως Ἐφετῶν

Θὰ προσφέρω κι' ἐγὼ στοὺς «Νέους Δρόμους» μιὰ ψυχικὴ συμβολὴ ἀκολουθώντας τὸ δρόμο ποὺ ἔχουν χαράξει, τὸν ἀνηφορικὸ μὲν ἀλλὰ πλούσιο σὲ ἀπόδοσιν γιὰ τὴν ἀνθρώπινη ζωὴ.

Καὶ ποιὸς δὲν τὸν ἀνέβηκε αὐτὸν τὸν ἀνήφορο εἴτε διανοούμενος ἦταν, εἴτε τεχνίτης καὶ ποιὸς δὲν ἐθυμήθηκε μέσα στὸ στάδιό του, τὸ δρόμο τοῦ Ἐσταυρωμένου ποὺ συμβολικὰ μᾶς ἐδίδαξε τὴν Ἀπολύτρωσι.

Διατρέχομε ὅμως μιὰ περίοδο καὶ ζοῦμε ἀλήθεια μιὰ ζωὴ πολὺ διαφορετικὴ ἀπὸ ἐκείνη τῶν παλιῶν μας χρόνων, καὶ τώρα ποὺ γράφω τὶς γραμματὶς αὐταῖς γιὰ τοὺς Νέους Ἑλληνας Τεχνίτας, κάνω τὴν σύγκρισιν τῆς συνθέσεως τῆς τότε κοινωνίας πρὸς τὴν σημερινὴ καὶ βρίσκω ἀσύγκριταις δυσκολίαις σήμερα εἰς τὸ ψυχικὸ ἐπίπεδο τῆς ἀνατροφῆς καὶ τοῦ χαρακτῆρος τῶν νέων.

Τότε τὰ παιδιὰ δὲν εἶχαν κανένα σχεδὸν τεχνικὸ βοήθημα μὰ εἶχαν τὴν παράδοσιν τῆς ἐξέλιξεως, τὸ πνεῦμα τῆς ὑπομονῆς καὶ τῆς προαγωγῆς, τὴν μαθήτευσιν καὶ τὴν ἐξάσκησιν.

Σήμερα ἡ Τέχνη ἀνοίξε διάπλατα στοὺς νέους τῆς μύστας τῆς πύρραις τῶν μυστικῶν τῆς γιὰ νὰ τὴν κατακτήσουν καὶ φαίνεται προκλητικὰ νὰ δείχνῃ τὰ θέλητρά της σὲ ὄσους τὴν θαυμάζουν.

Σχολαῖς ἐπαγγελματικαῖς, ἀνωτέρας καὶ ἐιδικῆς μορφώσεως, σχολαῖς ἐφαρμογῆς με ὄργανα, ἐργαλεῖα, μεθόδους καὶ συστήματα, ἀναπαύσεις, τέρψεις, ψυχαγωγίαις, terra incognita τῶν καιρῶν τῶν ἰδικῶν μας.

Καὶ ὅμως ὁ πειρασμὸς ποὺ διακρίνω στὸν σύγχρονον Τεχνίτη εἶναι ἡ εὐκόλη ζωὴ.

Τὸ σύγχρονον ἀξίωμα τῆς λίγης ὀουλεῖας καὶ τῆς μεγάλης ἀμοιβῆς, καίει τὰ τρυφερὰ σπλάγγνα καὶ συγχίζει μέσα στὸ μυαλὸ τοῦ νεαροῦ τεχνίτη τὴν μεγάλη ἀλλὰ καὶ μακρυνὴ γραμμὴ τοῦ μέλλοντός του.

Θέλει τὸ μέλλον γιὰ παρὸν καὶ τὸ παρὸν γιὰ μέλλον. Θέλει τὸν ἀνηφορικὸ τῆς παραδόσεως καὶ τῆς πείρας δρόμο νὰ τὸν ἰσιώσῃ γιὰ νὰ μὴν νοιώσῃ τὴν κούρασί του.

Εἶναι τάχα ἡ δίψα τῆς μαθήσεως, ἢ κατὰκτησις τοῦ ἀγνώστου στίβου τῆς τέχνης ποὺ κάνει τοὺς πρωτόπειρους νὰ βιάζονται ὅπως τὰ λαίμαργα παιδιὰ ποὺ μπαίνοντας σὲ ζαχαροπλαστεῖο ποθοῦν νὰ φᾶνε διὰ μιᾶς ὄλα μαζὺ τὰ γλυκὰ ἢ ἡ δίψα τοῦ μονομιάς πλούτου ποὺ μοιάζει με τὸν νεοπλουτισμὸ τῆς τέχνης;

Λυπᾶμαι νὰ πῶ τὸ στοχασμὸ μου πὼς ἡ νοοτροπία τῶν συγχρόνων τεχνιτῶν ἀνήκει σὲ μιὰ περίοδο τοῦ ματεριαλισμοῦ ποὺ διατρέχομε.

Λυπᾶμαι ἀκόμη νὰ τὸ ἀπλοποιήσω τὸ σύγχρονον αὐτὸ φαινόμενο ποὺ προδίδει τὴν ἔλλειψιν συνειδήσεως μέσα στὴν τέχνη.

Τὸ ἴδιο συμβαίνει καὶ στοὺς συγχρόνους ἐπιστήμονας ποὺ παραμερίζουν συχνὰ τὴν ἀλήθεια, δυὸ παράγοντες ποὺ ὁ Γάλλος Ἀμβρόσιος Παρὲ, ἔδωκε γιὰ παρακαταθήκη «Ἀλήθεια ἐν τῇ Ἐπιστῇ καὶ Συνείδησις ἐν τῇ Τέχνῃ».

Αυτό πρέπει να προσέξουν πολύ μέσα εις τὰ Πανεπιστήμια και εις ταῖς Τεχνικαῖς Σχολαῖς.

Τὴν εὐκόλη ζωὴ! Αὐτὸν τὸν Γαργαντούα ποὺ καταπίνει ἀλύπητα καὶ ἀμάσητα ὄλαις ταῖς ἠθικαῖς ἀξίαις τῶν διανοουμένων σπουδαστῶν καθὼς καὶ τῶν σπουδαστῶν τεχνιτῶν.

Πρέπει νὰ βγάλη μακριὰ ἀπ' τὴν τρυφερὴ ψυχὴ τοῦ ὁ σπουδαστῆς κάθε ἐπαγγέλματος ἐπιστήμης ἢ τέχνης, τὴν μονόπλευρὴν ἰδέαν πῶς ἢ σπουδῆ τοῦ ἔχει μοναδικὸ σκοπὸ τὴν ἀπόκτησιν ἑνὸς διπλώματος, ἑνὸς ἀπλοῦ εἰσιτηρίου μέσα στὸ θέατρο τῆς κοινωνικῆς ζωῆς καὶ πῶς αὐτὸ τὸ διπλωμα εἶναι τὸ μοναδικὸ κλειδί ποὺ ἀνοίγει τὸ δρόμο τῆς εὐκόλης ζωῆς.

Ἄν προσθέσουμε σ' αὐτὸ μιὰν ἄλλη πληγὴ σύγχρονη δηλαδὴ τὴν καταπληκτικὴν αὐξήσιν τῶν ἀναγκῶν τῆς ζωῆς, ποὺ ἡ μίμησις καὶ ἡ συνήθεια ὅσο πηγαίνουν καὶ τῆς ἀγκαλιάζουν σφιχτότερα καὶ τῆς κάνουν πῶς δικαίως τοὺς αἰ τάξεις τῶν ἐπαγγελματιῶν, τῶν τεχνιτῶν, τῶν ἡμερομισθίων καὶ κάθε χειροτέχνου, δὲν θ' ἀπορήσῃ κανένας γιατί στὴν Ἑλλάδα ὁ τεχνίτης ἔβαλε ἀπὸ πολὺ νωρὶς ὡς πρόγραμμα στὴ δράσιν τοῦ τὴν εὐκόλη ζωὴ.

Ναί, μὰ ἡ εὐκόλη ζωὴ εἶναι μιὰ ἀβαρὴς ὄλης τῆς σαβούρας ποὺ κρατᾷ τὸ πλοῖο τοῦ ἀνθρώπου ἀπάνω στὴν ἐπιφάνεια τοῦ πελάγους, χωρὶς νὰ ἀναποδογυρίζῃ, χωρὶς νὰ παραδέρνῃ, κρατῶντας μιὰ γραμμὴ ποὺ χαράζει μάταια καὶ σβύνει, ἀλλὰ ποὺ μὲ τὸν τρόπο αὐτὸ φτάνει στὸ τέρμα ἑνὸς ταξειδιοῦ ποὺ λέγεται ζωὴ.

Ἡ εὐκόλη ζωὴ εἶναι ἡ παραγνώρισις τοῦ σεβασμοῦ ὄλων τῶν δικαιομάτων τοῦ ἄλλου, ἡ ἀπόλυτη ἄρνησις τῶν πολλῶν καὶ ἡ μοναδικὴ κατάκτησις ἑνός, ἡ ὑπαρξὶς τῆς κοινωνίας χάριν ἑνός, ἡ κατάργησις τοῦ δικαίου, τῆς δράσεως, τῆς ζωῆς τῶν ἄλλων.

Βέβαια ὅταν ξεχάσῃ κανεὶς πῶς γιὰ νὰ ζήσῃ μαζὺ μὲ ἄλλους πρέπει νὰ κάμῃ μιὰ μικρὴ παραχώρησι, τότε ἡ ζωὴ εἶναι εὐκόλη διότι τὴν ἀφαιρεῖ κανεὶς ἀπὸ τοὺς ἄλλους γιὰ νὰ τὴν προσθέσῃ στὸν ἑαυτὸ τοῦ.

Ἄπὸ τὴν ἄρνησιν αὐτὴ ξεπροβάλλει τὸ ἔγκλημα μὲ μύριας μορφαῖς προσβολῆς στὴν τιμὴ τοῦ ἄλλου, στὴν ἰδιοκτησίαν, στὴν ἐλευθερίαν, ἀκόμη καὶ στὴν ξένη ζωὴ.

Τότε ἡ Τέχνη καὶ ἡ Συνειδήσις εἶναι δυὸ πράγματα ἀντίθετα, ἐχθρικά καὶ τὸ ἓνα ἐξοντῶν τὸ ἄλλο.

Αὐτὸ τὸ μικρὸ μάθημα θαρρῶ πῶς πρέπει ὁ Νέος Τεχνίτης νὰ ἔχη γιὰ «Πιστεύω» πρὶν ἀκόμη καταλάβῃ τὰ μυστικὰ τῆς τέχνης τοῦ, ἀλλὰ καὶ ἀφοῦ ἀκόμη τὴν κατακτήσῃ γιὰ νὰ τὴ μεταχειρισθῇ στὴν ἐφαρμογὴ τῆς.

Καὶ ὅμως ἀπ' αὐτὴν τὴν ἀναγνώρισιν σχηματίζονται μέσα στὴν κοινωνίαν αἱ ἠθικαὶ ἀξίαι καὶ ἡ ζωὴ γίνεται πραγματικὰ τότε εὐκόλη. Τότε ἡ Τέχνη ἀικμάζει καὶ διαιώνιζεται καὶ ἡ μιὰ γενεὰ διαδέχεται τὴν ἄλλη μὲ τὴν ἀνίκητη προσπάθειαν τῆς καλλιτερευσεως, τῆς ἀντικαταστάσεως.

Καὶ ἡ Τέχνη γίνεται λατρεία γιατί ὑπάρχει ἡ συνειδήσις τῆς ὑπάρξεώς τῆς.

Δ. Ν. ΔΑΜΑΣΚΗΝΟΣ

Η ΧΑΡΤΟΡΙΧΤΡΕΣ

Διήγημα τοῦ κ. Γ. Α. ΚΑΛΟΓΕΡΟΠΟΥΛΟΥ

— Λένε ποὺ ἡ καφετζοῦδες, ἡ χαρτορίχτρες, ἡ χειρομάντιδες καὶ ὅλη αὐτὴ ἡ χορεία τῶν φτωχῶν, ἀλλὰ καὶ τόσον ἐξυπνῶν γυναικῶν ποὺ ζοῦνε ἀπὸ τὴν ἀφέλεια τοῦ θηλυκοῦ κοσμοῦ, κοροϊδεύουνε, λένε ψέμματα, ἀπατοῦνε, τσεπώνοντας ἢ κάθε μιὰ μὲ τὸ ταλέντο τῆς, τὰ λεπτὰ ἐκείνων ποὺ θὰ προστρέξουν στὰ φῶτα τοὺς—εἶπε ἔτσι γιὰ νὰ διακόψῃ τὴ σιωπὴν ποὺ βασιλευσε στὴ συντροφιά μας, στὴ στρατιωτικὴ λέσχῃ, ὁ Ταγματάρχης Κ.

— Τί ;... λένε μονάχα ;— τοῦ ἀπήντησεν σοβαρὰ ὁ συνταγματάρχης Ν. Αὐτὸ εἶπε ἡ ἀλήθεια. Ὅλες αὐτὲς ἡ ἐρίτιμες κυρίες ποὺ ἀνέφερες, ξέρουν καλά τὴν ἡλιθία μανία τῶν γυναικῶν νὰ μάθουν γιὰ τὸ μέλλον τοὺς, καὶ τῆς ἐκμεταλλεύονται κατὰ τὸν αἰσχροτέρο τρόπο. Καὶ νᾶταν μονάχα αὐτό. Πόσα δράματα δὲν ἔχουν δημιουργήσει αὐτὲς ἡ συχαμένες, μὲ τίς ψεύτικες προφητεῖες τοὺς ; Λίγα ἀντρώγυνα χώρισαν ἀπ' αὐτὰς καὶ λίγων ἡ ζωὴ ἔγινε μαρτύριο ἀπὸ τὴν ἀσυνείδησιν τοὺς ;

— Ἔχετε δὴν ὁ συνταγματάρχης μου— ἀπήντησε μειδιῶν ὁ ταγματάρχης Κ.— μοῦ φαίνεται ὅμως ὅτι ὅλα αὐτὰ θ' ἀπεψύγοντο ἂν οἱ σύζυγοι, τῶν κουτῶν αὐτῶν γυναικῶν, ποὺ προσφεύγουν στὰ φῶτα τῶν νέων αὐτῶν Πυθιῶν ἦσαν λιγάκι ἐξυπνότεροι.

— Δηλαδή... τί θέλεις νὰ πῆς ;— ρώτησε ὁ συνταγματάρχης.

— Νά ! ἀκοῦστε νὰ σᾶς διηγηθῶ τί συνέβη σὲ μένα κάποτε ἢ μᾶλλον τί σκάρωσα ἐγὼ σὲ κάποια παρόμοια περίπτωση. Ὅταν παντρεύτηκα — ἂν καὶ ἐπρόκειτο γιὰ γάμο ἐξ ἔρωτος — ὁμολογῶ ὅτι ἡ γυναῖκα μου κι' ἐγὼ δὲν φτιάχναμε ἀσφαλῶς τὸ ἀντρώγυνο ποῦ θὰ χρησίμευε γιὰ μοντέλλο ἀρμονίας καὶ εὐρηκῆς συμβιώσεως. Κι' αὐτὸ χάρις στὴ ζήλια τῆς. Κοριτσόπουλο ἀπράγο ἐκείνη... ὄραϊο παιδί ἐγὼ—μὴν ὑπομειδιάτε κύριοι... ἔχουν περάσει εἴκοσι χρόνια ἀπὸ

τότε— δίναμε, χωρὶς νὰ τὸ θέλομε ἀφορομή, στῆς καλῆς φίλης ;! τῶν ἀντρογύνων ποὺ παρουσιάζονταν ἀπρόσκλητες καὶ μὲ μαεστριά χύνανε τὸ δηλητηριῶ τους «ρνιμένο» μέσα στὸ χάπι τῆς πῶς εὐλικρινοῦς φίλης.

«Τὶ τυχερὴ ποὺ εἶσαι καὶ μένη Νίτσα ποῦ πῆρες ὄραϊον ἄντρα. Τὶ succès ποῦ ἔχει ! Νά ! ἡ κυρία Μ. ἔχει ξετρελλαθῆ μαζί του...» ... ἢ ... «Τὶ κακὸς ποῦνε ὁ κόσμος Νίτσα μου. Προχθὲς τὸ βράδυ ἄκουσα μὲ τ' αὐτιά μου αὐτὴ τὴ γελοία τὴ Κοκὸ νὰ λέη δυνατὰ ὅτι ὁ Γιώργος σὲ βαρέθηκε πᾶ καὶ ὅτι γρήγορα θ' ἀκούσουμε τὸ διαζύγιο... Φαίνεται ὅτι τὸν λιγουρεύεται ἡ ξελιγωμένη...»

Ὅλα αὐτὰ, βεβαίως, ὅπως θὰ καταλαβαίνετε ξεσποῦσαν στὴ καμποῦρα μου. Ἄρχισε ἡ γριῖνια. «... Ὅχι δὲν θὰ πάμε στὸ χωρὸ τῆς τάδε... ὕχι μὴ μιλάς τῆς δεῖνα... γιατί σήμερα ἔχεις βάλῃ καινούρια γραβάτα... γιατί ἄργησες ἐνάμισυ λεπτό...» καὶ τὰ τούτοις ὅμοια.

Καὶ σὴν νὰ μὴν ἀρκοῦσαν αὐτὰ, ἀχίσαν καὶ ἡ ἐπισκέψεις τῆς γυναίκας μου στῆς διάφορες καφετζοῦδες καὶ χαρτορίχτρες τῶν Ἀθηνῶν—Πειραιῶς καὶ περιχώρων. Εἰ τότε πᾶ ὁ κόμπος ἔφτασε στὸ χτένι. Ἡ ὑποψίεσις τῆς ἀρχισαν νὰ γίνονται στὸ μυαλό τῆς πραγματικότητες καὶ τὸ δρᾶμα ἔφτασε στὸ ζενίθ τοῦ.

«ᾠ ! Ὅστε ἔτσι ; ἡ Κυρία Γ. εἶνε ἡ φιλενάδα σου.—Ἄμ' τὸ ξέρω δά ! Μοῦ τῆσαν καθαρά.—Μιὰ ψιλή, κουπάτη, μὲ γαλανὰ μάτια». ἢ... «Τὶ τῆς βρῖσκεις καὶ μένε μου τῆς Πιπίτσας ; Ἔνα μαυροτσούκαλο... μιὰ βρωμιάρα... Τί ; τολμᾶς νὰ τ' ἀρνηθῆς ; Τότε πᾶ εἶναι αὐτὴ ἡ σπαθάτη ποὺ βρῖσκεται στὰ χαρτιά ὅλο διπλά σου...» Ἄ ! ἦταν ἀνηπόφορο. Ἔτσι μουχότανε νὰ πιάσω τὴ γυναῖκα μου μαζί μὲ ὅλες τῆς καφετζοῦδες καὶ χαρτορίχτρες τοῦ κόσμου καὶ νὰ τῆς πνίξω μιὰ γιὰ πάντα.

"Ελα όμως πού, αν μπορούσα να το κάνω αυτό σ' εκείνες, δεν μπορούσα να το κάνω στην γυναίκα μου γιατί την άγαπούσα; Και νάχα κάρη τίποτα κακό;... καλά. Άλλά σās βεβαιώ, ότι ούτε είχα κέν διανοηθῆ να την άπατήσω εκείνο τον καιρό... Μην υπομειδιάτε πάλι κύριοι... Είπα... εκείνο τον καιρό... Έί να κάω λοιπόν; Έπρεπε άπολύτως να βρεθῆ ἕτι πού να σταματήση αυτόν τον κάρφορο πού μās έφερνε μοιραία στο διαίγιο. Ευτυχώς αυτό το κάτι δέν άργησα ἰ το βρω. Άπεράσισα να χτυπήσω τον χυρό με τα ἴδια του τα ὄπλα και με λίγα έκατοστάρικα πάρα πάνω.

"Ένα άπόγευμα—το ἕξερα καλά το άπόγευμα εκείνο άφού το είχα ὄριση έγω— βλέπω, την γυναίκα μου έτοιμη να βγῆ πριν από την σνηθισμένη ὄρα της. «Πού θα πάς;» τῆ ρωτάω. «Θάρθη ἡ έξαδέλφη σου ἡ Έλένη να με πάρη, να πᾶμε στα μαγαζιά...» Ἡ Έλένη... ἡ καλή μου ξαδελφοῦλα... ἡ φίλη μου, ἡ συνεργάτις μου, ἡ συνένοχός μου. Ἡ ἕξερα καλά πού θα πήγαιναν κι' οἱ δυό. Έκεί πού την προηγούμενη μέρα είχα πάη έγω με την Έλένη για να καταστρώσουμε το σχέδιο τῆς σωτηρίας μου. Στην χαρολίχτρα.

Άπό την μιὰ πόρτα έφυγαν οἱ δυό τους κι' από την ἄλλη έγω. "Ένα ταξί, μ' έφερε πρώτον στη μακρυνή συνοικία τῆς κυρά-Βασιλικῆς—ἡθελα βλέπετε να βεβαιωθῶ ἴδιοις ὄμμασι και ὄπί!— και σε λίγα λεπτά κρυμμένος στη διπλανή άπ' το σαλονάκι, κάμαξα περίμενα την λύσιν του δράματος.

Σε λίγο έφθασε ἡ γυναίκα μου με την Έλένη και το πανηγύρι άρχισε.

"Εί λοιπόν σās βεβαιώ κύριοι, ότι, έγω ὁ ἴδιος πού είχα σκηνοθετήση ὄλη αὐτή την κωμωδία, έγω πού ἕξερα ότι ὄλα αυτά πού έλεγε ἡ κυρά-Βασιλικῆ, τα ὑπηγόρευσαν τα δικά μου έκατοστάρικα, λίγο έλειψε να τα πιστέψω.

Μα ἦταν λόγια αυτά πού έβγαιναν από το στόμα της ἡ προφητείες; Και τι ὄφος! Νομίζατε ότι είχατε προστά σας

την Πυθία έμπνευσμένη να προλέγη το μέλλον. Φοβερῆ γυναίκα στ' ἀλήθεια,

—"Έχεις ένα άντρα κυρά μου—ψαλλίδις ἡ γλώσσα τῆς κυρά-Βασιλικῆς—πού μάτια έχει και μάτια δέν βλέπει. Τα μάτια του είσαι οὐ κοκόνα μου. Πολλές τον κοιτᾶνε μα ὄλες τῆς κισοπλατίζει γι' ἀγάπῆ σου. Μιὰ κουπάτη και μιὰ σπαθάτη ὄνειρα κάνουν για το κρεβάτι του μ' αὐτός... τίποτα! Έσένα κυρά μου πάντα σκέπτεται... νοῦς και σῶμα.

Σε τρία τέρμενα από μεγάλη πόρτα χαρά μεγάλη θα πάρης. Μα σύ... κομμάτι ζηλιάρα είσαι. Τον παιδεύεις τον άνθρωπο. Πρόσεχε κυρά μου. "Αν ὄς πού να βγῆ το καινούργιο φεγγάρι δέν ἀλλάξῃς... τον έχασες. Άσσο μπαστοῦνι βλέπω... θάνατος στο σπῆτι σου. Μα έχεις την δύναμι να τον διώξης... Πάρε αυτά πού θα σου δώσω και κάψετα στην ταράτσα σου τα μισάνυχια. Κι' από αύρια μην ἀνοιξης πια τ' αυτιά σου σε κανένα. Σε χαροῦ και σε καρτεζοῦ μη ξαναπατήσης. Κρίμα είσαι. Μεγάλο κακό θα σου ὄθη. "Έχεις την ευτυχία στα χέρια σου. Μην την χάσης άδικα κυρά μου... Άντε χαλάλι να σε γίνῃ.

Πιστεύω να φαντάσθε αγαπητοί μου κύριοι και τ' άποτελέσματα τῆς έμπνεύσεώς μου αὐτῆς. Άπό την άγίαν εκείνην ἡμέραν ὄλα ἄλλαξαν ὄς δια μαγείας. "Ολα κοπήκανε σπαθί. Ἡ γυναίκα μου έγινε ἡ γλυκύτερη γυναικοῦλα του κόσμου και μέχρι σήμερα—χτύκα ξύλο—ζοῦμε σάν τα πιτσούνια. Πᾶνε ἡ ὑποψίες της πᾶνε ἡ γκρίνις της, πᾶνε τα νεῦρα της και ἡ ειρήνη βασιλεύει άπόλυτα μεταξύ μας.

Νά! λοιπόν γιατῆ έλεγα πώς άρκεῖ λιγάκι έξυπνάδα για να μεταβληθοῦν κι' αὐτές οἱ διάσημες κυρίες χαρολίχτρες σε παράγοντες του καλοῦ.

—Δέν μου λές ὄμως—παρετήρησεν ειρωνικά ὁ Συναχῆς Ν.—ἡ γυναίκα σου έμαθε ποτέ τίποτα για την ὄραία σκηνοθετημένη κωμωδία σου.

—Άλλοίμονο, αν έμάθαινε. Τότε δέν θα μās έμεινε τίποτ' ἄλλο από το διαίγιο.

—Κι' ἄλλη μιὰ έρωτησοῦλα αν επιτρέψετε—συνεπλήρωσε ειρωνικότερα ὁ Συναγματάρχης Ν.

—Ἡ γαλήνη και ἡ ειρήνη του σπητιού σου είναι άραγε το μόνο κέρδος πού βγῆκε από την μανούβρα σου εκείνη ἡ μήπως τα λίγα εκείνα έκατοστάρικα πού έόδεψες για δαύτην σου χάρισαν τον τρό-

κο να κάρης ελεύθερα πια εκείνα πού τότε μοι άχα στις ὑποψίες τῆς γυναίκας σου ὄπησαν;

—Συναγματάρχα μου... τα εν οίκω μη εν δήμω...

—Σύμφωνοι ἄλλὰ έγω ρωτάω για τα... μη εν οίκω.

ΓΕΩΡ. Δ. ΚΑΛΟΓΕΡΟΠΟΥΛΟΣ.

ΣΤΙΧΟΙ

"Ελα γλυκύθυμος ξανθοῦλα
να πᾶμε στο νησάκι πέρα,
"Ελα, κι' εἰν' έτοιμ' ἡ βαρκοῦλα
λεπτή, γλυκύθυμος ξανθοῦλα
στοῦ βράχου πίσω τῆ ραχοῦλα,
πριν σβύσει του Μαγιοῦ ἡ μέρα
ελα γλυκύθυμος ξανθοῦλα
να πᾶμε στο νησάκι πέρα.

ΧΑΡ. ΠΕΤΡΟΠΟΥΛΟΣ

Η ΚΑΤΑΛΗΨΙΣ ΤΗΣ ΗΠΕΙΡΟΥ ΤΩ 1881

(ΠΕΡΙΛΗΨΙΣ ΤΟΥ ΠΡΟΗΓΟΥΜΕΝΟΥ.—Συνεχίζοντες τὴν δημοσίευσιν τῆς κάτωθι μελέτης τοῦ ἀντιστρατήγου κ. ΝΙΚΟΛΑΟΥ Ι. ΚΟΚΙΔΟΥ καὶ δημοσιεύοντες ἐνταῦθα τὴν συμπλήρωσιν αὐτῆς δίδομεν τὴν περιλήψιν τοῦ προηγουμένου διὰ τῶν ἑξῆς: Διὰ τῆς Βερολινείου συνθήκης τοῦ 1878 παρεχωρεῖτο ἡ Ἡπειρος ἔχουσα ὄριον τὸν ποταμὸν Καλαμῶν (Θυάμιδα) καὶ ἡ Θεσσαλία σχεδὸν ὁλόκληρος ἔχουσα ὄρια τὰ ὄρη Χάσια καὶ Κάτω Ὀλυμπον. Κατόπιν μεγάλων ἀναβολῶν καὶ συζητήσεων συνήφθη σύμβασις μεταξὺ Ἑλλάδος καὶ Τουρκίας δι' ἧς παρεχωρεῖτο ἡ Ἡπειρος μέχρι τοῦ Ἀράχθου, ἐκτάσεως 1250 τετραγ. χιλιομέτρων μετὰ 31178 κατοίκων, καὶ ἡ Θεσσαλία ἐκτάσεως 12120 τετρ. χιλ. μετὰ 252815 κατοίκων. Ἡ Ἑλλάς ἠδέχθη τὸ 1881 ἀναμάρκως χάρις εἰς τὴν διπλωματικότητα τοῦ Ἀλεξάνδρου Κουμουνδούρου πρωθυπουργοῦ τότε τῆς Ἑλλάδος κατὰ τὸ 1)5 εἰς ἑκτασιν καὶ 1)7 εἰς πληθυσμὸν. Τὴν κατάληψιν σχεδὸν ὁλοκλήρου τῆς Ἡπείρου ἐπρόκειτο νὰ ἐκτελέσῃ ὁ στρατηλάτης Βασίλειος Κωνσταντίνος διὰ τῶν ἐκστρατειῶν τοῦ 1912—1913 καὶ τῶν ἀνδραγαθιμάτων καὶ θυσιῶν τοῦ Ἑλληνικοῦ ἔθνους κατὰ ξηρὰν καὶ θάλασσαν, καὶ νὰ ἐπεκτείνῃ τὰ ὄρια τοῦ κράτους μέχρι τοῦ Νέστου καὶ διὰ τῶν νήσων τοῦ Αἰγαίου καὶ τῆς Μεγαλονήσου Κρήτης.

Ἡ ἐπιτροπὴ πρὸς κατάληψιν τῆς Ἡπείρου ἀπετελεῖτο ἐκ τοῦ στρατηγοῦ Σαπουντζάκη, τοῦ ταγματάρχου τῶν Ἐπιτελῶν Ἰφ. Κοκίδου καὶ τοῦ λοχαγοῦ τοῦ Πεζικοῦ Ἰωάν. Κωνσταντινίδου. Τὴν Διεθνή ἐπιτροπὴν ἀπετέλεσαν ὁ Ἄγγλος Στρατηγὸς Ser Eduard Hamley, ὡς Πρόεδρος, καὶ ἀντιπρόσωποι τῆς Γερμανίας ὁ συνταγματάρχης Blume, τῆς Ρωσίας ὁ συνταγματάρχης Philippof τῆς Αὐστρίας ἀντισυνταγματάρχης Bach, τῆς Ἰταλίας ὁ Ἀντισυνταγματάρχης Velini, τῆς Γαλλίας ὁ λοχαγὸς de Martrey, τῆς Τουρκίας ὁ στρατάρχης Hedayet Πασσᾶς. Συγχρόνως ἄλλη Διεθνὴς ἐπιτροπὴ καθόριζεν ἐπὶ τόπου τὴν νέαν ὀροθετικὴν γραμμὴν Ἑλλάδος καὶ Τουρκίας.

Ἡ Ἑλληνικὴ Ἐπιτροπὴ διαταχθεῖσα μετέβη ἐν ἀρχῇ εἰς Μενίδιον, εἰς τὸ βόρειον ἄκρον] τοῦ Ἀμβρακικοῦ κόλπου καὶ εἶτα εἰς τὸ Ἐπίνειον Σαλαόραν τῆς Ἄρτης ἔνθα ἀνέμεινε τὴν 19 Ἰουνίου 1881 τὴν ἀφίξιν τῆς Διεθνοῦς ἐρχομένης ἐκ Πρεβέζης διὰ τοῦ ναυλοθέντος Ἑλληνικοῦ ἀτμοπλοίου «Ἴρις» παρὰ τοῦ κράτους. Τὴν 20 Ἰουνίου 1881 μετὰ γεῦμα δοθέντος ἐπὶ τῆς Ἴριδος ἀνεχώρησεν ἡ Διεθνὴς Ἐπιτροπὴ, ἐφίππως, διὰ Ἄρτιαν συνοδουμένη παρὰ 50 Κιρκασίων ἱππέων.

Τὴν 2.30 μ.μ. ἀφίκετο ἡ Δ. Ἐπιτροπὴ εἰς Ἄρτιαν ἔνθα ἐφιλοξενήθη εἰς διαφόρους οἰκίας προυχόντων Ἀρτινῶν. Ἐγένοντο ἐπίσημοί τινες ἐπισκέψεις τῆς Ἑλληνικῆς Ἐπιτροπῆς εἰς τοὺς διοικητὰς Τούρκους ἐν Ἄρτι καὶ τῷ προέδρῳ Ser Eduard Hamley. Παρὰ τῆς Δ. Ἐπιτροπῆς ἐζητήθη ἡ θέσις τῶν Ἑλληνικῶν στρατευμάτων διὰ ἐγγράφου πρὸς τὴν Ἑλληνικὴν Ἐπιτροπὴν).

Β.

Ἡ ἐπὶ τοῦ ἐρωτήματος τῆς Ἐπιτροπῆς ἀπάντησις τοῦ ὑποστρατήγου Σαπουντζάκη ἦτο ἡ ἀκόλουθος.

Κύριε Στρατηγέ,

Εἰς ἀπάντησιν τῆς ἐπιστολῆς σας ἔχω τὴν τιμὴν νὰ σᾶς πληροφορήσω δι

μπακίνησις τοῦ στρατοῦ τῆς καταλήψεως τοῦ Α' διαμερίσματος, τοῦ παραχωρουμένου εἰς τὴν Ἑλλάδα, πρὸ τῆς ἀναχωρήσεώς μου ἐκ Μενιδίου, ἦτο ἡ ἀκόλουθος »

2ον	Εὐζωνικὸν	τάγμα	εἰς	τὴν	ὀροθετικὴν	γραμμὴν	Ἡπείρου					
4ον	Πεζ.	τάγμα	(Ἀντωναρσπούλου)	εἰς	Μενίδιον	εἰς	ἀπόστασιν	5	ὠρ.	ἀπὸ	Ἄρτης	
1ον	Τάγμα	Μηχανικοῦ	(Γενήσαρλης)	εἰς	Μενίδιον	»	»	5	»	»	»	
4η	Ὀρειβ.	Πυροβολ.	(Ἄλ. Βάσσου)	εἰς	Ἄρσπη	εἰς	»	8	»	»	»	
Δύο	Ἰλαί	Ἰππικοῦ.	(Ἄ. Σούτσου καὶ Ἄλ. Σούτσου)	εἰς	Ἄράπη	εἰς	ἀπόστασιν	5	ὠρῶν	ἀπὸ	Ἄρτης	
1ον	Εὐζωνικὸν	Τάγμα	καθ'	ὁδὸν	πρὸς	Μενίδιον	εἰς	ἀπόστασιν	5	ὠρ.	ἀπὸ	Ἄρτης
7ον	Πεζικὸν	Τάγμα	(Πονηροπούλου)	εἰς	»	»	»	5	»	»	»	
11ον	»	»	(Μαυρομιχάλη)	»	»	»	»	5	»	»	»	
15ον	»	»	(Σέχου)	»	»	»	»	5	»	»	»	
22ον	»	»	(Πετροπουλάκη)	»	»	»	»	5	»	»	»	
25ον	»	»	(Σαρατζόγλου)	»	»	»	»	5	»	»	»	

Εἰς δευτέραν γραμμὴν

Ἐν	Πεζικὸν	Τάγμα	εἰς	Καρβασσαρᾶν	»	»	13	»	»	»
Δύο	Πεζικά	Τάγματα	εἰς	Ἀγρίνιον	»	»	21	»	»	»
13ον	Πεζικὸν	Τάγμα	εἰς	Λευκάδα (Γλίνη)	»	»	25	»	»	»

Ὅσον ἀφορᾷ τὰ σημεῖα εἰς ἃ τὰ σώματα θὰ ἐγκατασταθῶσιν ἐναπομένει εἰς τὸν Διοικητὴν τοῦ στρατοῦ τῆς καταλήψεως νὰ κανονίσῃ ταῦτα. Ἐκείνο ὅπερ εἶμαι εἰς θέσιν νὰ πληροφορήσω εἶναι ὅτι ἡ πρώτη γραμμὴ τοῦ στρατοῦ τούτου θὰ συγκεντρωθῇ εἰς Ἄρτιαν καὶ εἰς τὰ πέριξ αὐτῆς, ἀκολουθουμένη παρὰ τῆς δευτέρας γραμμῆς Σαπουντζάκης.

Ἐτὴν 22—6—81, ἐπισκέφθημεν τὸν Hedayet Πασσᾶ καὶ τὸν στρατιωτικὸν Διοικητὴν Ἄρτης Emin Bey εἰς τὸ Διοικητήριον, καὶ μᾶς ἐδέχθησαν λίαν φιλοφρόνως.

Μεταβὰς εἰς τὸν Πρόεδρον Στρατηγὸν Hamley διὰ νὰ τοῦ δώσω ἕναν χάρτην ἠρωτήθην διατὶ δὲν ἐγένετο ἡ ἐπίσκεψις εἰς τὰ λοιπὰ μέλη τῆς Δ. Ἐπιτροπῆς.

Εἰς τὴν ἐρώτησιν αὐτὴν ὁ πατήρ μου ἐδικαιολόγησεν ὅτι ἐπρόκειτο νὰ γίνῃ τοῦτο τὸ ἀπόγευμα, διότι τὴν πρωΐαν ἡ Δ. Ἐπιτροπὴ συνεδρίαζεν. Ἐτὴν δικαιολογίαν αὐτὴν μετεβίβασα πρὸς τὸν ὑποστράτηγον Σαπουντζάκην. Μετὰ μεσημβρίαν ἐπισκέφθημεν τὰ λοιπὰ μέλη τῆς ἐπιτροπῆς, ἀλλὰ καθ' ἃ ἔμαθα παρὰ τοῦ παλαιοῦ φίλου μου Γερμανοῦ Συνταγματάρχου Blume ἦτο λίαν ἀργά. Προσέθεσεν δὲ ὅτι πρέπει νὰ εἶναι τις πολὺ προσεκτικὸς εἰς τὰς πρὸς τοὺς ἰσχυροὺς σχέσεις, διότι μικρὰ τις παράληψις δύναται νὰ ἔχη ὡς συνέπειαν τὴν οὐχὶ εὖνον συμπεριφορὰν εἰς ζητήματα γενικωτέρας σημασίας τοῦ Κράτους, ὡς τοῦτο ἔλαβεν χώραν κατὰ τὴν ἀνταπόδοσιν τῆς ἐπισκέψεως κατὰ τὴν ὥραν τοῦ προγεύματος τῆς Ἑλλήν. Ἐπιτροπῆς παρὰ τοῦ Hedayet Πασσᾶ, ὃν ὁ στρατηγὸς Σαπουντζάκης μὴ ἐπιθυμῶν νὰ διακόψῃ τὸ πρόγευμά του δὲν τὸν ἐδέχθη. Τοῦτο δυσηρόστησεν πολὺ τὸν τοῦρκον ἀντιπρόσωπον, ὅστις ἐν τῷ δικαίῳ του θὰ ἠδύνατο νὰ ἐκδικηθῆ διὰ τὴν σοβαρὰν αὐτῆν προσγενομένην παράλειψιν εἰς ἀντιπρόσωπον μᾶς μεγάλης

Αυτοκρατορίας τότε, ἥτις ἐπιτέλους ἦτο δωρητῆς Ἐπαρχιῶν ὀλοκλήρων.» Καὶ ἐξακολουθεῖ ὁ Ἰφικράτης Κοκίδης.

» Τὸ ἐπίγευμα ἡ Δ. Ἐπιτροπὴ μᾶς ἀπηύθυνε τὴν ἀκόλουθον ἐπιστολήν.

Ἄρτα 4 Ἰουλίου 1881.

Κύριε Στρατηγέ

Ἡ Ἐπιτροπὴ τῆς ἐκκενώσεως ἔχει τὴν τιμὴν νὰ ἀπευθύνῃ ὑμῖν τὰ μέτρα, ἅτινα ἐγένοντο παραδεκτὰ διὰ τὴν ἐκτέλεσιν τῶν κινήσεων τῶν στρατευμάτων, αἵτινες δεόν νὰ ἐκτελεσθῶσιν κατὰ τὴν ἀδριανὴν ἡμέραν (Τετάρτην 5 Ἰουλίου).

Παρακαλοῦμεν ὑμᾶς νὰ προσαρμοσθῆτε πρὸς τὰ κάτωθι (Vouloir bien vous conformées), ὅσον ἀφορᾷ Ἑλληνικὰ Στρατεύματα.

Τὰ Τουρκικὰ στρατεύματα θὰ ἀποχωρήσωσιν αὐριον 5 μ. μ. τοῦ χωρίου Δημαριὸ κατευθυνόμενα πρὸς Ἐπάνω Πέτα.

Τὸ Δημαριὸ θὰ καταληφθῆ τὴν 5.30 μ. μ. παρὰ τῶν Ἑλληνικῶν Στρατευμάτων, ἀνα δὲν θὰ ὑπερβῶσιν τὸ σημεῖον Δημαριὸ πλέον τῶν 500 μέτρων πρὸς τὴν κατεύθυνσιν τῶν Τουρκικῶν στρατευμάτων.

Τὰ Τουρκικὰ στρατεύματα δὲν θὰ ὑπερβῶσιν γραμμὴν συνδέουσαν τὰς προφυλακὰς τοῦ Ἐπάνω Πέτα καὶ τοῦ Chossana (:); ἐπὶ τῆς ὁροθετικῆς γραμμῆς Ἑλλάδος. Δεχθῆτε Κύριε Στρατηγέ τὴν ἐκφρασίαν τῆς ὑψίστης πρὸς ὑμᾶς ἐκτιμῆσεως.

Ὁ Πρόεδρος τῆς Ἐπιτροπῆς

C. B. Hemley

Κατόπιν τῆς ἐπιστολῆς ταύτης ἐστάλη πρὸς τὸν στρατηγὸν Σούτσον ἡ ἀκόλουθος ἀνακοίνωσις ἐκ μέρους τοῦ στρατηγοῦ Σαπουντζάκη :

Κύριε Συνάδελφε,

Ταύτην τὴν στιγμὴν 7 μ. μ. ἔλαβον τὴν ἀπόφασιν τῆς ἐπὶ τῆς ἐκκενώσεως Δ. Ἐπιτροπῆς.

Κατὰ ταύτην ἐναρξίς τῆς ἐκκενώσεως τοῦ ἐδάφους καὶ τῆς κατοχῆς αὐτοῦ παρὰ τῶν ἡμετέρων στρατευμάτων γεννηθήσεται πρῶτον διὰ τῆς παρυδώσεως τοῦ χωριοῦ Δημαριὸ κατὰ τὸν ἐπόμενον τρόπον.

(Ἐπιταί ἡ μετάφρασις τῆς ἀποφάσεως τῆς Δ. Ἐπιτροπῆς τῆς 4ης Ἰουλίου 1881.)

Τὸ τμήμα τοῦ στρατοῦ ὅπερ θέλει καταλάβει τὸ Δημαριὸ κατὰ προφορικὴν ἐντολήν τοῦ Προέδρου, δεόν νὰ ἐξέλθῃ ἐκ Φλωριάδος.

Κατὰ τὴν κατάληψιν τοῦ Δημαριὸ θέλουσιν παρασταθεῖ εἰς ἐκότερα τὰ στρατεύματα ἀντιπρόσωποι τῆς Ἐπιτροπῆς πρὸ τῆς ἀφίξεως τῶν ὁποίων τὰ Ἑλληνικὰ ἐπ' οὐδενὶ λόγῳ κατ' ἐντολήν τῆς Ἐπιτροπῆς πρέπει νὰ προχωρήσωσιν εἰς τὴν κατάληψιν τοῦ χωρίου Δημαριὸ.

Ἡ κατάληψις τῆς Πούντας γεννηθήσεται τὴν Τετάρτην. Περὶ τούτου ἔλαβον

ἐπίσημον γνωστοποίησιν, οὐχ ἦττον σὰς ἀναφέρω αὐτά, ἵνα λάβητε τὰ ἀναγκαῖα μέτρα ἐγκαίρως». Ἐνταῦθα ἔληγεν ἡ ἐπιστολή.

«Τὰ ἀνωτέρω ἐγένοντο γνωστὰ εἰς τὸ ἐπὶ τῶν Στρατιωτικῶν Ἐπιτροπῶν».

Τὴν ἡμέραν ἐκείνην περιγράφει ὁ πατήρ μου, μίαν κομμικὴν σκηνὴν λαβοῦσαν χώραν, διὰ τῆς ἀφίξεως εἰς Ἄρταν τοῦ πλοίαρχου τῆς «Ἰριδος», ὅστις συναντηθεὶς μετὰ τοῦ πατρὸς μου τυχαίως καὶ ἐρωτηθεὶς, πῶς εὗρισκετο εἰς Ἄρταν, ἀπήντησεν ὅτι ἦλθε νὰ ἴδῃ τὴν κατάληψιν τῆς Ἄρτας. Ὁ πατήρ μου ἔλαβεν τὸ θάρρος νὰ ζητήσῃ νὰ φιλοξενηθῆ καὶ ὁ ἀνω πλοίαρχος Σουρμελῆς κατὰ τὴν νύκτα ἐν τῇ οἰκίᾳ ἐν ἣ διέμενον ὁ ἴδιος καὶ ἐπρόκειτο νὰ κοιμηθῆ ἐν τῷ αὐτῷ δωματίῳ μετὰ τοῦ πατρὸς μου. Ἄλλ' ὁ πλοίαρχος Σουρμελῆς ἐροχάλιζεν εἰς τοιοῦτον βαθμὸν, ὥστε ὁ μὲν πατήρ μετέβη εἰς τὸν κήπον νὰ ἀναπαυθῆ ἐπὶ τῆς στρατιωτικῆς του κλίνης, ἡ δὲ οἰκοδόμοισινα ἀφυπνισθεῖσα ἐκ τοῦ ροχαλητοῦ, ὅπερ ὁ πατήρ μου προσομοίαζεν ὡς κριάνισμα χονδρῶν δένδρων, κατήλθεν νὰ μάθῃ τί συνέβη εἰς τὸν ξένον τῆς. Ὁ πατήρ μου τὴ διεβεβαίωσεν ὅτι ὁ Σουρμελῆς ἦτο ἄριστος καὶ νὰ μὴν ἀνησυχῆ διὰ τὸ ἀπὸ τῆς γῆς μουμπουνιτόν.

Ὁ Ἰφικράτης Κοκίδης συνεχίζει :

Τὴν 23—6—81, π. μ. ἀνεχώρησεν ἐξ Ἄρτας ὁ ἀγγλος συνταγματάρχης Clary καὶ ὁ γάλλος λοχαγὸς Megniel συνοδευόμενοι παρὰ τοῦ λοχαγοῦ Κωνσταντινίδου.

»Τὴν πρωτὴν τῆς 21ης Ἰουνίου 1881 ὁ στρατηγὸς Σαπουντζάκης ἔλαβεν τὰς ὁδηγίας τῆς Δ. Ἐπιτροπῆς διὰ τὴν κατάληψιν τοῦ διαμερίσματος γεννησομένην τὴν 24ην)6 Ἰουλίου. Αἱ ὁδηγίαι αὗται μεταφρασθεῖσαι ἀπεστάλησαν εἰς τὸν στρατηγὸν Σούτσον, διαμένοντα εἰς Ἄννινον ἐλήφθησαν δὲ παρ' αὐτοῦ τὸ μεσονύκτιον τῆς 21ης Ἰουνίου πρὸς τὴν 22αν Ἰουνίου, εἰς τὸ ἀνω χωρίον τὸ κείμενον σχεδὸν ἐπὶ τῆς τότε ὁροθετικῆς γραμμῆς Ἑλλάδος καὶ Τουρκίας».

«Ὁ λοχαγὸς Κωνσταντινίδης, ὡς προεῖρηθη, μετὰ τῶν δύο ξένων ἐπιτροπῶν ἀνεχώρησεν τὴν 10ην π.μ. καὶ τὴν 12ην, μεσημβρίας ἐφθάσαν εἰς Ἄννινον. Μετὰ τὸ πρόγευμα τὴν 1ην μ.μ. ἀνεχώρησαν διὰ τὴν Φλωριάδα ἔνθα ἀφίχθησαν τὴν 1ην μ.μ. Ἐκεῖ εὗρον τὸ δεύτερον εὐζωνικὸν τάγμα παρατταγμένον πρὸς ἀναχώρησιν. Κατ' αὐτὸ τὸ διάστημα ὁ λοχαγὸς Megniel μεθ' ἑνὸς τούρκου ἀξιωματικοῦ μετέβησαν ἐκ Φλωριάδος εἰς Δημαριὸ. Ἡμίσειαν ὥραν μετὰ τὴν ἀναχώρησιν Megniel ἀνεχώρησεν καὶ ὁ Clary μετὰ τοῦ Κωνσταντινίδου διὰ Δημαριὸν ἦγοντο δὲ ἀμέσως 4 λόχοι τοῦ εὐζωνικοῦ τάγματος, ὅπερ προηγουμένως ἐφύλαττε τὸ τμήμα τῆς ὁροθετικῆς γραμμῆς πρὸς τὴν Ἑπείρον».

«Τὴν 8ην ὥραν μ.μ. κατελήφθη τὸ χωρίον ὑπὸ τῶν εὐζώνων, ἀλλ' οἱ κἄτοικοι δὲν ἦσαν ἐν τῷ χωρίῳ, καθ' ὅτι εἶχον φύγει ἐγκαταλείψαντες τὰς οἰκίας των φοβηθέντες βιοπραγίας παρὰ τῶν ἀναχωρούντων Τούρκων».

Τὸ ἑσπέρας ἀπὸ τῆς 11ης ὥρας ἤρξατο ἡ ἀποχώρησις τοῦ Τουρκικοῦ στρατοῦ ἀπὸ τῆς Ἄρτας καὶ καθ' ὅλην τὴν νύκτα αἱ σάλπιγγές των ἐσήμουν διάφορα προστάγματα καὶ ἐμβατήρια. Τὸ βέβαιον εἶναι ὅτι τὴν πρωτὴν δὲν ὑπῆρχεν οὐδεὶς στρατιώτης εἰς τοὺς τουρκικοὺς στρατώνας.

«Τὴν πρωτὴν 24.6.81, ἡμέραν Τετάρτην ἤρξατο ὁ στολισμὸς τῶν οἰκιῶν δι' Ἑλληνικῶν σημαίων, εἰς τὴν θύραν δὲ τοῦ οἰκημάτων μου, ἀνερτήθη ἡ Ἑλληνικὴ σημαία καὶ ἡ εἰκὼν τοῦ Βασιλέως Γεωργίου Α'.

Ἄλλ' ὁ ἀπέναντί μου κατοικῶν Ρώσος Συνταγματάρχης Φίλιπποφ εἰδὼν τὴν Ἑλληνικὴν σημαίαν κυματίζουσαν εἰς τὴν οἰκίαν μου μὲ ἐφώναξεν ἀπὸ τοῦ ἐξώστου του καὶ μοῦ εἶπεν ὅτι πρέπει νὰ καταβιβασθῆ ἡ σημαία ἐγὼ τοῦ

ἀπήνησα δὲν εἶμαι ὁ κατάλληλος νὰ πράξω τοῦτο καὶ μάλιστα ὡς Ἕλληνα ἀξιωματικὸς δὲν ἠδυνάμην νὰ καταβιάσω τὴν εἰκόνα τοῦ Βασιλέως μου, εἰάν τοῦτο εἶναι ἀναγκαῖον νὰ ἀποτανθῆ εἰς τὴν Ἀστυνομίαν «ἦτις, ἐν παρενθέσει δὲν ὑπῆρχεν», διὰ νὰ ἐνεργήσῃ τὰ δέοντα. Ἄμα ὡς εἰσηλθὲν εἰς τὴν οἰκίαν του ἐνήργησα νὰ ὑψωθῆ εἰς τὸν ἔξωστην του τεραστία σημαία καὶ τότε τοῦ ἐφώναξα, λέγων, Ἄπαιτεις παρ' ἐμοῦ τὴν καταβίβασιν τῆς Ἑλληνικῆς σημαίας καὶ εἰς τὴν κατοικίαν σας κυματίζει τετραπλασίως μεγαλητέρα Ἑλληνικὴ σημαία. Ὁ Φίλιππος θυμωθεὶς εἰσηλθὲν εἰς τὴν οἰκίαν του λέγων que le diable les emporte.

Ὁ ἀποχωρήσας Τουρκικὸς στρατὸς ἐξ Ἄρτας συνέκειτο ἐκ 3ῶν ταγμάτων τοῦ 28ου συντάγματος πεζικοῦ, 1ου τάγματος τοῦ 39ου συντ. πεζ. 1ου τάγμ. τοῦ 15ου συνταγ. πεζ., ἐνὸς τάγ. τοῦ 23ου συντ. πεζ. καὶ 1ου τάγ. τοῦ 4ου συντ. πεζ. ἦτοι ἐξ 6 ἐν ὅλῳ ταγμάτων δυνάμει 600 ἀνδρῶν ἐκάστου, ἦτοι 4.200 πεζῶν ἐν ὅλῳ. Ἡ ὑπόλοιπος δύναμις ἀπετελεῖτο ἐκ 3ῶν πυροβολαρχιῶν ὀρεινῶν καὶ μιᾶς ἴλης Κυρκασίων. Ἦτοι ἡ ὅλη δύναμις τοῦ ἀποχωροῦντος στρατοῦ ἀνῆρχετο εἰς 4.500 ἀνδρας.»

«Ὅσον ἀφορᾷ τὴν προέλασιν τοῦ ἑλληνικοῦ στρατοῦ αὕτη ἤρξατο ἀναχωρήσαντος ἐξ Ἀννίνου τὴν 12.30 μ. μ. εἰς Ἄρταν ἀφίκετο τὴν 3.30 μ. μ. ἐσταμάτισε δὲ ἔξωθεν ταύτης, συμφώνως πρὸς τὸ καταρτισθὲν πρόγραμμα, ἵνα καταληφθῆ ἡ Φανερωμένη παρὰ 400 ἀνδρῶν καὶ τὰ δημόσια κτίρια ἕκαστον παρὰ 10 ἀνδρῶν.»

«Τούτου γενεμένου τὴν 4.30 μ. μ. ἤρξατο ὁ ὑπόλοιπος στρατὸς νὰ βαδίξῃ πρὸς τὴν πόλιν, πρὸ δὲ ταύτης, ἦτοι πρὸ τοῦ Ναοῦ τῶν Ἁγίων Θεοδώρων, τὸν ὑπεδέχθη ὁ ἀρχιερεὺς καὶ ἅπαντα σχεδὸν ἡ πόλις οὐν γυναῖξί καὶ τέκνοις. Ἡ περιγραφή τοῦ ἐνθουσιασμοῦ τῶν κατοίκων εἶναι ἀπερίγραπτος.»

«Τὴν 25-6-81, π.μ. καὶ πρὶν ἀναχωρήσῃ ἡ Δ. Ἐπιτροπὴ ἐξ Ἄρτας, ἦλθε τηλεγράφημα ἐκ Κωνσταντινουπόλεως, δι' οὗ ἡ Τουρκία καθίστα γνωστὸν ὅτι δὲν παραδέχεται τὴν παράδοσιν τοῦ Ἀκτίου (Πούντας), ὡς ἀνήκοντος συμφώνως πρὸς τὴν ὑπογραφεῖσαν σύμβασιν εἰς τὸ τελευταῖον ἐκκενωθῆσάμενον διαμέρισμα τοῦ Βόλου καὶ ὅτι κατὰ λάθος ἀνεγράφη ὅτι παράδοσις τοῦ Ἀκτίου θὰ εἶναι σύγχρονος μὲ τὴν τῆς Ἄρτας.»

«Ὁ Πρόεδρος τῆς Ἐπιτροπῆς Hamley μετὰ τοῦ συνταγματάρχου Blume μετέβησαν παρὰ τῷ Hedayet Πασσάν, ὅπως ἐξακριβώσῃ τὴν παράδοσιν ἢ οὐ τοῦ Ἀκτίου. Ὁ Τούρκος ἀντιπρόσωπος Hedayet Πασσά διαβεβαίωσεν τὴν Ἐπιτροπὴν ὅτι τὸ Ἀκτιον δὲν κατελήφθη εἰσέτι παρὰ τοῦ Ἑλληνικοῦ στρατοῦ καὶ ὅτι ἐν αὐτῷ παραμένει εἰσέτι ἡ Τουρκικὴ φρουρά.»

«Ἡ Ἐπιτροπὴ εἰδοποίησεν τὸν Στρατηγὸν Σαπουντζάκη περὶ τούτου, ἀλλ' οὗτος ἐπέμενε ὅτι ὁ Ἑλληνικὸς στρατὸς κατέλαβεν τὸ Ἀκτιον καὶ ὅτι περὶ τούτου εἶχε τηλεγράφημα τοῦ προξένου τῆς Ἑλλάδος Πρεβέζης. Τὸ τηλεγράφημα τοῦτο δυστυχῶς Γαλλιστὶ γεγραμμένον δὲν μᾶς τὸ ἐπέδειξεν οὔτε εἰς ἐμὲ οὔτε εἰς τὸν Κωνσταντινίδην. Ἡ Ἐπιτροπὴ ἐζήτησεν τότε ἀπὸ τοῦ Σαπουντζάκη νὰ διατάξῃ τὴν ἐκκένωσιν τοῦ Ἀκτίου, εἰάν τοῦτο κατήχεται παρὰ τοῦ Ἑλληνικοῦ στρατοῦ, ἀλλὰ οὗτος ἠρηνήθη δικαιολογούμενος ὅτι ἡ ἐκκένωσις ἔδει νὰ διαταχθῆ παρὰ τοῦ στρατηγοῦ Σούτσου. Ἐγὼ εἶπον εἰς τὸν στρατηγὸν Σαπουντζάκη ὅτι ἡμεῖς εἴμεθα οἱ ἀποτελοῦντες τὴν ἐπαφὴν τοῦ Ἑλληνικοῦ Κράτους πρὸς τὴν Δ. Ἐπιτροπὴν καὶ δεόν νὰ διαβιβάσωμεν τὰς διαταγὰς ταύτης πρὸς τὸν Ἀρχηγὸν τοῦ Ἑλληνικοῦ στρατοῦ τῆς καταλήψεως, ἐπομένως δεφείλομεν νὰ κοινοποιήσωμεν τὴν διαταγὴν τῆς ἐκκενώσεως πρὸς τὸν στρατηγὸν Σούτσου καὶ ἐκεῖνος ἄς κάμει ὅτι θέλει. Ὁ στρατηγὸς Σαπουντζάκης δὲν ἐνέκρινε τὴν γνώμην μου ταύτην.

«Ἡ Δ. Ἐπιτροπὴ ἀπετάνθη εἰς τὸν ὑποστράτηγον Σούτσου, ἵνα διατάξῃ τὴν ἐκκένωσιν τοῦ Ἀκτίου, ἐν ἣ περιπτώσει κατήχεται ὑπὸ τοῦ Ἑλληνικοῦ στρατοῦ, ἀλλὰ οὗτος ἀπήνησεν, ὅτι δὲν δύναται νὰ πράξῃ τοῦτο, διότι ἔκαμε γνωστὴν τὴν κατάληψιν τοῦ Ἀκτίου εἰς τὸ Ὑπουργεῖον τῶν Στρατιωτικῶν τὸ ὁποῖον ἦτο μόνον ἀρμόδιον νὰ διατάξῃ τὴν ἀναχώρησιν τοῦ στρατοῦ.»

«Ἡ Δ. Ἐπιτροπὴ ἐπειδὴ ὁ μὲν στρατηγὸς Σαπουντζάκης ἐπέμενε ὅτι τὸ Ἀκτιον κατελήφθη παρ' ἡμῶν, ὁ δὲ Hedayet Πασσά ἀπεναντίας διεταίνατο ὅτι τὸ Ἀκτιον κατήχεται εἰσέτι ὑπὸ τοῦ Τουρκικοῦ στρατοῦ, ἀπεφάσισεν νὰ μεταβῆ εἰς Πρέβεζαν καὶ ἐκεῖθεν νὰ διατάξῃ τὰ δέοντα.

«Ἐπειδὴ ἡ Ἐπιτροπὴ ἔδει νὰ μεταβῆ εἰς Καλαμάριον, ἐνθα διετάχθη ἡ Ἰρις νὰ σταθμεύσῃ, ἐζήτησαμεν ἀπὸ τὸν στρατηγὸν Σούτσου νὰ χορηγήσῃ ἵππους στρατοῦ διὰ τοὺς ἀξιωματικὸς τῆς Δ. Ἐπιτροπῆς καὶ ἡμιόνους διὰ τὴν μεταφορὰν τῶν πραγμάτων των.»

«Οἱ ἀποσταλέντες ἵπποι ἦσαν πολὺ καλοὶ καὶ οὕτως ἀπεφύγαμεν νὰ ἐπαναλάβωμεν τὴν κωμικὴν θέαν τῆς εἰσόδου μας εἰς Ἄρταν.»

«Τὴν 10ην π.μ. ἀνεχωρήσαμεν ἐξ Ἄρτας καὶ ἀφίχθημεν εἰς Ἀννινον τὴν 11.45 π.μ. ἐνθα ἐσταματήσαμεν ἐπ' ὀλίγον καθόσον ὁ καύσων ἦτο ὀνυκόφορος καὶ ἰδίως διὰ τοὺς ξένους. Ὁ συνταγματάρχης Blume εἶδεν πολὺ καὶ ἐζήτησε νὰ πῆ, ἐγὼ τὸν παρεκάλεσα νὰ ἀναμείνῃ ὀλίγον, διότι μετὰ τσοσύτην ἰκπασίαν καὶ ὑπὸ τοιοῦτον καύσωνα δὲν ἦτο φρόνιμον νὰ πῆ τὸ ψυχρὸν ὕδωρ τοῦ Ἀννίνου, οὗτος δὲν μὲ ἤκουσεν καὶ ἐπιτεκλήν ἀμέσως ἠσθάνθη τὴς συνεπειᾶς. Ἐξ Ἀννίνου ἀνεχωρήσαμεν τὴν 1ην μ.μ. ὥραν καὶ ἀφίχθημεν εἰς Μενίδιον, ὅπου εὑρομεν ἄριστον πρόγευμα ἐπὶ τῆς Ἰριδος, ἐφ' ἧς ἐπεβιβάσθημεν ἀμέσως. Εἰς τὰς 2.20 μ.μ. ἀπεπλεύσαμεν διὰ Πρέβεζαν κατὰ τὸν διάπλου ἐζήτησα τὸ τηλεγράφημα τοῦ Προξένου μας δι' οὗ εἰδοποίησεν ὅτι κατελήφθη τὸ Ἀκτιον. Τὸ τηλεγράφημα εἶχεν ὡς ἐξῆς: «Ὁ Ἑλληνικὸς στρατὸς ἐφθασεν εἰς Ἑλληνικὸν στρατῶνα, τί ἔδει ποιῆσαι; παραμείνῃ ἢ ἐπιστρέψῃ;». Τότε ἐγὼ εἶπον τῷ στρατηγῷ Σαπουντζάκη ὅτι τὸ τηλεγράφημα δὲν διελάμβανε ὅτι κατελήφθη τὸ Ἀκτιον ἀλλὰ ὁ Σαπουντζάκης μετὰ τοῦ υἱοῦ του ἀπήνησαν «Τί ἄλλο ἐννοεῖ ἡ φράσις Ἑλληνικὸς στρατὸς ἐφθασεν εἰς Ἑλληνικὸν στρατῶνα ἢ ὅτι κατελήφθη τὸ Ἀκτιον;».

«Ἐξήγησα τότε ὅτι τὸ Ἀκτιον δὲν ἦτο ὁ Ἑλληνικὸς στρατῶν ἀλλ' ὁ εἰς τὴν τότε μεθόριον γραμμὴν ἑλληνικὸς στρατωνισκός, καὶ ὅτι ἡ ἐρώτησις τοῦ τί ποιῆσαι παραμείνῃ ἢ ἐπιστρέψῃ, ἐννοεῖ τὴν παραμονὴν εἰς αὐτὸν τὸν στρατῶνα ἢ τὴν ἐπιστροφὴν του εἰς Λευκάδα, ἐνθα ἠδύνατο νὰ στρατωνισθῆ κάλλιον. Ἐάν ὁ στρατηγὸς Σαπουντζάκης εἰδείκνυεν εἰς ἐμὲ τὸ τηλεγράφημα τοῦτο, ὅστις ἐγνώριζα τὴν ὀροθετικὴν γραμμὴν, βεβαίως δὲν θὰ εἶχε συμβῆ ἢ παρανόησις αὕτη.»

«Ἐν τούτοις ἡ Δ. Ἐπιτροπὴ ἀπεφάσισεν τὰ ἀκόλουθα. Ἐάν ὁ Ἑλληνικὸς στρατὸς κατέλαβε ἤδη τὸ Ἀκτιον θὰ καταβιβάσῃ τὴν Ἑλληνικὴν σημαίαν καὶ νὰ ἀπέλθῃ, εἰάν δὲ δὲν τὸ εἶχε καταλάβῃ τὰ πράγματα θὰ ἔμενον ὡς εἶχον. Πράγματι εἶχεν συμβῆ τὸ τελευταῖον, καθ' ὅσον ὁ ἐκ Λευκάδος στρατὸς δὲν εἶχε φθάσει ἐγκαίρως ἵνα ἀντικαταστήσῃ τὴν ἀποχωρήσασαν Τουρκικὴν φρουρὰν ἐξ Ἀκτίου. Κατ' αὐτὸ τὸ διάστημα εἶχε φθάσει εἰς Πρέβεζαν ἡ διαταγὴ τοῦ Hedayet Πασσά νὰ μὴ ἐγκαταληφθῆ τὸ Ἀκτιον ὥστε ἡ Τουρκικὴ φρουρά ἀμέσως διαπεραιωθεῖσα ἀπὸ Πρεβέζης εἰς τὸ ἐναντι Ἀκτιον εἰδοποίησεν τὸν κατόπιν ἀφικθέντα Ἑλληνικὸν στρατὸν ὅτι θὰ παραμείνῃ ἀκόμη ἐν Ἀκτίῳ συμφώνως τῇ συμβάσει.»

«Οὕτω διευκρινίζεται τὸ τηλεγράφημα τοῦ Προξένου Πρεβέζης, ἀλλ' ὁ στρατηγὸς Σαπουντζάκης ἐπέμενον ὅτι τὸ τηλεγράφημα ἐγνώριζεν αὐτῷ τὴν κατάληψιν τοῦ Ἀκτίου».

«Τὸ βέβαιον εἶναι ὅτι πρὶν φθάσασιν εἰς Πρέβεζαν εἶδομεν τὴν Τουρκικὴν σημαίαν νὰ κυματίζει ἐπὶ τοῦ Ἀκτίου. Ἡ Δ. Ἐπιτροπὴ ἠρώτησεν τὸν Στρατηγὸν Σαπουντζάκη πῶς τὸ τηλεγράφημα τοῦ Προξένου ἀνέφερεν τὴν ὑπὸ τῶν Ἑλλήνων κατάληψιν τοῦ Ἀκτίου. Ὁ στρατηγὸς Σαπουντζάκης διβεββαίωσεν τὴν ἐπιτροπὴν ὅτι οὕτω εἶχεν τηλεγραφήσει ὁ Ἕλλην Προξένος. Ἡ Δ. Ἐπιτροπὴ ἐζήτησεν τότε τὸ τηλεγράφημα καὶ ἐξήχθη ἐκ τῆς ἀναγνώσεως ὅτι παρεννοήθη τοῦτο ἐκ τῆς κακῆς μεταφράσεως τῆς γενομένης παρὰ τοῦ υἱοῦ τοῦ στρατηγοῦ Σαπουντζάκη τῇ βοηθείᾳ τοῦ γνωρίζοντος ὀλίγα Ἑλληνικά λοχαγοῦ Ἀγγλου μεθ' οὗ συνηγάρετο ὁ Σαπουντζάκης ἀντὶ νὰ συνεργασθῇ μετὰ τῶν ὑπὸ τὰς διαταγὰς τοῦ Ἑλλήνων ἀξιωματικῶν.

Οὕτω περιγράφεται εἰς τὰ ἀπομνημονεύματα τοῦ πατρὸς μου ἡ κατάληψις τῆς Ἡπείρου. Ἡ ἐπιτροπὴ ἐπιστρέφουσα εἰς Πειραιᾶ διὰ τοῦ ἀτμοπλοίου Ἴριδος προσήγγισεν εἰς τὴν Ζάκυνθον ὅπως ἐπισκεφθῇ τὴν ὠραίαν ταύτην νῆσον καὶ ἐκείθεν περιπλεύσασα τὴν Πελοπόννησον καὶ διελθοῦσα πλοῖον τοῦ ἀκρωτηρίου Μάλακας κατέπλευσεν εἰς Πειραιᾶ ὅπως συνεχίσῃ ἀργότερον τὴν κατάληψιν τῆς Θεσσαλίας εἰς ἣν ὁ πατήρ μου προήδρυσεν τῆς Ἑλληνικῆς Ἐπιτροπῆς ἀντικαταστήσας τὸν στρατηγὸν Σαπουντζάκη, ὅστις ἕνεκα τῆς καταλήψεως ἢ μὴ τοῦ Ἀκτίου εἶχε ἔλθει εἰς προστριβὰς πρὸς τὴν Δ. Ἐπιτροπὴν, ἣτις φαίνεται ἐν Ἀθήναις ἀφιχθεῖσα ἐζήτησεν τὴν ἀπομάκρυνσίν σου ἣτις καὶ ἐγένετο τῇ αἰτήσῃ σου.

Ἀργότερον θὰ δημοσιεύσω τὰ τῆς καταλήψεως τῆς Θεσσαλίας περὶ ἧς ὁ πατήρ μου ὡς Πρόεδρος τῆς Ἑλληνικῆς Ἐπιτροπῆς διετήρησεν εἰς τὸ Ἀρχεῖον του τὰ κρυπτογραφικὰ τηλεγραφήματα τὰ διαμοιφθέντα μεταξὺ αὐτοῦ καὶ τοῦ τότε Πρωθυπουργοῦ Ἀλεξ. Κουμουνδούρου ὡς καὶ τὰ ἔγγραφα μεταξὺ Δ. Ἐπιτροπῆς πρὸς αὐτὸν καὶ τὰ τοῦ στρατηγοῦ Σούτσου διὰ τὴν ἐκτέλεσιν τῶν ἀποφάσεων τῆς καταλήψεως τῆς ἐπαρχίας τῆς Θεσσαλίας καὶ τῆς Ἑνώσεως καὶ ταύτης μετὰ τῆς μητρὸς Ἑλλάδος.

Νομίζω διὰ τῆς δημοσιεύσεως ταύτης θὰ βοηθήσω κατὰ τι τὸν ἱστορικὸν τοῦ μέλλοντος διὰ τὴν συγγραφὴν τῆς ἀναιμάκτου ταύτης προσαρτήσεως τῶν ὁμῶν τούτων ἐπαρχιῶν, ὅς ἢ μὲν Εὐρωπαϊκὴ διπλωματία ἐν γρακτῷ ἔδωκεν εἰς τὴν Ἑλλάδα ἀλλ' ἢ Τουρκία ἐδώρησεν ταύτας θέσασα τὰς βάσεις καλῆς γειτονίας καὶ τὸν πρόδρομον τῆς νέας μετὰ τῆς Τουρκίας συμμαχίας.

ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΙΦ. ΚΟΚΙΔΗΣ

Ἀνειστράτηγος

ΤΟ ΔΡΑΓΑΣΣΑΝΙ

Ἡ ἱστορικὴ πόλις τῆς Βλαχίας συνεκίνησεν προσφάτως τὸν ἐν Ρουμανίᾳ Ἑλληνισμόν, ἐξ ἀφορμῆς τῆς ἐκεῖ μεταβάσεως τοῦ κ. Ἀλεξάνδρου Φιλαδελφέως.

Τὸ Δραγασσάνι ὀφείλει τὴν ἱστορίαν του εἰς τὴν περιπετειώδη ἐκστρατείαν τοῦ Ἀλεξάνδρου Ὑψηλάντη ἐν ἔτει 1821.

Ὁ ἀπελευθερωτικὸς ἐκεῖνος ἀγὼν ἐγκαινιάζεται μὲ τὸν Ὑψηλάντην ὡς γενικὸν ἐπίτροπον τῆς Φιλικῆς Ἐταιρείας.

Μία σειρά γεγονότων, ἀποτελοῦν τὸ σύνολον τῶν συμβάντων κατὰ τὴν ἐκστρατείαν ἐκείνην, τῆς ὁποίας ἡ ξηρὰ χρονολογικὴ ἀφήγησις εἶναι περίπου αὕτη :

Ὁ Ἀλέξανδρος Ὑψηλάντης στρατηγὸς τοῦ ρωσικοῦ στρατοῦ, καὶ ὑπασπιστὴς τοῦ Τσάρου Ἀλεξάνδρου τοῦ πρώτου, ἀφοσιώθη εἰς τὴν προπαρασκευὴν τῆς ἐπαναστάσεως ἀπὸ τὰ μέσα τοῦ 1820.

Ἐζήτησεν καὶ ἔλαβεν ἀπὸ τὸν Τσάρον ἄδειαν ἀπεριόριστον διὰ νὰ μεταβῇ δεῖθεν εἰς θερμὰ λουτρά, καὶ μεταβάς εἰς Ὁδησσὸν, ἤργασθη προπαρασκευαστικῶς μέχρι Φεβρουαρίου τοῦ 1821.

Περὶ τὰ τέλη τοῦ μηνὸς αὐτοῦ εἰσέρχεται εἰς τὸ Ἰάσιον τῆς Μολδαυίας.

Τὸ πρόγραμμα τῆς Φιλικῆς Ἐταιρείας ἦτο εὐρύ. Ἀπέβλεπε πρὸς χριστιανικὴν καὶ ὄχι ἀπλῶς Ἑλληνικὴν ἐπανάστασιν.

Ἡ προκύρηξις τοῦ Ὑψηλάντη ἔλεγεν τὰ ἑξῆς :

Ἄνδρες Γραικοί, ἴδοι εὐρίσθεσε εἰς Μολδαυίαν καὶ Βλαχίαν !

Ἴδου μετὰ τοσοῦτων αἰῶνων ὀδύνας, ἀπλόνοι πάλιν ὁ Φοῖνιξ τῆς Ἑλλάδος μεγαλοπρεπῶς τὰς πτέρυγας του καὶ προσκαλεῖ ὑπὸ τὴν σκιάν αὐτοῦ τὰ γνήσια καὶ εὐπειθῆ τέκνα της ! Ἴδου ἡ φίλη ἡμῶν Πατρίς Ἑλλάς ἀνυψῶναι μετὰ θριάμβου τὰς προπατορικὰς της σημαίας ! Ὁ Μωρέας, ἡ Ἡπείρος, ἡ Θεσσαλία, ἡ Σερβία, ἡ Βουλγαρία, τὰ Νησιά τοῦ Ἀρχιπελάγους, ἐν ἐνὶ λόγῳ ἡ Ἑλλάς ἀπασσά ἐπίσσε τὰ δπλα διὰ νὰ ἀποτινάξῃ τὸν βαρὺν ζυγὸν τῶν βαρβάρων, καὶ ἐνατενίζουσα εἰς τὸ μόνον νικητήριον δπλον τῶν Ὀρθοδόξων, τὸν τίμιον, λέγω, καὶ ζωποῖδον Σταυρὸν κράζει μεγαλοφώνως ὑπὸ τὴν προστασίαν μεγάλης καὶ κραταιᾶς δυνάμεως, ἐν τούτῳ τῷ σημείῳ νικῶμεν ! Ζήτω ἡ Ἐλευθερία !

Καὶ εἰς τὰς δύο ταύτας φιλικὰς μας ἐπαρχίας σχηματίζεται σῶμα πολυάριθμον ἀνδρείων συμπατριωτῶν, διὰ νὰ τρέξῃ εἰς τὸ ἱερὸν ἔδαφος τῆς φίλης ἡμῶν Πατρίδος. Ὅθεν ὅσοι εὐχονται νὰ ὀνομασθῶσι σωτήρες τῆς Ἑλλάδος, καὶ εἶναι διασκορπισμένοι εἰς διάφορα Καδηλίκια, ἄς τρέξωσιν εἰς τοὺς δρόμους ὅπου ἀκούωσιν ὅτι διαβαίνει τὸ σῶμα τοῦτο, διὰ νὰ συνενωθῶσι μὲ τοὺς συναδέλφους των. Ὅσοι, ὅμως, γνήσιοι Ἕλληνες εἶναι ἀξιοὶ νὰ πιάσωσι τὰ δπλα, καὶ μὲ ὄλον τοῦτο μένουσι ἀδιάφοροι, ἄς ἡξεύρουσιν ὅτι τοῦτο ἐπιφέρει εἰς τὸν ἑαυτῶν των μεγάλην ἀτιμίαν, καὶ ὅτι ἡ Πατρίς θέλει τοὺς θεωρεῖ ὡς νόθους καὶ ἀναξίους τοῦ Ἑλληνικοῦ ὀνόματος.

Ἰάσιον, τῇ 24 Φεβρουαρίου 1821

ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ ΥΨΗΛΑΝΤΗΣ

Ὁ Κωνσταντῖνος Παπαρρηγόπουλος, κρίνων τὸ κίνημα τοῦτο γράφει τὰ ἑξῆς :

«Τὸ ἐν ταῖς Ἡγεμονίαις γενόμενον τοῦτο κίνημα δὲν ἦτο παράλογον, ὅπως

πολλάκις υπελήφθη. Βεβαίως αἱ κυριώτεραι τῶν ἐπαναστατικῶν δυνάμεων ὑπῆρχον ἐν ταῖς ἑλληνικαῖς χώραις. ἄλλὰ καὶ αἱ Ἑγεμονίαι, ὅπως εἶχον κατ' ἐκεῖνο τοῦ χρόνου, ἠδύνατο νὰ χρησιμεύσωσιν ὡς στάδιον ἐνεργείας οὐχὶ ἀτελεσφόρου. Τὸ πνεῦμα τῶν ἀνωτέρων τάξεων δὲν ἦτο τότε ἐν Ρουμανίᾳ πολέμιον τοῦ ἑλληνισμοῦ. «Ὁλη σχεδὸν ἡ διοίκησις ἦτο εἰς χεῖρας τῶν Ἑλλήνων, οἵτινες, ὡς καὶ πάντες οἱ ἄλλοι ἐκεῖ ὁμογενεῖς, ἦσαν πρόθυμοι νὰ συμπράξωσιν».

Ὁ Παπαρρηγόπουλος ἐπὶ τοῦ προκειμένου ἀκριβολογεῖ, μὲ μόνην τὴν διαφορὰν ὅτι παραλείπει νὰ ἀναφέρῃ ποῖον ἦτο καὶ τὸ πνεῦμα τῶν κατωτέρων τάξεων τοῦ Ρουμανικοῦ λαοῦ. Αἱ κατώτεροι τάξεις ὑφιστάμεναι τὰς φορολογικὰς πιέσεις τῶν Φαναριωτῶν Ἑγεμόνων ἦσαν ἐναντίον τοῦ Φαναριωτισμοῦ, ἐκ τῶν τάξεων τοῦ ὁποῦ προήρχετο καὶ ὁ Ὑψηλάντης.

Ἐσκέφθη ὡς ἐκ τούτου ὁ Ὑψηλάντης νὰ ἐκδώσῃ φιλαγροτικὴν προκήρυξιν καταργοῦσαν τὰ προνόμια τῶν ἐν Ρουμανίᾳ γαιοκτημόνων. Πλήν ὁ Ρίζος Νερουλὸς τὸν ἀπέτρεψεν. Ἰσχυριζόμενος ὅτι οἱ γαιοκτήμονες ἦσαν ἰσχυροὶ καὶ συνεπῶς ἀσύμφορον νὰ ἐπροκαλεῖτο ἡ μῆνις αὐτῶν.

Ὁ Παπαρρηγόπουλος προχωρεῖ οὕτω:

«Αὐτὸς τῆς Μολδαυίας ὁ Ἑγεμὼν Μιχαὴλ Σούτσος, ἦτο εἰς τὰς διαταγὰς τῆς ἑταιρείας. Ἐάν δὲ περὶ τοῦ μᾶλλον περισκεμμένου Ἑγεμόνος τῆς Βλαχίας Ἀλεξάνδρου Σούτσου ἠδύνατο νὰ ὑπάρχωσι δισταγμοὶ τινές, ὁ ἐν ἀρχῇ τοῦ 1821 θάνατος αὐτοῦ παρέδωκεν καὶ τὴν Βλαχίαν εἰς τὴν διάκρισιν τοῦ κινήματος. Τοῦρκοι ἐλάχιστοι ὑπῆρχον ἐν ταῖς Ἑγεμονίαις, σπουδαίως δὲ κατεῖχον μόνον τὸ φρούριον τῆς Βραΐλας. Τανάπαλιν δὲ αἱ φρουραὶ τῶν Ἑγεμόνων συγκεῖμεναι ἐξ ἀρματολῶν καὶ ἄλλων λογάδων μαχητῶν, Ἑλλήνων, Σέρβων, Βουλγάρων καὶ ἔχουσαι ἀρχηγοὺς ἐμπείρους, δεδοκιμασμένους καὶ πρὸ καιροῦ εἰς τὰ τῆς ἑταιρείας μεμυημένους, τὸν Σάββαν, τὸν Γεώργιον Ὀλύμπιον, τὸν Φαρμάκην, οὐ μόνον καθ' ἑαυτὰς ἀπετέλουν δύναμιν ἀξιόμαχον ἀλλὰ ἠδύνατο νὰ χρησιμεύσωσιν ὡς πυρὴν στρατοῦ πολυαριθμοῦ, τόσοῦ μᾶλλον ὅσω, ἂν ὁ Σάββας ἦτο ἀνὴρ παλιμβολος, οἱ ἄλλοι ἀρχηγοὶ καὶ μάλιστα ὁ Καπετὰν Γεωργιάκης ὁ Ὀλύμπιος, εἶχον ὅλας τὰς ἀρετὰς τοῦ καλοῦ κάγαθαῦ στρατιώτου, τὴν πειθαρχίαν, τὴν τόλμην τὴν ἀφοσίωσιν».

Σημειωτέον ὅτι ὁ Ἀλέξανδρος Σούτσος, Ἑγεμὼν τῆς Βλαχίας ἀπὸ τοῦ ἔτους 1818, ἀπεβίωσεν ὀλίγον πρὸ τῆς ἐνάρξεως τοῦ ἀγῶνος.

Τὸν θάνατόν του ἐσχολίασεν ἡ ὑπόψις ὅτι ἐπρόκειτο περὶ δηλητηριάσεως προελθοῦσης ἐκ μέρους τῆς Φιλικῆς Ἑταιρείας, τῆς ὁποίας κατεῖχεν τὰ μυστικά, ἀλλὰ τῆς ὁποίας τὸ ἔργον ἐδίσταζεν νὰ ὑποστηρίξῃ.

Ὁ Παπαρρηγόπουλος προσθέτει καὶ ταῦτα:

«Παρεκτὸς τούτων πᾶσα ἡ Ἑλληνικὴ νεολαία τῶν γυμνασίων καὶ τῶν σχολείων τῶν τε Ἑγεμονιῶν καὶ τῆς μεσημβρινῆς Ρωσίας ἀφωσιώθη μετ' ἀπαραμίλλου προθυμίας εἰς τὸν ἀγῶνα, 500 δὲ ἔφηβοι ἀπετέλεσαν τὸν ἱερόν ἐκεῖνον λόχον, ὅστις ἔμελλε νὰ μαρτυρήσῃ ὅτι, ἂν οἱ νεαροὶ αὐτοῦ ὀπλίται δὲν εἶχον τὴν ἐμπειρίαν καὶ τὴν ἀσκήσιν τῶν ὀρειβίων ἀνδρῶν τοῦ Ὀλύμπου καὶ τοῦ Κισσάβου ἦσαν ὅμως οὐδὲν ἥττον πρόθυμοι νὰ πέσωσιν ὑπὲρ πίστεως καὶ πατρίδος. Συνέδραμον δὲ εἰς τὰς Ἑγεμονίας διὰ τῆς ἐνεργείας τῶν ἑταίρων καὶ πολλοὶ ἄλλοι Ἕλληνες, Βούλγαροι, Σέρβοι, ὥστε ὑπῆρχεν πᾶν τὸ ἀπαιτούμενον ἵνα συγκροτηθῇ ἐκ πρώτης ἀφετηρίας στρατὸς λόγου ἀξίος. Τελευταῖον διὰ τῆς ἐνεργείας τοῦ καπετὰν Γεωργιάκη εἰς τῶν ἐγχωρίων στρατιωτικῶν, ὁ Θεόδωρος Βλαδιμηρέσκος, ὅστις εἶχε διακριθῇ ἐν τῷ τελευταίῳ Ρωσικῷ πολέμῳ ὑψώσε μικρὸν μετὰ

τὸν θάνατον τοῦ Ἀλεξάνδρου Σούτσου, τὴν σημαίαν τῆς στάσεως ἐν τῇ μικρῇ Βλαχίᾳ, καὶ δὲν ἐταύτισεν μὲν τὴν σημαίαν τοῦ ταύτην μετὰ τῆς Ἑλληνικῆς—ἐφαίνετο ἀπ' ἐναντίας πολέμιος τῶν Ἑλλήνων καὶ συνεννοήθη μάλιστα μετ' οὐ πολὺ μετὰ τῶν Τούρκων,—ἀλλὰ ὅπως τὰ πράγματα ἀπέδειξαν, οἱ ὀπαδοὶ αὐτοῦ δὲν ἐδίστασαν νὰ πληθύνωσι τὰς τάξεις τοῦ Ἑλληνικοῦ κινήματος».

Ἀλλὰ ἕς σταματήσωμεν τὴν ἀνάγνωσιν τοῦ Παπαρρηγοπούλου, διὰ νὰ ρίψωμεν ἓνα βλέμα πρὸς τὴν φυσιογνωμίαν τοῦ Θεοδώρου Βλαδιμηρέσκου.

Ὁ ἀνδριάς του τόσο εἰς τὸ Τυργοβίστι, ὅσον καὶ εἰς τὸ Τουργοζιοῦ, ἀποδεικνύει πόσον ἡ Ρουμανικὴ ψυχὴ σέβεται τὴν μνήμην του.

Εἰς τὴν πρόσφατον ἐν τῷ Νεκροταφείῳ τοῦ Δραγασσανίου τελετῇ τῆς 13ης Ἰουνίου 1938, ὁ Νομάρχης τῆς περιφέρειας κ. Μ. Angelescu προσφωνῶν τοὺς νεκροὺς τοῦ Δραγασσανίου εἶπεν:

«Ὡθούμενοι ὑπὸ τῆς ἰδέας τῆς ἐλευθερίας καὶ τῆς ὑπερασπίσεως τοῦ ἐθνικιστικοῦ πνεύματος, οἱ Ἱερολοχίται τοῦ Ὑψηλάντη ἐν τῇ μεγάλῃ τῶν ἐπιθυμιᾷ ὅπως ἀποσείσωσιν τὸν βαρὺν ζυγὸν τῆς Ὀθωμανικῆς Ἀυτοκρατορίας, προσέφυγον εἰς τὴν συνδρομὴν τῶν Ρουμάνων, οἵτινες ἔσπευσαν νὰ τοὺς βοηθήσωσιν ἀνευ αὐθεντοῦ δρου. Καὶ εἰς τὸν ἀγῶνα αὐτὸν τῶν πολιτικῶν κινήματων ἐνεφανίσθη ὁ Τοῦντορ Βλαδιμηρέσκου, ὅποτε οἱ ὀπαδοὶ του ἠγωνίζοντο εἰς τὰ πεδία τῆς μάχης παρὰ τὸ πλευρὸν τῆς ὑπερηφάνου κρὶ ὠραίας στρατιᾶς τοῦ Ἀλεξάνδρου Ὑψηλάντη, δι' ἓνα κοινὸν καὶ δίκαιον σκοπὸν».

Ὁ Θεόδωρος Βλαδιμηρέσκου ἀνήκει καὶ αὐτὸς εἰς τὴν κατηγορίαν τῶν ἐν Ρουμανίᾳ πολεμιστῶν τοῦ 1821, οἱ ὅποιοι εἶχον προὔπηρεσίαν εἰς πολέμους ὑπὸ τὰς Ρωσικὰς σημαίας.

Διέπρεψεν εἰς τοὺς Ρωσικοὺς πολέμους. Ἐτιμήθη διὰ τοῦ παρασήμου τοῦ Ἀγίου Βλαδιμήρου, ἐξ οὗ καὶ ἡ προσεπωνυμία Βλαδιμηρέσκου. Ἐκτοτε εἶχεν συνθεθῆ μετὰ τὸν Ὀλύμπιον.

Ἐπανελθὼν εἰς τὴν Ρουμανίαν, κατέλαβεν δημόσιον ἀξίωμα ἐπὶ τῆς ἡγεμονίας τοῦ Κωνσταντίνου Ὑψηλάντη.

Τὸ δὲ κίνημα τοῦ ὁποῦ ἠγήθη καὶ τὸ ὁποῖον εἶχε ἐν πολλοῖς τὴν μορφήν ἀγροτικῆς τοῦ Ρουμανικοῦ λαοῦ ἐπαναστάσεως κατὰ τῆς ἀριστοκρατίας τῶν Βοεβόδηδων (οἵτινες κάτοχοι μεγάλων κτημάτων κατεπείζον τοὺς χωρικοὺς) ἦτο κίνημα πρὸς τὸ ὁποῖον τὸν προέτρεψεν ὁ Γ. Ὀλύμπιος.

Τὴν 18ην Ἰανουαρίου 1821 τὸ κίνημα ἐξέραγη. Ὁ Ὀλύμπιος ὑπελόγιζεν ὅτι ἡ Ρουμανικὴ αὕτη ἐξέγερασις θὰ ἦτο κινήσις συμπράτουςα μετὰ τῆς Ἑλληνικῆς καὶ συμβάλουσα εἰς τὸ νὰ δωθῇ πανχριστιανικὸς χαρακτήρ εἰς τὴν ἐπανάστασιν.

Ὁ ἀπὸ τοῦ 1819 ἡγεμονεύων ἐν Μολδαυίᾳ Μιχαὴλ Σούτσος, ἦτο φυσιογνωμία ἐξαιρετικὴ πολλὰς παρασχοῦσα ὑπηρεσίας εἰς τὸ ἔθνος καὶ πρὸ τῆς ἀπελευθερώσεως καὶ κατὰ τὸν ἱερόν ἀγῶνα καὶ μετὰ τὴν ἀποκατάστασιν.

Λυπηρὸν ὅτι τῆς φυσιογνωμίας ταύτης δὲν ἐγένετο μέχρι τοῦδε ἡ δέουσα ἔξαρσις, λυπηρὸν ὅτι οὔτε μιὰ προτομὴ τοῦ ἀνδρός δὲν κοσμεῖ τὰς Ἀθήνας, λυπηρὸν ὅτι οἱ νεώτεροι Ἕλληνες διπλωμάται δὲν ἔλαβον τὴν πρωτοβουλίαν αὐτὴν, παραβλέποντες τὴν ἀλήθειαν ὅτι ὁ Μιχαὴλ Σούτσος ὑπῆρξεν εἰς τῶν ἐπωφελεστέρων νεοελλήνων διπλωματῶν, ἀνα-

δειχθείς επί δεξιᾷ ἐνεργεῖα κυρίως κατὰ τὰ ἔτη τῆς λήξεως τοῦ ἱεροῦ ἀγῶνος καὶ τῶν πρώτων βημάτων τοῦ νέου Κράτους.

Αὐτὸς ἐν ἔτει 1828 κατ' ἐντολὴν τοῦ Καποδιστρίου ἐπεισε τὸν Βασιλέα τῆς Γαλλίας Κάρολον τὸν 10ον νὰ βοηθήσῃ τὴν Ἑλλάδα ὀλικῶς, καὶ νὰ προβῇ εἰς τὴν ἐν Πελοποννήσῳ ἀποστολὴν στρατοῦ 20,000 ὑπὸ τὸν στρατηγὸν Μαιζῶνα πρὸς ἐκδίωξιν τῶν στρατευμάτων τοῦ Ἰμπραήμ.

Ἄξια λόγου τῆς ἐν Μολδαυίᾳ ἡγεμονίας τοῦ Μιχαήλ Σούτσου (τοῦ Μιχαήλ—Βόδα) ὅστις ἡγεμονεύων ἀπὸ τοῦ 1819 κατέστη ἀπὸ τῆς 25ης Νοεμβρίου 1820 μέλος τῆς Φιλικῆς Ἑταιρείας, καὶ ἀρχικῶς ἐνίσχυσεν αὐτὴν μὲ τὸ ποσὸν χιλίων αὐστριακῶν φλωρίων, κατόπιν δὲ διὰ ποσοῦ 285,000 γροσίων. Ὁ ἡγεμὼν οὗτος εἶχεν ὡς ὑπουργὸν ἐπὶ τῶν ἐξωτερικῶν τὸν Ρίζον Νερουλὸν εὐρισκόμενον εἰς ἀλληλογραφίαν μετὰ τοῦ Ὑψηλάντη.

Ὁ ἐπιφανὴς ἀγγλος ἱστορικός Μίλλερ γράφει περὶ τῆς ἐνάρξεως τοῦ κινήματος τὰ ἑξῆς :

«Ὁ Ὑψηλάντης πεποιθὼς εἰς τὴν ἐπιτυχίαν, διέβη τὸν Προβθον, ἀποτελοῦντα ἀπὸ τὸ 1821 τὸ σύνορον μεταξὺ τῆς Ρωσικῆς καὶ τῆς Ὀθωμανικῆς Αὐτοκρατορίας, καὶ εἰσῆλθεν ἀνεὺ ἀντιστάσεως εἰς τὴν πρωτεύουσαν τῆς Μολδαυίας. Ἡ φρουρὰ τοῦ ὀσποδάρου προσεχώρησεν εἰς τὸν ἀρχηγὸν τῶν Φιλικῶν, οἱ δὲ ὄλιγοι ἐν Ἰασίῳ Τούρκοι στρατιῶται ἀφωπλίσθησαν καὶ ὁ Ὑψηλάντης καὶ ὁ Σούτσος συνητηθήσαν ἐν τῇ οἰκίᾳ τοῦ Ὑπουργοῦ. Ἄλλ' ἐν τῇ ἐξασκήσει τῆς ἀρχῆς κατεφάνησαν μετ' οὐ πολὺ αἱ ἐλλείψεις τοῦ ἡγέτου τῆς ἐπαναστάσεως. Καίπερ ὦν μεστὸς εὐγενῶν αἰσθημάτων, ἐστερεῖτο ἐμπειρίας προσώπων καὶ πραγμάτων. Προκήρυξις τοῦ Ὑψηλάντου ἀγγέλουσα, ὅτι θέλετε ἰδεῖ μίαν κραταιὰν δύναμιν νὰ ὑπερασπισθῇ τὰ δίκαιά μας, δυσηρέστησεν τὴν Ρωσικὴν Κυβέρνησιν, ἣ δὴ σφαγὴ Τούρκων ἐν Γαλαζίῳ καὶ Ἰασίῳ ἐξήγηρε τὸν φανατισμὸν τῶν ὁμοεθνῶν αὐτῶν, καὶ ἡ διὰ βίας εἰσπραξις χρημάτων παρὰ τινος ἐπιχωρίου τραπεζίτου χάριν τοῦ ἀγῶνος ἐξεφόβησεν ἄλλους κεφαλαιούχους. Ὁ δὲ Τσάρος ἀπησχολημένος τότε ἐν Λαϊμπάχη περὶ τὴν καταστολὴν ἐπαναστάσεως ἐκραγέλιος ἐν Νεαπόλει, ἀπέβαλεν πᾶσαν συμπάθειαν πρὸς τὸν Ὑψηλάντην καὶ διέγραψε τ' ὄνομα αὐτοῦ ἀπὸ τῶν καταλόγων τοῦ Ρωσικοῦ στρατοῦ.

Ὁ δὲ Οἰκουμενικὸς Πατριάρχης, πιεζόμενος ὑπὸ το Σουλτάνου, ἀφώρισε τὸν μέλλοντα σωτήρα τῶν Ἑλλήνων καὶ τὸν ὀσποδάρον τῆς Μολδαυίας. Καὶ ὁ μὲν Ὑψηλάντης προεχώρησεν βραδέως πρὸς τὸ Βουκουρέστιον. ὁ δὲ Σούτσος ἔφυγε εἰς τὸ Ρωσικὸν ἔδαφος, ὑπάρξας ὁ τελευταῖον φαναριώτης ἡγεμὼν ὁ ἐνεργῶς κυβερνήσας χώραν Ρωμανικὴν»

Εἰς τὸ Ἰάσιον ὁ Ὑψηλάντης κατήρτισεν τὸ ἐπιτελεῖον του. Ἡ ἄνω σημειομένη σφαγὴ τῆς Τουρκικῆς φρουρᾶς ἐν Γαλαζίῳ ἦτο ἐνεργεία τοῦ Βασιλείου Καραβία ὃν ὁ Ὑψηλάντης ὠνόμασεν ἐν Ἰασίῳ, Χιλιάρχον.

Παρομοίας σφαγὰς Τούρκων, τῇ συγκαταθέσει τοῦ Ὑψηλάντη, ἐνήργησεν καὶ εἰς τὸ Ἰάσιον καὶ ἀλλαχοῦ.

Εἰς τὸ Ἰάσιον ὁ Ὑψηλάντης ἐπροκάλεσε πολλὰς ἐκ μέρους τῶν ἰσχυόντων Ρουμάνων δυσανεκτείας, ἀρνούμενος νὰ δέχεται αὐτοὺς εἰς ἀκρόασιν, ἢ φερόμενος πρὸς αὐτοὺς ὑπεροπτικῶς ὁσάκις ἔστεργεν νὰ τοὺς δεχθῇ.

Μετὰ τὴν ἐν Ἰασίῳ παραμονήν, ὁ Ἀρχηγὸς τοῦ κινήματος μετέβη εἰς Φοξάνιον ἔνθα προέβη εἰς τὴν ὀργάνωσιν τοῦ ἱεροῦ Λόχου.

Τὰ ἐν τῷ μεταξὺ συμβάντα τὰ ἀναφέρει ὁ Χέρτσοβεργ ὡς ἑξῆς :

«Τῇ 28)9 Ἀπριλίου ὁ ἐν Ἰασίῳ Ρῶσος γενικὸς πρόξενος κατὰ διαταγὴν τῆς Κυβερνήσεως αὐτοῦ ἐκήρυξεν ἐπισημῶς ὅτι ὁ αὐτοκράτωρ τῆς Ρωσίας σφόδρα ἀπεδοκίμαζε τὴν τοῦ Ὑψηλάντου ἐπιχείρησιν. Τὰ ἀποτελέσματα τῆς δηλώσεως ταύτης κατέστησαν πάραυτα φανερά. Ἡ μεγάλη τῶν Βλάχων, πρὸ πάντων βοϊάρων, ἐναντιὸν τῆς διαγωγῆς τῶν ἐν τῇ χώρᾳ αὐτῶν Ἑταιριστῶν ἀγανάκτησις συνεκρατήθη μέχρι νῦν μόνον ὑπὸ τῆς γνώμης ὅτι ἡ Ρωσία εἶχε λάβει ὑπὸ τὴν προστασίαν αὐτῆς τὸν ἀγῶνα αὐτῶν. Ἀλλὰ νῦν ἐξηγέρθησαν οἱ ἐν Ἰασίῳ βοϊάροι καὶ τὴν 29)10 Ἀπριλίου, ἡγουμένου τοῦ Μητροπολίτου, μετέβησαν εἰς τὸ μέγαρον τοῦ ὀσποδάρου Μιχαήλ Σούτσου καὶ ἐκήρυξαν αὐτῷ ἀπλῶς καὶ σαφῶς ὅτι ἐληγεν ἡ ἀρχὴ αὐτοῦ. Οὕτω δὲ εἰς τὸν ἀπὸ τοῦ οὐρανοῦ αὐτοῦ ὕψους πεσόντα ἐκ δεινῆς ἀπάτης ἀνανήψαντα ἡγεμόνα, οὐδὲν ἄλλο ὑπελείπετο νὰ πράξῃ ἢ νὰ φύγῃ τῇ 30)11 Ἀπριλίου μετὰ τῶν ὀπαδῶν αὐτοῦ εἰς τὸν Βεσσαραβίαν. Εἶτα ἀπεφάσισε τὸ ἡγεμονικὸν συμβούλιον (διβάνιον) τῆς Μολδαυίας νὰ κηρύξῃ ἐὸς τὴν Πόλιν τὴν ὑποταγὴν αὐτοῦ καὶ διέταξε συγχρόνως τοὺς ἀγρότας τῆς ἡγεμονίας ταύτης νὰ φέρωνται πρὸς τὸν στρατὸν τοῦ Ὑψηλάντου ὡς πρὸς στρατὸν ἐχθρικόν»

Ὁ Μιχαήλ Σούτσος, ὅστις κατεβίβασε τὰ ἡγεμονικά του ἐμβλήματα καὶ κατέκαυσεν αὐτὰ δημοσίᾳ, ἔφυγεν οἰκογενειακῶς διὰ τὴν Βεσσαραβίαν. Ἀλλὰ ἡ Ρωσία τὸν ἠνάγκασεν νὰ ἀναχωρήσῃ δι' Αὐστρίαν, ἐπειδὴ οἱ Τούρκοι ἐπιμόνως ἐζήτησαν τὴν ἐκδοσιν αὐτοῦ.

Ἐν Αὐστρίᾳ ἐπροσωποκρατήθη ἐπὶ τετραετίαν, καὶ κατόπιν κατάρθωσεν νὰ μεταβῇ ἐν Ἑλβετίᾳ, ἔνθα εὐρίσκετο τότε καὶ ὁ Καποδίστριας, ἔχων ἐπ' ἀόριστον ἄδειαν ἀπὸ τὸν Τσάρον, οὗτινος ἦτο ὑφυπουργὸς τῶν Ἐξωτερικῶν.

Ἀπὸ κοινοῦ ὁ Καποδίστριας καὶ ὁ Σούτσος ἠργάσθησαν ἐκεῖ διὰ τὸν Ἑλληνικὸν ἀγῶνα.

Περὶ τὰ τέλη Μαρτίου ὁ Ὑψηλάντης ἐφθασέν εἰς τὸ Βουκουρέστιον.

Ἐκεῖ τὸν ἀνέμενον ἡ ψυχρότης τῆς κοινῆς γνώμης, ἔχουσα ὡς ἀφορμὴν τὸσον τὴν ἀποκήρυξιν τοῦ Τσάρου ὅσον καὶ τοὺς ἀφορισμοὺς τοὺς ὁποίους ὁ Οἰκουμενικὸς Πατριάρχης ἠναγκάσθη ὡς εἶδομεν, νὰ ἐκδώσῃ κατὰ τοῦ Ὑψηλάντου καὶ κατὰ τοῦ Μιχαήλ Σούτσου.

Τόσον τοῦ Τσάρου τὴν ἀποκήρυξιν, ὅσον καὶ τὰς πράξεις τῶν Πατριαρχείων τὰς ἔμαθεν ὁ Ὑψηλάντης ἐν Βουκουρεστίῳ.

Ἐντὸς τῆς πόλεως τοῦ Βουκουρεστίου εὐρίσκετο ὁ Σάββας μὲ χιλίους ἐπαναστάτας.

Ἐξώθεν τῆς πόλεως ὁ Βλαδιμηρέσκου εἶχεν συγκεντρώσει μόνον τρεῖς χιλιάδας ἀνδρας, καὶ εἶχεν ἀρχίσῃ φοβούμενος διὰ τὴν τύχην τοῦ κινήματος τοῦ Ὑψηλάντη. Θέλων δὲ νὰ ἐξευμενίσῃ τὸν Σουλτάνον ἤρξατο ἀποστέλων πρὸς αὐτὸν πρεσβείας, ζητῶν ἀμνηστειὰν καὶ τὸ ἀξίωμα τοῦ ἡγεμόνος τῆς Ρουμανίας.

Τὴν ἐν Βουκουρεστίῳ δρᾶσιν τοῦ Ἀλεξάνδρου Ὑψηλάντη κατακρίνει ὁ Παπαρρηγόπουλος λέγων ὅτι :

«Ἐτράπη εἰς νέας καταπιέσεις, αἵτινες ὅπως καὶ αἱ προηγούμεναι, συνετέλεσαν μόνον εἰς τὸ νὰ φυγαδεύσωσι τοὺς ἐπισημοτέρους τῶν κατοίκων, οὐδεμίαν ἐτήρει ἐν τῷ στρατῷ πειθαρχίαν, ἀφήκε τὰ πράγματα

νά παραλύωσιν ὀσημέραι, καὶ τὸ παραδοξότερον, ἡσυχολήθη περὶ τὸν καταρτισμὸν καὶ τὴν συντήρησιν θεατρικοῦ θιάσου».

Ἰσως αἱ περὶ ὀργανώσεως θιάσου κατηγορίαι νά εἶναι ὑπερβολικαί.

Τὸ νά προσφέρῃ ὡς ἡγέτης προσωρινὸ καθεστῶτος κάτι τὸ πνευματικῶς ἐνδιαφέρον εἰς τὴν ψυχρὰν κοινὴν γνώμην δὲν ἦτο ἄστοχον, καὶ οὔτε ξένον πρὸς τὸ ἀνέκαθεν μορφωτικὸν πρόγραμμα τῶν Φαναριωτῶν ἡγεμόνων τῆς Μολδοβλαχίας.

Ἡ δὲ Τράπεζα ἦν ἀναφέρει ὁ Μίλλερ, ἀνήκε εἰς τὸν Παθλον Ἀνδρέου.

Ὁ Ὑψηλάντης ἔδωκε τὴν ὑπόσχεσιν ὅτι τὸ ποσὸν ὄπερ ἀφήρει ἀπὸ τὴν Τράπεζαν θὰ ἐπεστρέφετο ἅμα τῇ ἐθνικῇ ἀποκαταστάσει.

Ὁ Μίλλερ δὲν ἀναφέρει τὸν ἀριθμὸν τοῦ ἐν λόγῳ χρηματικοῦ ποσοῦ.

Ὁ Σπυρίδων Τρικούπης γράφει ὅτι ἐπρόκειτο μόνον περὶ 60 χιλιάδων γροσίων.

Ὁ Γερμανὸς καθηγητὴς Χέρτσπεργ λέγει ὅτι τὸ ποσὸν ἦτο 60 χιλιάδες δουκάτα.

Ἀπογοητευμένος ἀπὸ ὅλην τὴν ἐν Βουκουρεστίῳ κατάστασιν καὶ ἀπὸ τὰς ἀποκυρήξεις, ὁ Ὑψηλάντης ὑποχωρεῖ πρὸς τὰ Καρπάθια τὴν 1ην Ἀπριλίου 1821.

Τότε ἐσημειώθη ἡ στρατιωτικὴ εἰσβολὴ τῶν τριῶν παραδουναβειῶν Τούρκων < Φρουράρχων.

Ὁ Σάββας μὲ τοὺς ἄνδρας του ἀκολουθεῖ τὸν Ὑψηλάντη.

Ἀλλὰ ὁ Βλαδιμηρέσκου ἐξακολουθεῖ τὰς μετὰ τῶν Τούρκων διαπραγματεύσεις.

Τὸν ἐφόβισεν τὸ γεγονὸς ὅτι ὁ Σουλτάνος ὥρισεν ὡς νέον ἡγεμόνα τὸν Καλλιμάχην, καὶ ὅτι τοποτηρηταὶ τοῦ νέου ἡγεμόνος εἶχον ἤδη φθάσει ἐν Ρουμανίᾳ.

Διαπραγματευόμενος μὲ τοὺς Τούρκους, ὁ Βλαδιμηρέσκου προσπαθεῖ (ἐφ' ὅσον βλέπει τὸν Ὑψηλάντην μὴ προωρισμένον νά ἐπιτύχη) νά σώσῃ τοῦλάχιστον τὴν ἐλευθερίαν τῶν ἐξεγερθέντων Ρουμάνων χωρικῶν, ἐπιτυχάνων νά γίνῃ αὐτὸς ἡγεμῶν.

Ἀπροσδοκῆτως ὁ Ὀλύμπιος ἐμφανίζεται μὲ 400 ἄνδρας εἰς τὸ στρατόπεδον τοῦ Βλαδιμηρέσκου. Τὸν συλλαμβάνει καὶ τὸν μεταφέρει δέσμιον εἰς τὸν Ὑψηλάντην, ὅστις διατάσει τὴν θανατικὴν ἐκτέλεσιν αὐτοῦ.

Μετὰ τὴν θανάτωσιν τοῦ Βλαδιμηρέσκου, ὁ ὑπὸ τὸν θανατωθέντα Ρουμανικὸς στρατὸς προσεχώρησεν πρὸς τὸν Ὑψηλάντην.

Αὐτὸ ἀποδεικνύει πόσον ζωηρὸς ἦτος ὁ πόθος τῆς ἐλευθερίας παρὰ τῷ Ρουμανικῷ λαῷ.

Ἐχασαν οἱ στρατιῶται τὸν γηγενῆ ἀρχηγόν των, καὶ προσεχώρησαν πρὸς τὸν ἀλλογενῆ, ἀλλὰ θρησκευτικῶς ὁμόδοξον, μὴ καταλογίσαντες εἰς αὐτὸν τὸ ὅτι ἦτο οὗτος ἀριστοκράτης τοῦ Φαναρίου, τὸ ὁποῖον Φανάριον ἐστερεῖτο δημοτικότητος παρὰ τῷ Ρουμανικῷ λαῷ.

Στρατοπεδευμένος εἰς τὸ Τιργοβιστι ὁ Ὑψηλάντης δίδει ἐντολὴν νά καταληφθῇ τὸ παρὰ τὴν μονὴν Δραγασσανίου πεδῖον.

Ἀλλὰ ὁ Σάββας — ὅστις εἶχεν λάβει τὸν βαθμὸν τοῦ στρατηγοῦ— αὐτομολεῖ πρὸς τοὺς Τούρκους.

Ἄλλος δὲ στρατηγὸς—ὁ Κωνσταντῖνος Δοῦκας—προσπαθῶν νά σώσῃ ἀπὸ τοὺς Τούρκους τὴν μονὴν τοῦ Νοσέττου, καταλαμβάνεται ἀπὸ πανικόν. Ὁ πανικὸς μεταδίδεται εἰς τὸ Τιργοβιστι, τὸ ὁποῖον ἐγκαταλείπει ὁ Ἑλληνικὸς στρατὸς ἀτάκτως ὑποχωρῶν πρὸς τὸ Ρίμνικον.

Τὴν 1ην Ἰουνίου, οἱ Τούρκοι γίνονται κύριοι τοῦ πολεμικοῦ ὕλικου τὸ ὁποῖον ἐγκατέλειψαν εἰς τὸ Τιργοβιστι οἱ Ἕλληνες.

Ἀπὸ τὸ Ρίμνικον ὁ Ὑψηλάντης στρέφει τὴν προσοχὴν του πρὸς τὸ Δραγασσάνι.

Ἡσθάνετο τὴν ἀνάγκην μιᾶς νίκης ἢ ὁποῖα ἔστω καὶ ἂν δὲν εἶχεν σημαντικὸν ἀποτέλεσμα, θὰ συνετέλη αὕτη εἰς τὴν ἀνύψωσιν τοῦ κύρους τοῦ κινήματος, τὸ ὁποῖον ἔφθειραν πολλὰ γεγονότα ἀλλὰ κυρίως ἡ ἀποκύρηξις τοῦ Τσάρου καὶ ὁ τυπικὸς ἐναντίον τοῦ κινήματος ἀφορισμὸς ἐκ μέρους τοῦ Πατριάρχου Γρηγορίου τοῦ πέμπτου.

Ὁ ἀρχηγὸς τοῦ κινήματος ἐξηκολούθη νά ἔχη πεποιθήσιν πρὸς τὸν χιλίαρχον τοῦ ἱππικοῦ Βασίλειον Καραβίαν. Δὲν εἶχεν ἄδικον. Ὁ Ἰθακήσιος οὗτος πολεμιστὴς εἶχε ἓνα λαμπρὸν παρελθόν. Ὑπηρετήσας ἄλλοτε εἰς πολέμους ὑπὸ τὰς Ρωσικὰς σημαίας, ἦτο ἀνὴρ ἐμπειροπόλεμος.

Ἐγκατασταθεὶς μετὰ ἐν Μολδαυίᾳ, ἐθεωρεῖτο εἰς τῶν καλυτέπων Ἑλλήνων, λόγῳ κυρίως τῆς προθυμίας μεθ' ἧς διέθετε χρήματα πρὸς ἐθνικοὺς σκοποὺς.

Ἀφ' ἑτέρου οἱ ὑπὸ τὸν Νικόλαον Ὑψηλάντην ἱερολοχῖται, ἦσαν ἀριστα ἡσκημένοι εἰς τοὺς κανονισμοὺς τοῦ τακτικοῦ στρατοῦ. Αἱ δὲ δυνάμεις τῶν Τούρκων, δὲν ἀπετέλουν τί τὸ ἀνησυχαστικόν.

Μόνον 800 ἄνδρες τοῦ Τουρκικοῦ στρατοῦ ἐνεκλείσθησαν εἰς τὸ Δραγασσάνι. Οἱ δὲ λοιποὶ εἶχον ὀχυρωθῆ εἰς τὰ περίξ μοναστήρια. Συνεπῶς ἡ ἐν Δραγασσανίῳ δύναμις ἦτο ἐν ἀπομονώσει.

Ἡ δύναμις τοῦ Ἑλληνικοῦ στρατοῦ εὕρισκετο ὑπὸ ταύς ἐξῆς ἀρχηγούς :

Ὁ Νικόλαος Ὑψηλάντης διηύθυνεν τοὺς ἱερολοχῖτας.

Ὁ Γκαρνόφσκη καὶ ὁ Καραβίας εἶχον τὸ ἱππικόν.

Ὁ Ὀρφανός, καὶ ὁ Ὀλύμπιος διηύθυνον πέντε χιλιάδας πεζοῦς. Καὶ τρίτος ἀρχηγὸς τοῦ πεζικοῦ ἦτο ὁ Ἰωάννης Κολοκοτρώνης ὁ ἐπιλεγόμενος Ντασκοῦλιας, ἐξάδελφος τοῦ στρατάρχου τοῦ Μωρηᾶ Θεοδώρου Κολοκοτρώνη.

Προσετίθεντο εἰς τὴν δύναμιν αὐτὴν 4 τηλεβόλα, ἐνῶ οἱ Τούρκοι ἐστεροῦντο τηλεβόλων.

Αἱ ραγδαῖαι βροχαὶ καθίστον δυσχερῆ τὴν προέλασιν ἀπὸ τὸ Ρίμνικον ἐνθα ἦσαν στρατοπεδευμένοι.

Πάντως ὁ Ἀλέξανδρος Ὑψηλάντης διέταξεν τὸν Νικόλαον Ὑψηλάντην, τὸν Ὀλύμπιον καὶ τὸν Καραβίαν νά ἐκκινήσουν τὴν 3ην Ἰουνίου μὲ σκοπὸν νά καταλάβουν ἐπικαίρους θέσεις, χωρὶς δμως νά ἀρχίσουν ἐπίθεσιν.

Τὴν 6ην Ἰουνίου ὁ στρατὸς παλαιῶν μὲ τὰς δυσχερείας τὰς ἐκ τῶν βροχῶν, φθάνει εἰς ἀπόστασιν μιᾶς καὶ ἡμισείας ὥρας ἀπὸ τοῦ Δραγασσανίου καὶ καταλαμβάνει θέσεις αἱ ὁποῖαι ἀπέκλειον πᾶσαν διέξοδον εἰς τοὺς ἐν τῇ πόλει Τούρκους.

Ἐν τῷ μεταξύ ὁ Ἀλέξανδρος Ὑψηλάντης ἐκκινήσας ἀπὸ τὸ Ρίμνικον ἐφθάσεν τὴν 7ην Ἰουνίου εἰς ἀπόστασιν τριῶν ὥρων ἀπὸ τὸ Δραγασσάνι.

Νέα τότε διαταγή του πρὸς τοὺς ἀξιωματικοὺς ἀπαγόρευε νὰ κινηθῆ κανεὶς πρὶν δωθῆ παρ' αὐτοῦ τὸ σύνθημα, καὶ ἐν τέλει καλέσας παρ' αὐτῷ τὸν Ὀλύμπιον ὥρισε τὴν μάχην διὰ τὴν 8ην Ἰουνίου.

Τοὺς ἐν Δραγασσανίῳ Τούρκους διηύθυνεν ὁ Καρά-Φεήζ.

Αὐτὸς ἀντιληφθεὶς ὅτι αἱ Ἑλληνικαὶ δυνάμεις ἦσαν ἰσχυραὶ, καὶ δὲν ἀπεκλείετο νὰ εἰσῆρχοντο εἰς τὸ Δραγασσάνι, κατένειμεν τοὺς στρατιώτας του ἐντὸς ὀλίγων ὀχυρωμένων οἰκημάτων.

Ἦρξατο δὲ καίῳν πολλὰ ἀπὸ τὰ ἄλλα οἰκήματα, οὕτως ὥστε ἔταν ἐνδεχομένως φθάσουν οἱ Ἕλληνες, καὶ δωθῆ μάχῃ ἐντὸς τῆς πόλεως νὰ μὴν εὔρουν οὗτοι καταλύματα πρὸς κατασκευὴν προχείρων ὀχυρῶν.

Τὸ θέαμα τῆς πυρκαϊᾶς ἐπροξένησεν ἄλλας ἐντυπώσεις εἰς τὸν Καραβίαν.

Ἀμέσως ἔβγαλε τὸ συμπέρασμα ὅτι ὁ Καρά-Φεήζ ἐγκαταλείπει τὴν πόλιν.

Ἐπομένως ὁ Ἑλληνικὸς στρατὸς δέον νὰ συλλάβῃ τοὺς ὀπισθοχωροῦντας Τούρκους.

Ἐξαλλος ἐκ χαρᾶς ὁ Καραβίας μετὰ τινῶν συντρόφων του ἤρξατο ἰνοποτῶν. Μὴ λησμονοῦμεν δὲ ὅτι αὐτὴ ἡ περιφέρεια εἶναι ἡ πλέον ἰνοπαραγωγὸς περιφέρεια τῆς Ρουμανίας.

Καὶ οἰνοποτῶν ἐσχεδίαζεν σύντομον ἐπίθεσιν.

Αἰ ἐπανειλημέναι διαταγαὶ τοῦ Ὑψηλάντη νὰ μὴν κινηθῆ ἀκόμη, τὸν εὔρισκαν ἀνίκανον νὰ τὰς ἀντιληφθῆ.

Προχωρῶν δὲ μὲ τοὺς ἵππους του, ἐμήνυσε πρὸς τὸν Νικόλαον Ὑψηλάντην νὰ ἐπιτεθῆ καὶ αὐτὸς ἂν δὲν ἦτο δειλός. Οὕτω παρεσύρθη πρὸς τὴν ἀνόητον ἀπόφασιν τοῦ Καραβία καὶ ὁ Νικόλαος Ὑψηλάντης.

Οἱ Τούρκοι περίφοβοι δὲν ἐξήλθον τῶν θέσεων τῶν ἀρχικῶς. Τοὺς ἐνέπνευσε κυρίως φόβον ἡ ὠραία καὶ συντεταγμένη προέλασις τῶν ἱερολοχιτῶν, οἱ ὅποιοι ἐπροχώρουν ὑπὸ τοὺς ἤχους τῶν πολεμικῶν ὀργάνων, καὶ μὲ δλα τὰ χαρίσματα τῆς προελάσεως κανονικοῦ στρατοῦ.

Ἀλλὰ μόλις ἀντελήφθησαν ὅτι τὸ μὲν Ἑλληνικὸν πεζικὸν δὲν ἐπρόχωρη, τὰ δὲ τηλεβόλα δὲν εἶχον ἱκανοὺς χειριστάς, ἐξήλθον ἀπὸ τὰ ὀχυρώματά των, τοῦθ' ὅπερ ἐπροκάλεσεν τὴν ἔξοδον καὶ τῶν ἄλλων Ὀθωμανῶν ἀπὸ τὰ πέριξ μοναστήρια.

Ὁ Καραβίας εὐρέθη οὕτω πανικόβλητος καὶ ἐν τῷ μέσῳ δύο πυρῶν. Ὁ δὲ Νικόλαος Ὑψηλάντης, διαιρεῖ δυνάμεις του, καὶ ἀφήσας ἕναντι τοῦ Δραγασσανίου δύο τηλεβόλα καὶ τὰ κοινὰ πολεμικὰ σώματα σπεύδει μὲ τὸν Ἱερὸν Λόχον καὶ τὰ δύο ἕτερα τηλεβόλα πρὸς βοήθειαν τοῦ Καραβία.

Ὁ Φεήζ ἐν τῷ μεταξύ ἐπιτίθεται, κυριεῖ τὰ τηλεβόλα τοῦ σώματος τὸ ὁποῖον εἶχε σταθῆ ἔναντι τοῦ Δραγασσανίου.

Τὸ ἵππικὸν τοῦ Καραβία εἶχεν οἰκτρῶς διασκορπισθῆ, οἱ δὲ ἵπποι τοῦ ἐτρέποντο εἰς φυγὴν χωρὶς κανεὶς νὰ τοὺς καταδιώκῃ.

Ὁ Ἱερὸς Λόχος πάντοτε συντεταγμένος, συνεκρούσθη εἰς τὸ μεταξύ Σερμπανέντι καὶ Δραγασσανίου διάστημα, ἐνθα ὡς ἀναφέρει ὁ Ἰωάννης Φιλήμων, ἡ μάχῃ διεξήχθη ἐκ τοῦ συστάδην.

Τὸ ἄνθος αὐτὸ τῆς Ἑλληνικῆς νεολαίας εὐρέθη κυκλωμένον ἀπὸ τοὺς Τούρκους πεζοὺς, ἵππεις, γενιτσάρους, δελήδες καὶ ἐπὶ πλέον ἀπὸ ἀνθρώπους τοῦ Τουρκικοῦ ὄχλου, βάλοντας ἐπίσης κατὰ τοῦ ἱεροῦ λόχου.

Τὰ δύο τηλεβόλα κυριεύονται.

Ἄλλοι ἀπὸ τοὺς ἱερολοχίτας πίπτουν, ἄλλοι αἰχμαλωτίζονται, καὶ ἄλλοι διώκονται πρὸς τὸν ρύακα Γκούρα—Βερζίι.

Τοὺς πρὸς τὰ ἐκεῖ προσφυγόντας προστατεύουν ἀντιτάσσοντες ἄμυναν ὁ ὀπλαρχηγὸς Χόρκας, καὶ ὁ Ὀλύμπιος.

Ὁ Νικόλαος Ὑψηλάντης, κατάκοπος—ἀπὸ τὴν ψυχικὴν καὶ τὴν σωματικὴν κόπωσιν—παρ' ὀλίγον νὰ συλληφθῆ, ἐπάνω εἰς τὴν ταραχὴν τῆς γενικῆς ἀποτυχίας.

Τὸν ἔσωσεν ἕνας Γάλλος ἀξιωματικὸς, ὁ ὁποῖος ἔτυχε νὰ ἔχῃ ἕνα ἄλογον καὶ τὸν ἀνεβίβασεν ἐπ' αὐτοῦ.

Περὶ τὸ ἀπόγευμα τῆς μοιραίας αὐτῆς ἡμέρας ὁ Ἀλέξανδρος Ὑψηλάντης φθάνει εἰς τὸ πεδῖον τῆς μάχης καὶ μανθάνει τὰς λεπτομερείας τῆς τρομερᾶς καταστροφῆς.

Πληροφορεῖται ὅτι ὁ ἀπότομος πανικὸς τὸν ὁποῖον ἔπαθεν τὸ σῶμα τοῦ Καραβία, διέσκορπισεν τὸ ἵππικὸν εἰς τρόπον ὥστε ἄλλοῦ νὰ φεύγουν ἵππεις χωρὶς ἄλλογα, καὶ ἄλλοῦ νὰ θεῶνται ἵπποι χωρὶς ἀναβάτας.

Ὁ Ἀλέξανδρος Ὑψηλάντης προσπαθεῖ νὰ ἀνασυντάξῃ τὸ στρατεύμα. Διατάσει, νουθετεῖ, παρακαλεῖ,... Ἀλλὰ εἶναι πλέον ἀργά.

Ἀπογοητευμένος ἐπ' ἀνέρχεται εἰς Ρίμνικον τὴν 8ην Ἰουνίου.

Ἐκεῖ ὑπὸ τὸ κράτος δικαιολογημένης ψυχικῆς ὀδύνης, συντάσσει μίαν ὑβριστικὴν πρὸς τὸν στρατὸν προκύρηξιν, θίγουσαν πρωτίστως τὰ ὀνόματα ὠρισμένων ἀξιωματικῶν, τοὺς ὁποῖους παρέδιδεν εἰς τὴν ἐθνικὴν κατάραν.

Παραλλήλως ὁμοῦ πρὸς τὰ διαπραχθέντα σφάλματα, ἄς μὴ λησμονεῖται ὅτι τὸ Δραγασσάνι, εἶδεν καὶ θυσίας καὶ μαρτύρια καὶ ἡρώϊσμοὺς ἀξίους τῆς ἐθνικῆς εὐχῆς.

Ἐπεσαν νεκροὶ τέσσαρες ἐκατόνταρχοι τοῦ Ἱεροῦ Λόχου:

Ὁ Δρακούλης, ὁ Κρόκιος, ὁ Ἰωαννίτης καὶ ὁ Σούτσος.

Ἐπεσαν ἐπίσης νεκροὶ 200 ἱερολοχίται στρατιῶται, καὶ 140 ἄνδρες ἀπὸ τὸ σῶμα τοῦ Καραβία.

Μεταξὺ τῶν νεκρῶν συγκαταλέγονται 25 ὑπαξιωματικοί, ὁ σηματοφόρος Ξενοφῶν, καὶ ὁ Ἑλβετὸς φιλέλλη Βορδιέ.

Ἄς προστεθῆ δὲ καὶ τὸ μαρτύριον 37 αἰχμαλωτισθέντων ἱερολοχιτῶν, οἵτινες ἀπηχονίσθησαν ἐν Κωνσταντινουπόλει.

Περὶ τοῦ πεσόντος Σούτσου ἀποσπῶμεν τὰ κάτωθι ἀπὸ μελέτην τοῦ Ἀγγέλου Βλάχου γραφεῖσαν ἐν ἔτει 1877.

«Ὁ ποιητὴς Ἀλέξανδρος Σούτσος ἐγεννήθη κατὰ τὰς πιθανότατας πληροφορίας τὸ ἔτος 1803 ἐν Κωνσταντινουπόλει. Καὶ πατὴρ μὲν αὐτοῦ ὑπῆρξεν ὁ Κων

σταντίνος Σούτσος, ξάδελφος του έν έτει 1820 ήγεμονεύσαντος τής Βλαχίας 'Αλεξάνδρου, μήτηρ του δέ ή αδελφή του 'Ιακωβάκη Ρίζου Νερουλου, ποιητοῦ τής Κοῦρκας.

Έκ τῶν πέντε του Κωνσταντίνου τέκνων ὁ μὲν πρεσβύτερος Μιχαήλ, πρόξενος έν Θεσσαλονίκη διατελέσας, απέθανεν νέος, ὁ δέ δεύτερος, Δημήτριος, άξιωτικός του 'Ιεροῦ Λόχου, έφονεύθη έν Δραγασσανίῳ τὸ 1821, κατά τήν φοβερήν έκείνην καταστροφήν τῶν πρώτων μαρτύρων του ὑπέρ τής έλευθερίας ήμῶν άγῶνος, Εἰς τόν Δημήτριον τούτον άποτείνει ὁ 'Αλέξανδρος Ραγκαβής έν τῷ Λαοπλάνῳ του τούς θερμούς τούτους στίχους.

Κοιμοῦίδ' ὕπνος σου γλυκύς, πολεμιστὰ τής Θράκης!
 "Έαρ αλώνιον κοσμεῖ τοῦ τάφου σου τὸ χῶμα!
 Κατ' ὄνειρον στὸν ὕπνον μου παρίστασαι πολλάκις,
 Κρατεῖς άσπίδ' άρχαϊκὴν καὶ περικεφαλαίαν,
 Μὲ νεύεις μὲ τὸ ξίφος σου, μὲ δίδεις τήν σημαίαν,
 Μὲ λέγεις, ὡς απέθανες ὁμοίως ν' άποθάνω!
 'Υπέρ πατρίδος θάνατος εἶναι ή ζωὴ επάνω.

Τρίτον του Κωνσταντίνου Σούτσου τέκνον ὕπῆρξεν ὁ ποιητὴς ήμῶν 'Αλέξανδρος, τέταρτον ὁ τής Κιθάρας ποιητὴς Παναγιώτης, καὶ πέμπτον ή αδελφή αὐτῶν Αἰκατερίνη, πρώτως λογία νεάνις, μεταφράσασα τούς Διαλόγους του Φωκίωνος του Μαβλύ, οἵτινες καὶ έξεδόθησαν έν 'Ιασιῳ».

Μόλις έν έτει 1876 έστήθη εἰς τὸ νεκροταφεῖον του Δραγασσανίου ή άνομνηστική τετράγωνος στήλη ήτις λεπτύνεται πρὸς τὰ ὄνω, στηριζομένη επί τριῶν τεσσάρων βάθρων.

Ἡ στήλη αὕτη έλησμονήθη σὺν τῷ χρόνῳ.

Ἡ δέ, πρόσφατος μετάβασις του κ. Φιλαδελφέως έγινεν άφορμὴ νά παρατηρηθῇ ὅτι τὰ γράμματα έχουν σβύσει...

Ἡ μάχη του Δραγασσανίου κλείει οὐσιαστικῶς τήν ιστορίαν του κινήματος του 'Υψηλάντη

Ἐὸ 'Αλέξανδρος 'Υψηλάντης από τὰ μέσα 'Ιουνίου του 1821, εἰσῆλθεν εἰς τὸ αὐστριακὸν ἔδαφος, έχων τήν πρόθεσιν μέσον Τεργέστης νά μεταβῇ εἰς τήν 'Αμερικὴν, καὶ από εκεί ὅπου δέν θά διέτρεχεν τὸν φόβον τής συλλήψεως, νά ἔλθῃ εἰς τήν 'Ελλάδα.

Οἱ Αὐστριακοὶ τὸν συνέλαβον καὶ τὸν ενέκλεισαν εἰς τὸ φρούριον Μούγκατζ.

"Υστέρα από λίγα ἔτη τὸν μετέφερον εἰς τὸ φρούριον τής Θηρεσιουπόλεως. Τῇ ἐπιμόνῳ μεσολαβήσει του Τσάρου Νικολάου του Α' άπελύθη κάποτε τῶν φυλακῶν.

'Αλλά ή υγεία του εἶχεν καταστραφῇ. Καρδιακὸν νόσημα εἶχε προσβάλει τὸν ὀργανισμόν του.

'Αποφυλακισθεὶς απέθανεν έν Βιέννῃ τὸν Αὐγουστον του 1828.

Τὰ ελάχιστα ὑπολείματα του έν Ρουμανία 'Ελληνικοῦ στρατοῦ, εἶχον μετά τήν αναχώρησιν του 'Υψηλάντη τήν ἐξῆς δρᾶσιν :

Ἐὸ λοχαγὸς 'Αθανάσιος Καρπενησιώτης ήμύνθη εἰς τὸ Γαλάτσι ἀλλά δέν ήδυνήθη νά άποκρούσῃ τελικῶς τούς Τούρκους.

'Ωχυροῦται εἰς τὸ Σκουλένιον ένθα άντέταξεν ὀκτάωρον ήρωϊκὴν άμυναν καὶ έπεσεν ήρωϊκῶς.

'Από του πλησίον Ρωσικοῦ ἔδαφους, ὁ Ρωσικὸς στρατὸς μετ' ένθουσιασμοῦ παρηκολούθη τήν ήρωϊκὴν ταύτην 'Ελληνικὴν άμυναν ήτις δυστυχῶς έν τέλει απέβη άνευ άποτελέσματος πρακτικοῦ.

Ἐὸ Ολύμπιος καὶ ὁ Φαρμάκης κατέλαβον τὸ μοναστήρι του Σέκκου. Οἱ Τούρκοι τούς έπολιόρκησαν.

Ἐὸ 'Ολύμπιος κατεῖχε μὲ 11 άνδρας τὸ κωδωνοστάσιον,

Τήν 23ην Σεπτεμβρίου ὅτε εφάνη πλέον ὅτι δέν ὑπάρχει έλπίς, ὁ 'Ολύμπιος έθεσεν πῶρ εἰς τήν πυριτιδαποθήκην άνατινάξας συντρόφους καὶ πολεμίους.

Ἐὸ Φαρμάκης συλληφθεὶς μετεφέρθη εἰς τήν Κωνσταντινούπολιν ένθα εὔρε θάνατον μαρτυρικόν.

Αὐτὸς εἶναι ὁ ἐπίλογος του κινήματος του Φεβρουαρίου 1821.

Ἐὸ Παπαρρηγόπουλος καίτοι αὐστηρὸς του 'Υψηλάντη κριτὴς άναγνωρίζει ὅτι καίτοι τὸ «κίνημα άπέτυχεν οἰκτρῶς, δέν ξηπεται ὅτι δέν έπρεπε νά γίνῃ καὶ ὅτι δέν απέβη χρήσιμον εἰς τήν επανάστασιν. Ἡ ὀσμανικὴ κυβέρνησις ενισχύθη, ὡς έξ αὐτοῦ, εἰς τὰς ὑπονοίας αὐτῆς ὅτι τὸ πρᾶγμα ὑπεκινήθη ὑπὸ τής Ρωσσίας, καὶ επί πολὺν χρόνον διετέλεσεν περισπῶσα ἱκανὸν του στρατοῦ αὐτῆς μέρος πρὸς βορρᾶν, έξ' οἷ άνεκουφίσθη ή επανάστασις τῶν μεσημβρινῶν χωρῶν. Πλεῖστον δέ συνετέλεσεν εἰς τὸ νά επαγάγῃ άπαντα ταῦτα τὰ άποτελέσματα τὸ γεγονός ὅτι αὐτὸς ὁ 'Αλέξανδρος 'Υψηλάντης παρέστη έν ταῖς 'Ηγεμονίαις καὶ ἴσως μὲν άλλος τις ήθελεν άποβῆ εὐτυχέστερος αὐτοῦ έν Ρουμανία, πιθανώτερον δέ εἶναι ὅτι αὐτὸς, οἷος ήτο, κατερχόμενος εἰς τήν 'Ελλάδα ελάχιστα ήθελεν ώφελήσει τὸν ένιαῦθα άγῶνα».

Ἡ άποτυχία του κινήματος τούτου κατά πολὺ συνετέλεσεν εἰς τὸ νά λάβῃ ή επανάστασις του 1821 «'Ελλαδικὸν χαρακτήρα». 'Αντιπάθειαν κατά τής Φιλικῆς Εταιρείας, αἰσθήματα φιλοπρωτίας άναπτυσσόμενα εἰς τὰς τάξεις τῶν άρχηγῶν τής Ρούμελης, τής Πελοποννήσου καὶ τῶν ναυτικῶν νήσων, κατέστησαν δυσχερὲς τὸ ἔργον του Δημητρίου 'Υψηλάντη, ὅστις ήλθεν εἰς τήν 'Ελλάδα ὡς αντιπρόσωπος του άδελφοῦ του, ὀλίγον πρὸ του 1822. Καὶ αὕτη ή σημαία τής Φιλικῆς 'Εταιρείας έχουσα χρῶμα κυανοῦν μετὰ λευκοῦ καὶ μέλανος, φέρουσα δέ επί τής μᾶς ἐπιφανείας τὸν Σταυρὸν καὶ τήν ἐπιγραφὴν «έν τούτῳ νίκα», επί τής έταίρας δέ ἐπιφανείας τὸν φοίνικα καὶ τήν ἐπιγραφὴν «έκ τής κίνεως μου άναγεννώμαι», έξετοπίσθη δι' άποφάσεως τῶν πρώτων 'Ελλήνων βουλευτῶν, οἱ ὀποῖοι κατά Δεκέμβριον του 1821 εκύρηξαν τήν πολιτικὴν ὑπαρξιν τής 'Ελλάδος. 'Εθεσπίσθη παρ' αὐτῶν ή κυανόλευκος, ὑπὸ τὰς πτυχᾶς τής ὀποίας ὁ Δημήτριος 'Υψηλάντης — μὴ μνησικακῶν — δέν ἐδίστασεν εἰς πολλὰς μάχας νά διακινδυνεύσῃ τήν ζωὴν του, τιμήσας διὰ τής διαγωγῆς του τὰ ὅπλα τὰ ὀποῖα του ενεπιστεύετο ή 'Επανάστασις άρχικῶς, καὶ ὁ Καποδίστριας κατόπιν.

ΜΕΤΑ ΑΠΟ ΤΟ ΕΓΚΛΗΜΑ

ΔΙΗΓΗΜΑ

Τὸν θυμᾶμαι τὸν Γιάννη Ευστραῖ. Καθόταν ἀπέναντί μου ἀκριβῶς. Μέσα σ' ἓνα μεγάλο καὶ σκοτεινὸ δωμάτιο τοῦ τελευταίου πατώματος. Τὸν θυμᾶμαι καλά. "Αν τόσα ἄλλα συμβάντα ἔφυγαν ἀπὸ τῆ φαντασία μου, ἂν ξεχάστηκαν καὶ διαγραφῆκαν ἀπὸ τὸ νοῦ μου, αὐτὸ ὅμως τὸ θυμᾶμαι καὶ θὰ τὸ θυμᾶμαι σὲ ὅλη μου τὴ ζωὴ.

Τὸν Γιάννη Ευστραῖ τὸν θυμᾶμαι καλά, γιατί ἦταν φίλος μου. Μαζί του σχεδὸν κάθε ἡμέρα βγαίναμε ἔξω, αὐτὸς στάθηκε πολλές φορές νὰ μὲ παρηγορήσῃ.

Ποτὲ δὲν θὰ ξεχάσω τὸ μικρὸ καὶ συμπαθητικὸ πρόσωπό του τὰ ξανθὰ μαλλιά του τὸ εὐρὸ καὶ καμπυλωτὸ μετωπὸ του καὶ τὰ γαλενὰ καὶ ἔξυπνα μάτια του, τοὺς τρόπους του τοὺς γεμάτους εὐγένεια μὰ καὶ καλωσύνη.

"Ἦτανε μιὰ παγωμένη ἡμέρα τοῦ Νοέμβρη. Ἐκείνη τὴν ἡμέρα δὲν ἔβγῃκα. Καθόμουνα μέσα ἀπὸ τὸ παράθυρό μου καὶ διάβαζα κάτι βιβλία ποὺ μόλις τὴν προηγούμενη ἡμέρα εἶχα ἀγοράσει.

"Ἐνα αὐτοκίνητο μὲ μεγάλο θόρυβο ἔσταμάτησε ἀκριβῶς στὸ ἀπέναντι σπίτι. "Ἐνας νέος μὲ ἓνα μαῦρο παλτὸ σηκωμένο μέχρι ἄπάνω μὲ μιὰ γκριζο ρεμπουπλικά στραβὰ βαλμένη, βγῆκε ἀπὸ τὸ αὐτοκίνητο μὲ μιὰ βαλίτσα στὸ χέρι. Τὸ αὐτοκίνητο ἔφυγε.

Φαινόταν σὰ σαστιμένος. Σταμάτησε λίγο ἔξω ἀπὸ τὴν μαύρη σιδερένια πόρτα κύταξε τὸν ἀριθμὸ, καὶ μετὰ δειλά ἀνέβηκε τὰ πρῶτα μαρμάρινα σκαλοπάτια.

Ἀσφαλῶς θὰ νοικιάστηκε τὸ ἐπάνω δωμάτιο εἶπα.

Χτύπησε φοβισμένα στὴ πρώτη πόρτα ποὺ βρῆκε ἔμπρός του. Μιὰ γυναῖκα μεσόκοπη φάνηκε μὲ τὰ μαλλιά ἄνω κάτω.

— Ποιὸ εἶναι τὸ δωμάτιο ποὺ ἐνοικιάζεται, σᾶς παρακαλῶ.

— Θὰ εἰσθε βέβαια ὁ ἀνεπιβὸς τοῦ κυ-

ρίου ἐκείνου ποὺ ἦρθε χθὲς καὶ ἐκλείσαμε τὴν συμφωνία.

"Ὁ νέος κούνησε λίγο τὸ κεφάλι χωρὶς νὰ μιλήσῃ.

— Ἀμέσως ἔφθασα, συμπλήρωσε ἡ γυναῖκα, καὶ σὲ λίγη ὥρα βγῆκε μὲ τὸ κλειδί τοῦ δωματίου του.

Ἀνέβηκαν μιὰ παληὰ ξύλινη σκάλα ποὺ τὰ σκαλοπάτια τῆς ἦταν σπασμένα καὶ ποὺ μύριζαν μουῦχλα καὶ μετὰ ἔστριψαν δεξιά.

"Ἡ γυναῖκα ἀνοίξε τὴν πόρτα καὶ ἔδειξε στὸ νέο τὸ καινούργιο τοῦ δωμάτιο.

— Θὰ μένετε ἀσφαλῶς εὐχαριστημένος, εἶπε, ἀνοίγοντας τὸ μικρὸ παράθυρο καὶ ἀφίνοντας νὰ πέσουν λίγες ἀκτίνες ἡλίου ποὺ μόλις ἐφώτιζαν τὸ δωμάτιο.

"Ὁ νέος ἐνοικιαστὴς ἔμεινε μόνος. Ἀφῆσε τὴν βαλίτσα του χάμω, ἔβγαλε τὸ παλτὸ του καὶ τὸ καπέλλο του κι' ἐκτύταξε γύρω του.

"Ἐνα κρεββάτι ἄσπρο μὰ βρωμισμένο καὶ ξεγδαρμένο βρισκόταν στὴ γωνιὰ σκεπασμένο μὲ μιὰ κόκκινη κουβέρτα. Στὴ μέση ἦταν ἓνα τραπέζι στρογγυλὸ μὲ μιὰ λάμπα σκονισμένη καὶ στὴν ἄλλη γωνιὰ μιὰ τουλάπα μὲ σπασμένο καθρέφτη καὶ πιὸ πέρα ἓνα τζάκι μαυρισμένο καὶ σκονισμένο.

* *

Εἶχαν περάσει ἔξη μῆνες. Μαζὺ μὲ τὸν Γιάννη εἶχαμε γίνει φίλοι. Εἴμαστε καὶ οἱ δύο μας πρωτοετείς τῆς νομικῆς. Κάθε πρῶτὴ ἀκουγα τὸ σφύριγμα του κάτω στὴν πόρτα μου, γιὰ νὰ πάμε εἰς τὸ Πανεπιστήμιο. Στὰ θέατρα στοὺς κινηματογράφους στοὺς περιπάτους πάντα μαζί εἴμαστε, κι' ἔτσι ἡμέρα μὲ τὴν ἡμέρα ἡ φίλια μας ἐγινόταν στενωτέρη.

Εἶχα ἀρκετοὺς φίλους. Μὰ νὰ πῶ τὴν ἀλήθεια δύο τρεῖς ἔξεχώρησα περισσότερο καὶ ἔθεωροῦσα πιὸ ἀγαπητοὺς καὶ ἀλη-

θινοὺς φίλους. Καὶ ἀπὸ τοὺς δύο τρεῖς αὐτοὺς καλύτερος φίλος μου ἦταν ὁ Γιάννης. Δὲν ξέρω γιατί. Οἱ τρόποι του, τὰ φερσίματά του, ἡ καλωσύνη του, ἡ εὐλιχρίνεια του, ἡ ἀγαθότης του, ὅλα μὲ ἔκαναν νὰ τὸν ἀγαπήσω περισσότερο καὶ νὰ τὸν θεωρῶ σὰν ἀδελφό μου. Μαζὺ τὰ παγωμένα βράδυα, μέσα στὸ δωμάτιό του σκυμένοι κάτω ἀπὸ τὸ ἀδύνατο φῶς τῆς λάμπας μελετούσαμε ὥρες ὀλόκληρες. Εἶχα χωριστῶ γι' αὐτὸν μιὰ ξεχωριστὴ ἀγάπη.

Εἶχαν περάσει δύο χρόνια. Τὸν Γιάννη εἶδω κι' ἓνα μῆνα δὲν τὸν ἔβλεπα. Τὸ πρῶτὸ δὲν ἀκουγα τὸ σφύριγμα του. Στὸ Πανεπιστήμιο δὲν ἐρχόταν. Στὸ δωμάτιό του πήγαινε ἀργὰ τὸ βράδυ ἢ καὶ πολλές φορές δὲν πήγαινε καθόλου. — καθὼς εἶχα μάθει ἀπὸ τὴ νοικοκυριά του. Τὸ πρῶτὸ ἀξημέρωτα σηκωνόταν κι' ἔφευγε μὴ τυχὸν καὶ δεῖ κανένα καὶ τοῦ μιλήσει.

"Ἦταν ἑνῆρας. Ὁ παγωμένος ἀέρας ὄλο καὶ δυνάμωνε. Οἱ δρόμοι σκοτεινοὶ καὶ ἔρημοι. Μιὰ σκιὰ μονάχα βρισκότανε στὸ δρόμο ἐκεῖνο τὸ βράδυ καὶ περπατοῦσε μὲ γρήγορο βῆμα. Τὸ μαῦρο του παλτὸ ἦταν σηκωμένο. Τὰ χέρια του στὶς τσέπες, ἡ ρεμπουπλικά του χωμένη στὰ μάτια του. Περπατοῦσε μὲ ἀνοιχτὸ βῆμα, μὲ τὸ κεφάλι σκυμένο ἔμπρός. Ζάφνου σταματᾶ. Κάτι βλέπει.

"Α! ἐκείνη εἶναι τὴν γνώρισε. "Ὁχι μόνη τῆς. ἀλλὰ μὲ κάποιον ἄλλον. "Ὅστε τὸν ἀπατᾶ. Πάει πιὰ ἔφυγε ἀπὸ αὐτόν. Τὸν ἀφῆσε μόνον του. Δὲν θὰ γύριζε πιὰ νὰ τὸν δεῖ. Δὲν θὰ τοῦ μιλοῦσε ποτέ. Θὰ τὸν ξεχνοῦσε. Θὰ τὸν περιφρονοῦσε. Θὰ τὸν ἀφῆνε μόνον του γιὰ νὰ πάη μὲ ἄλλον. Αὐτὲς οἱ σκέψεις τοῦ πάγωναν τὸ σῶμα. Σταμάτησε λίγο. Μετὰ ξανάρχισε νὰ περπατᾶ μὲ σιγανὸ βῆμα. Ἦταν ἐκεῖνη καὶ μαζί τῆς ἐκεῖνος ποὺ εἶχε ξεκλέψει τὴν ἀγάπη του. Ἡ καρδιά του κτυποῦσε δυνατὰ. Στὸ μυαλό του εἶχαν περάσει χίλιες δυὸ σκέψεις. Κρούβεται στὴ γωνιὰ. Περιμένει. Βηματίζει νευρικὰ χωρὶς νὰ πάη νὰ τοὺς κυτᾶσῃ. Βγάζει τὸ χέρι του ἀπὸ τὴν τσέπη. Κρατᾶ ἓνα σιδερένιο

πράγμα. Εἶναι μαχαῖρι. Τὸ κυτᾶ. Τὸ βάζει στὴν τσέπη του. Στρουφογυρίζει μὲ μανία μὲ τὰ μάτια πάντα καρφωμένα σ' αὐτοὺς τοὺς δυὸ. Ὁ ἀέρας δὲν τὸν πειράζει. Τοῦ φαίνεται νὰ εἶναι ζεστός. Κάθε φύσιμα τὸν ζεσταίνει περισσότερο ἂν καὶ εἶναι ξυλιασμένος. Περπατᾶ νευρικὰ μὲ τὰ χέρια στὶς τσέπες. Βγάζει πάλι τὸ μαχαῖρι. Τὸ κυτᾶ πόσο μεγάλο εἶναι! Τὸ εἶχε ἀκονίσει. Πῶς κόβει! Τί φοβερὸ εἶναι νὰ τὸ βλέπῃ κανένας! Τὸ κρατᾶ στὰ χέρια του σφικτὰ μὴ τοῦ φύγει.

Περπατᾶει στὶς μύτες τῶν ποδιῶν του μὲ γρήγορο βῆμα. Τοὺς ἀκούει νὰ ψυθυρίζουν. Τὴν βλέπει καλά. Τὴν διακρίνει. Τί ὠραία ποῦ εἶναι! Πόσο τὴν ἀγαπᾶ! Βλέπει τὸ μαχαῖρι, μὰ βλέπει κι' ἐκείνην. Τρέχει, ὀρμᾶ, πέφτει ἔπάνω του, καὶ βυθίζει μὲ ὀρμὴ καὶ λύσσα τὸ μαχαῖρι στὴν καρδιά του.

Μιὰ ἀναθρη φωνὴ ἀκούστηκε κι' ὁ νέος ἔπεσε χάμω. Ἦτανε νεκρός. Ἡ νέα γυναῖκα φώναζε βοήθεια, μὰ τοῦ κάκου, κανένας δὲν φαινόταν.

"Ἐπιασε τὸ μαχαῖρι ὁ ἄγνωστος, τὸ ἔβαλε στὸν κόρφο του κι' ἄρχισε νὰ τρέχῃ. "Ἐτρεχε καὶ κύταξε γύρω του. Ἦταν ἐλεύθερος, μόνος του. Ἐστρίψε μερικὸς στενοὺς δρόμους πάντοτε μὲ γρήγορο βῆμα.

"Ἡ καρδιά του πήγαινε νὰ σπάσῃ. Τὰ πόδια του ἔτρεμαν. Περπατοῦσε σὰ σαστιμένος. Ἐφῆσε στὴ σιδερένια πόρτα, ἀνέβηκε γρήγορα τὰ σκαλοπάτια πάντα στὶς μύτες τῶν ποδιῶν του, κι' εὐρέθηκε στὸ δωμάτιό του. Ἀναψῆ τὴ λάμπα, προσπάθησε νὰ κοιμηθῇ.

Στὸ κρεββάτι στρουφογύριζε. "Ὅλο κακὰ ὄνειρα τοῦ κυρίεναν τὸ μυαλό. Τέλος κοιμήθηκε...

"Ἀκούει κρότο... Σηκώνεται. Ἡ ἀστυνομία. Ἡ πόρτα κτυπᾶ. Κρούβεται κάτω ἀπὸ τὸ κρεββάτι. Πάλι ἡσυχία. Σηκώνεται ἄπάνω, κάνει δυὸ τρεῖς βόλτες. Ἀκούει φωνές. Τὸν ζητοῦνε. Ψάχνουν νὰ τὸν βροῦν. Ἀκούει νὰ λένε τὸ ὄνομά του. Κτυποῦν πάλι τὴν πόρτα. Δὲν ἀπαντᾶ. Κρούβεται. Φοβάται. Τρέμει. Ἡ πόρτα κτυπᾶ δυνατώτερα, ἀκόμα πιὸ δυνατὰ.

Πάει να σπείρη Σπάζουν την κόρτα. Άκούει να πέφτουν τὰ κομμάτια της με θόρυβο. Βλέπει έναν να κυττάει. Είσέρχεται μέσα, ψάχνει να τὸν βρῆ. Βρίσκει τὸ μαχαίρι πεταμένο καὶ βουτηγμένο στὸ αἷμα. Ψάχνει στὴν ντουλάπα... στὸ κρεββάτι ἀπὸ κάτω.

Βλέπει τὰ κοκαλιασμένα χέρια του νὰ τὸν πλησιάζουν, νὰ τὸν ἐγγίζουν, νὰ τὸν κρατοῦν σφικτά, νὰ τὸν τραβοῦν ἔξω, νὰ τὸν δένουν γερά, καὶ μετὰ νὰ τὸν ὀδηγοῦν σὲ ἕνα σκοτεινὸ δωμάτιο με σιδερένια κάγκελα...

Ξάφνου ξυπνᾷ. Κάθεται στὸ κρεββάτι. Στρέφει με γρηγοράδα τὰ μάτια του. Ποῦ βρίσκεται; Στὸ δωμάτιό του. Κυττάζει τὴν πόρτα. Τὴν βλέπει κλειδωμένη καλὰ καὶ ἀκέραια. Κυττᾷ τὴν ντουλάπα, καὶ μετὰ βλέπει τὸ μαχαίρι στὴν ἴδια μέση ποὺ τὸ εἶχε πετάξει, μπροστὰ στὸ τζάκι. Δὲν τὸν πιάσανε; Εἶναι ἐλεύθερος καὶ μόνος στὸ δωμάτιό του; Ἦταν ὥστε ἄνευρα ὅσα εἶχε δεῖ.

Σηκώνεται με γρηγοράδα, πιάνει τὸ μαχαίρι, τὸ κυττᾷ.

Τὸ βλέπει βαμένο μέσα στὸ αἷμα, καὶ γελά, γελά. Εἶναι εὐχαριστημένος. Τώρα πιά εἶναι δική του δὲν μπορεῖ ἄλλος νὰ τὴν πάρῃ. Ἀνοίγει τὸ παράθυρο. Ὅλη ἡ πόλις βρίσκεται σὲ ἡσυχία. Εἶναι πέντε ἢ ὡρα τὸ πρωί. Ντύνεται βιαστικά. Τὸ σκοτάδι εἶναι πυκνὸ. Κατεβαίνει τὴ σκάλα καὶ με προσφύλαξη βγαίνει ἔξω. Ἔχει τὸ μαχαίρι του στὸν κόρφο του. Περπατᾷ.

Δὲν ξέρει ποὺ πᾶει. Ὅλη τὴ μέρα περπατᾷ. περπατᾷ, εἶναι νηστικός, πεινάει. Τὸ μεσημέρι ἦλθε, ἀλλὰ περπατᾷ, Δὲν μπορεῖ πιά, σταματᾷ, κυττάει γύρω του. Κάθεται κάτω σὲ μιὰ πέτρα.

Βρίσκεται στὸ δάσος. Βγάζει ἕνα χαρτί καὶ ἕνα μολύβι γράφει δυὸ λέξεις. Τὸ

διπλώνει. Τὸ βάζει στὴν τσέπη του. Σηκώνεται. Βλέπει γύρω του τὴ φύση. Ἄκούει τὰ κελαϊδήματα τῶν πουλιῶν. Ἀναστενάζει βαθειά. Βγάζει τὸ μαχαίρι. Τὸ κυττᾷ. Γαλάει δυνατὰ, πολὺ δυνατὰ. Γελάει ἀκόμα, ἀκόμα πιὸ πολὺ. Σωπαίνει.

Βλέπει τὸ αἵματοβαμμένο μαχαίρι του νὰ ἐξη λερώση τὴν τιμὴ του. Εἶναι ἕνας ἄτιμος. Ἕνας κακοῦργος. Ἕνας ἐγκληματίας.

Τὴν θέλει τὴ ζωὴ. Κουνᾷ τὸ κεφάλι. Κυττάει γύρω του.

Σκέπτεται τὸ κακούρημά του. Στηρίζεται τὸ μαχαίρι στὴν καρδιά του. Τὸ σπρώχνει με μανία βαθειά, πολὺ βαθειά. Τὸ αἷμα ἀρχίζει νὰ τρέχῃ. Πέφτει κάτω. Βγάζει ἕνα, ἄχ. Τελείωσε. Αὐτὸ, ἦταν. Πέθανε. Σκοτώθηκε.

Τὸ ἐγκλημά του, μὰ κι' ἡ αὐτοκτονία του μαθεύτηκε σ' ὅλη τὴν πόλη. Τὸν βοήθην μετὰ ἀπὸ ἀρκετὲς ὥρες μέσα στὸ δάσος, ξαπλωμένο με τὸ πρόσωπο γλωμό, με τὸ μαχαίρι χωμένο στὴν καρδιά καὶ βουτηγμένο στὸ αἷμα.

Στὴν τσέπη του εὑρήκαν τὴν ἐπιστολὴ ποὺ εἶχε γράψῃ.

Ἦτανε δικιά μου. Μοῦ ἔγραφε πὸς γιὰ μιὰ γυναῖκα πέθανε, καὶ μοῦ συνηστοῦσε κι' ἐμένα νὰ προσέχω στὴ ζωὴ μου.

Μοῦ ἔστειλε χίλιους χαιρετισμούς καὶ κατόπιν διέκρινα τὴν ὑπογραφή του. Γιάννης Ευστραῖς

Ἦτανε ὁ φίλος μου ὁ Γιάννης, ὁ ἀδελφός μου, ὁ προστάτης μου, ὁ δευτέρός μου πατέρας. Ἔχυσα πικρὰ δάκρυα γιὰ τὸν χαμό του. Μέρης ὀλόκληρες δὲν ἔφαγα. Ἔχασα τὸν πρώτο μου φίλο τὸ Γιάννη. Πόσο μοῦ κόστισε. Πόσο δὲν θὰ τὸν ξεχάσω. Πάντα θὰ τὸν θυμᾶμαι, πάντα.

NEMOS ANEMHΣ

Η ΧΕΙΡΩΝΑΚΤΙΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ

Τοῦ κ. ΞΕΝΟΦΩΝΤΟΣ Ι. ΧΑΤΖΗΣΑΡΑΝΤΟΥ, δικηγόρου

Ἀναλλοίωτος τῆς Γραφῆς νόμος παραγγέλλει τῷ ἀνθρωπίνῳ γένει ὅπως «ἐν ἰδρώτι τοῦ προσώπου του φάγη τὸν ἄρτον του». Ταῦτὸ περίπου ἐπανέλαβε καὶ ὁ Διοχύλος διὰ τῆς φράσεως αὐτοῦ «οὐδενὴ ἀρετὴ ἄνευ ἰδρώτος». Τὰ ρητὰ ταῦτα σαφῶς μᾶς δεικνύουν ὅτι ἡ εὐμεγρία καὶ ἡ πρόοδος τῶν ἀτόμων, τῶν ὁμάδων καὶ τῶν ἐθνῶν ἐξήρτηται ἐκ τοῦ ποιοῦ καὶ τοῦ ποσοῦ τῆς παραγωγικῆς ἐργασίας, ἣν ἕκαστος τούτων θὰ καταβάλλῃ. Ἐκὼν ἄκων δηλαδὴ ὁ ἄνθρωπος, ἵνα ζήσῃ, ὀφείλει νὰ ἐργασθῆ. Διὸ καὶ οἱ κατὰ διαφόρους ἐποχὰς διαπρέψαντες πολιτικοί, σοφοί, συγγραφεῖς, ἰδρυταὶ θερησκαιῶν κ.λ.π. ἐξόμνησαν τὰ ἐκ τῆς ἐργασίας προκύπτοντα καλὰ καὶ πρόσθεσαν τοὺς συμπολίτας αὐτῶν εἰς ποικίλα ἔργα, διδάξαντες ὅτι οὐσιώδης ὄρος τῆς εὐτυχίας καὶ τῆς ὑγείας τοῦ τε σώματος καὶ τοῦ πνεύματος εἶναι ἡ ἀδειάλειπος ἐνασχόλησις, ἐνῶ ἡ ραθυμία καὶ ἡ ὀκηρία μεταβάλλει τὸν ἀνθρώπινον βίον πιθανῶς εἰς φυτικόν. Οὕτως ἡ ἀνάγκη πρὸς ἀναπλήρωσιν τῆς ἀφορίας τοῦ ἐδάφους τῆς Ἀττικῆς ὑπηγόρευεν εἰς τὸν Σόλωνα ἵνα ἀφ' ἑνὸς τρέψῃ τοὺς πολίτας πρὸς τὰς τέχνας καὶ ὅπως γράψῃ νόμον καθ' ὃν ὁ υἱὸς δὲν ἦτο ὑποχρεωμένος νὰ θρέψῃ τὸν πατέρα ἐκείνον ὅστις δὲν ἐδίδαξεν εἰς αὐτὸν τέχνην τινα, καὶ ἀφ' ἑτέρου ὅπως τάξῃ τὴν Βουλὴν νὰ ἐπιτηρῆ πᾶσιν ἕκαστος ἔχει τοὺς πόρους καὶ νὰ τιμωρῆ τοὺς ἀέργους.

Τὸ ὑπόδειγμα τοῦ Σόλωνος ἠκολούθησαν καὶ οἱ τῶν Σπαρτιατῶν νομοθέται θεσιπσαντες ἵνα τὰ τέκνα ἀμφοτέρων τῶν φύλων ἐθίζωνται εἰς τὴν ἐργατικότητα. Καὶ οἱ κορυφαῖοι τῶν φιλοσόφων ἀπὸ τῶν ἀρχαιοτάτων χρόνων μέχρι τῶν καθ' ἡμᾶς διὰ τε τῶν λόγων, τῶν πράξεων καὶ συγγραμμάτων αὐτῶν κατέδειξαν τὴν χρησιμότητα τῆς ἐργασίας καὶ τὰς ὀφελείας τὰς ὁποίας αὕτη παρέχει. Οὕτως ὁ Θαλῆς πλὴν τῆς φιλοσοφίας ἠσχολήθη

καὶ περὶ τὴν ἐλαιουργίαν, ἐξ ἧς καὶ αὐτὸς ἀτομικῶς καὶ ὕλικῶς ὀφελήθη καὶ τοὺς συμπολίτας αὐτοῦ ἐδίδαξεν ὅτι «οὐκ αἰσχρὸν τὸ μαθεῖν τέχνην καὶ περὶ αὐτὴν διατρέβειν». Ὁ Σωκράτης οὐ μόνον ἐθαύμαζεν βιομηχάνους τινάς, οἵτινες ἐργαζόμενοι ἐπορίζοντο τὰ πρὸς τὸ ζῆν, ἀλλὰ καὶ προσέτριπε τοὺς συμπολίτας αὐτοῦ εἰς τὰς τέχνας καὶ δὴ τὴν γεωργίαν, ἣν ὡς κηγὴν τῶν ἄλλων τεχνῶν ἐθεώρει. Διότι ἔλεγεν ἐὰν αὕτη ἐκλίπη τοῦ προσώπου τῆς γῆς συνεκλείπουσιν καὶ αἱ λοιπαὶ μετ' αὐτῆς τέχναι. Ὅθεν καλὸν εἶναι ὅπως οἱ σόφρονες οὐ μόνον διὰ τὸ ἴδιον κτήμα φροντίζωσιν, ἀλλὰ καὶ διὰ τὸ κτήματα τῶν ἄλλων. Ὁσαύτως ὁ Πλάτων δισσάλλειζεν ὅτι «ἄνευ ποιμένου οὔτε πρόβατα, οὔτε ἄλλο πᾶν βιωτέον» ὁ δὲ ἐκ Λέσβου Θεόφραστος καὶ οἱ Κυρηναῖοι ἐδίδαξαν ὅτι ἡ τοῦ σώματος ἀσκησις συντελεῖ εἰς ἀνάληψιν ἀρετῆς. Πρὸς τούτοις ἡ Χριστιανικὴ Θερησκεία πλεῖστα ὅσα παρέχει παραγγέλματα, δι' ὧν προτρέπει τοὺς ὀπαδοὺς τῆς ὁπως μεθοδικῶς ἐργάζονται καὶ μὴ ὦσιν ῥάθυμοι. «Λάβετε ὡς ὑπόδειγμα τὸν Υἱὸν τοῦ ἀνθρώπου, λέγει ἐν ἑξ αὐτῶν, ὅστις οὐκ ἦλθε διακονηθῆναι, ἀλλὰ διακονῆσαι». «Τιμὴ καὶ δόξα τῇ ἀγαθῇ ἐργασίᾳ» φωνεῖ ἄλλο. Ἀλλὰ οὐ μόνον εἰς τὰ παραγγέλματα ταῦτα καὶ τὰς διηνεκεῖς διδασκαλίας οἱ τοῦ χριστιανισμοῦ ἰδρυταὶ περιορίσθησαν, ἀλλὰ καὶ προσωπικῶς ἐργάζοντο ἀσχολούμενοι περὶ τὴν ἀλισίαν κλπ.

Ἡ ἐργασία ἄλλως τε καθιστᾷ ἡμᾶς ὕλικῶς καὶ ἠθικῶς ἀνεξαρτήτους, μορφώουσα ἐν ταῦτῳ τὸ ἦθος. Καὶ ὑπάρχουσι ὅμως ἔνιοι οἵτινες θεωροῦσι ἀναξιοπρεπὲς τὸ ἐργάζεσθαι, καὶ διὰ τοὺς ὁποίους πολλὰ ὑπεστηρίχθησαν ἀπόψεις ὅπως ἐπανέλθουν εἰς τὴν εὐθείαν ὁδόν.

Ὁ Τολστόη πρὸς θεραπεία τῆς νόσου ταύτης συμβουλεύει ὅπως ἕκαστος ἡμῶν θέσῃ ὡς κανόνα τοῦ βίου του ὅτι καθ' ἑκάστην ἕφ' οἰασθῆποτε περιστάσεις καὶ

ἂν εὐρίσκειται, θὰ ἐκτελεῖ ἔστω καὶ ἐπ' ὀλίγα λεπτά μίαν χειρωνακτικὴν ἐργασίαν. Δὲν εἶναι ἀναξιοπρεπὲς, λέγει, νὰ μεταφέρεις δέμα ἢ κάλαθον διὰ τῶν ὁδῶν, οὐδὲ νὰ ἀντλήσῃς ὕδωρ πρὸς ἰδίαν σου χρῆσιν, ἀλλὰ τοῦναντίον διὰ τῶν πράξεών σου τούτων προσάγεις τὸ ἦθος σου, ἀνυψῶνεις τὸ πνεῦμα σου, ἀναπτέρωνεις τὴν καρδίαν σου καὶ τέλος χορηγεῖς ὡς ὑπόδειγμα τοῖς ἄλλοις, οἵτινες βλέποντες τὸ παράδειγμά σου δὲν θὰ διστάσωσι ὅπως ἀναγνωρίσωσι τὸ στρεβλὸν τῶν πεποιθήσεών των καὶ μιμηθῶσι τὸ παράδειγμά σου.

Ἡ χειρωνακτικὴ ἐργασία εὐρηται ἐν τῇ αὐτῇ πρὸς τὴν διανοητικὴν μοίρα, διότι μόνον διὰ τοῦ συνδιασμοῦ ἀμφοτέρων ὁ ἄνθρωπος καθίσταται χρηστὸς πολίτης καὶ ἐντιμον τῆς κοινωνίας μέλος. Ὁ συνδιασμός οὗτος ἀποτελεῖ τὰς βάσεις τῆς ἠθικῆς καὶ διανοητικῆς τοῦ ἀνθρώπου ὑποστάσεως, διότι μόνον δι' αὐτοῦ δύναται νὰ ἐπιτευχθῇ ἡ εὐδαιμονία, ἡ εὐκλεία καὶ ἡ ἠθικὴ τελείωσις τῶν ἀτόμων, τῶν δμάδων καὶ Ἐθνῶν.

ΞΕΝΟΦΩΝ ΙΩ. ΚΑΤΖΗΣΑΡΑΝΤΟΣ

(ΑΠ' ΤΟΝ ΤΑ·Υ·ΓΕΤΟ)

Ω! ΜΗ ΜΙΛΑΤΕ...

Ω! μὴ μιλάτε... μὴ παρακαλῶ...
Κυττάτε μοναχά...μόνο κυττάτε.
Ἄντικρυ ποῦ ἕνα φῶς γλυκὸ ἀπαλὸ
στὴ σκοτεινὴ κορφοβλα ἀναρριχᾶται.

Δὲν εἶν' ἐκεῖ ἐκκλησιὰ μῆτε βωμὸς
ποῦ μεσ' στὴν ὥρα τούτῃ τὴν ἀγία,
νὰ γίνεται θυσία εἴτε ψαλμὸς
σὲ κάποια εὐλαβικὴ μυσταγωγία.

Τὸ φεγγαράκι εἶναι, ποῦ ντροπαλὸ
κεῖ στοῦ βουνοῦ τὴν ἄκρῃ ἀναρριχᾶται...

Ἔ! μὴ μιλάτε...μὴ παρακαλῶ...
κυττάτε μοναχά...μόνο κυττάτε!

Ἰούλιος

ΚΑΛΛΙΟΠΗ ΛΙΑΚΑΚΟΥ

ΧΡΟΝΙΚΑ

ΧΡΟΝΟΛΟΓΙΚΟΣ ΠΙΝΑΞ

ΤΩΝ ΕΣΩΤΕΡΙΚΩΝ ΓΕΓΟΝΟΤΩΝ ΤΟΥ ΛΗΣΑΝΤΟΣ ΜΗΝΟΣ

1 ΙΟΥΛΙΟΥ. Ἀναχωροῦν διὰ Καβάλλαν ἡ Α, Β, Υ. ὁ Διάδοχος μετὰ τῆς Ὑψηλῆς συζύγου του περιγίπσισης Φρειδερίκης μεταβαίνοντες διὰ τὴν παρακολούθησιν τῶν Πανθηρακικῶν ἀγώνων.

2 ΙΟΥΛΙΟΥ. Ἐνθουσιώδης ὑποδοχὴ τοῦ Διαδοχικοῦ ζεύγους εἰς Δράμαν καὶ Καβάλλαν.

Δημοσιεύεται ὁ νόμος περὶ «Βιοτεχνικῆς Ἐστίας».

Ὁ ὄργανισμός οὗτος σκοπεῖ:

α) Τὴν ἐνίσχυσιν γενικῶς τῶν βιοτεχνῶν ἐν τῇ ἐπιδιώξει τῆς οἰκονομικῆς, πνευματικῆς καὶ ἠθικῆς προαγωγῆς αὐτῶν,

β) Τὴν ἀγορὰν ἢ ἀνέγερσιν κτιρίων πρὸς στέγασιν δωρεὰν τῶν ἰδιωτικοῦ δικαίου ἐπαγγελματικῶν ὀργανώσεων τῶν βιοτεχνῶν.

γ) Τὴν ἠθικὴν καὶ ὑλικὴν ἐνίσχυσιν σχολῶν συμπληρωματικῆς μορφώσεως ἢ μετεκπαιδεύσεως τῶν βιοτεχνῶν καὶ τεχνιτῶν ἐν γένει.

δ) Τὴν ἠθικὴν καὶ ὑλικὴν ἐνίσχυσιν βιοτεχνικῶν ἐπαγγελματικῶν ὀργανώσεων, συνδιασκέψεων, ἐκθέσεων καὶ ἀποστολῶν ἐπιχωρίων ἢ διεθνῶν.

ε) Τὴν ἐνίσχυσιν τῆς διεξαγωγῆς κατ' ἔτος τῆς ἐργατικῆς ἀμίλλης μετὰ τοῦ προσωπικοῦ ἐπιχειρήσεων βιοτεχνίας (ἐργαστηρίων ἢ καταστημάτων).

στ) Τὴν οἰκονομικὴν ἐνίσχυσιν τῆς ὀργανουμένης ὑπὸ τῆς Ἐργατικῆς Ἐστίας ψυχαγωγίας τῶν ἐργαζομένων εἰς βιοτεχνικὰ ἐργαστήρια ἢ καταστήματα.

4 ΙΟΥΛΙΟΥ. Γενικὴ Συνέλευσις τῆς Ἐκτελεστικῆς Ἐπιτροπῆς τοῦ Ἐργατικοῦ Κέντρου Ἀθηνῶν.

Ἐκτὸς ἄλλων ὁμιλητῶν ὠμίλησεν ὁ κ. Χαρισιάδης, ὅστις, ἀφοῦ ἐχαιρέτισεν ἐκ μέρους τῆς Γεν. Συνομοσπονδίας Ἐργατῶν τὴν συνέλευσιν, ἀνέπτυξε διὰ μακρῶν τὸ ἔργον τῶν κοινωνικῶν μεταρρυθμίσεων, τονίσας ὅτι αὐταὶ ἐπέφερον τὴν ἐξύψωσιν τοῦ ἠθικοῦ, πνευματικοῦ καὶ κοινωνικοῦ ἐπιπέδου τῶν ἐργαζομένων καὶ ὅτι ἡ Ἑλλὰς ἀπὸ ἀπόψεως κοινωνικῆς πολιτικῆς κατέχει τὴν πρώτην θέσιν μετὰ τῶν εὐρωπαϊκῶν κρατῶν. «Δὲν ἔχομεν—ἐτόνισε—τίποτε νὰ ζηλεύωμεν ἀπὸ τὴν γηραιὰν Εὐρώπην, ἐκτὸς μίαν μηχανικὴν καὶ τεχνικὴν προόδου, ἀποτελέσμα αἰῶνων ἐργασίας καὶ ἐλευθέρου ζώης».

Ἐν συνεχείᾳ εἶπεν ὅτι ἡ 4η Αὐγούστου ἀποτελεῖ σταθμὸν ἱστορικὸν διὰ τὴν χώραν μας, ὅστις ἔθεσε τὰ θεμέλια τῆς δημιουργίας τοῦ τρίτου ἑλληνικοῦ πολιτισμοῦ. Τέλος, συνέστησε τὴν συνέχισιν τῆς ἐργασίας μετὰ τὴν αὐτὴν πίστιν πρὸς ἐνίσχυσιν τοῦ ἔργου τοῦ ἔθνικοῦ κυβερνήτου κ. Ι. Μεταξά.

5 ΙΟΥΛΙΟΥ. Ἐπάνοδος τοῦ Διαδόχου ἐκ Καβάλλας.

Πρωθυπουργικαὶ δηλώσεις ἐπὶ τῶν Κοινωνικῶν Ἀσφαλίσεων λέγουσιν τὰ ἑξῆς:

«Ὁ ὑφυπουργὸς Ἐργασίας διέταξε τὴν χορήγησιν τῶν προβλεπομένων ὑπὸ τοῦ νόμου παροχῶν εἰς τὰς κυφορούσας καὶ τὰς γινομένας μητέρας ἠσφαλισμένας, ἢ προσίασιν τῶν ὁποίων ἀποτελεῖ ἕνα ἐκ τῶν σπουδαιότερων σημείων τοῦ κοινωνικοῦ προγράμματος τῆς κυβερνήσεώς μου.

Αἱ παροχαὶ αὗται εἶναι 1) Ἐπιδόματα κυφορίας καὶ λοχείας. Ταῦτα δίδονται εἰς τὰς ἀμέσως ἠσφαλισμένας δηλαδὴ τὰς ἐργαζομένας γυναῖκας, ἐπὶ ἑξ ἑβδομάδας πρὸ τοῦ τοκετοῦ καὶ ἑξ ἑβδομάδας μετὰ τὸν τοκετόν, ἐφ' ὅσον ἀπέσχον τῆς ἐργασίας των, ἀποτελοῦνται δὲ ἀπὸ τὸ 1/3 τοῦ ἡμερησίου μισθοῦ των. 2) Ἐπίδομα θηλάσεως. Καὶ τοῦτο ἀποτελεῖται ἀπὸ 1/3 τοῦ μισθοῦ. Καταβάλλεται ἐπὶ 50 ἡμέρας μετὰ τὸ τέλος τῆς περιόδου λοχείας, ἀνεξαρτήτως τοῦ ἂν ἡ μητέρα ἀπέχη ἢ ὄχι τῆς ἐργασίας ἢ καὶ ἀκόμη ἂν αὕτη εὐρίσκειται ἢ ὄχι ἐν τῇ ζωῇ. Ἀρκεῖ νὰ ἦ τὸ βρέφος. Καὶ 3) Πεντακοσιόδραχμον βοήθημα τοκετοῦ, δίδομενον ὄχι μόνον εἰς τὰς ἀμέσως ἠσφαλισμένας γυναῖκας, ἀλλὰ καὶ εἰς τὰς συζύγους τῶν ἠσφαλισμένων, πρὸς ἀντιμετώπισιν τῶν ἐξόδων τοῦ τοκετοῦ. Τὸ ἐπίδομα τοῦτο ἀπὸ τῆς 1ης Ἰανουαρίου 1939 θὰ ὀρισθῇ εἰς δρχ. 750. Ἐκτὸς ὅμως τοῦ χρηματικοῦ αὐτοῦ βοηθήματος θὰ παρέχεται εἰς τὰς ἐπιτόκους ὑπὸ τοῦ ἰδρύματος δωρεάν καὶ ἐν σφραγισμένον δέμα, περιέχον τὰ ἀπαραίτητα διὰ τὸν τοκετὸν φάρμακα καὶ

άντισηπτικά είδη. Έννοείται ότι εάν ο τοκετός δέν είναι ορατός, ή ήσφαλισμένη θα έχη το δικαίωμα να εισαχθῆ εἰς κλινικήν τοῦ ὄργανισμοῦ, Ἡ κλινική αὐτή περιθάλπει εἶναι τὸ τρίτον μεγάλο βῆμα, μὲ τὸ ὅποιον προχωρεῖ ἡ ἀσφάλειαις ἀσθενείας. Θὰ ἀρχίσῃ ἀπὸ τὴν 4ην Αὐγούστου.

Ἐκτὸς τῶν ἀνωτέρω παροχῶν τῆς μητρότητος ἀπεφασίσθη καὶ ἡ καταβολὴ τῶν ἐξόδων κηδείας εἰς τοὺς οἰκείους τῶν ἀποβιούντων ἀμέσως ἡσφαλισμένων ἢ συνταξιούχων τοῦ ἴδρυματος. Ὡς ἐξόδα κηδείας καταβάλλονται δρχ. 1250.

Ἡ παροχὴ τῶν ἀνωτέρω ἐπιδομάτων, τοῦ χρηματικοῦ βοηθήματος τοκετοῦ καὶ τῶν ἐξόδων κηδείας θὰ γίνῃ ἀναδομοικῶς ἀπὸ τῆς 1ης Ἰουνίου εἰς τὰς Ἀθήνας καὶ τὸν Πειραιᾶ καὶ ἀπὸ 1ης Ἰουλίου εἰς τὴν Θεσσαλονίκην, δι' ὄσους δηλαδὴ τοκετοὺς καὶ θανάτους ἔλαβον χώραν μετὰ τὰς ἡμερομηνίας ταύτας. Μόνον τοῦ μαιευτικοῦ δέματος ἢ χορηγήσεις θὰ ἀρχίσῃ ἐπίσης ἀπὸ τῆς 4ης Αὐγούστου μέχρι τῆς ὁποίας ὁπωσδήποτε τὸ ἴδρυμα θὰ διαθέτῃ τὰς ἀνυγκαίαις ποσότητας ὑγειονομικοῦ ὕλικου.

Ὅφειλω νὰ τοῦσω διὰ τὴν χορηγήσιν τῶν ἀνωτέρω παροχῶν, αἱ ὁποῖαι θὰ συμπληρωθοῦν διὰ τῶν ἰατρικῶν φροντίδων ὑπὲρ τῆς μητέρας καὶ τοῦ παιδιοῦ, τὸ ἴδρυμα ἐφορμῶζει ἕνα ἀπὸ τὰ καλύτερα καὶ πληρέστερα συστήματα προστασίας τῆς μητρότητος καὶ τῆς βρεφικῆς ἡλικίας, ποὺ μπορεῖ νὰ ἐφαρμώσῃ κοινωνικῶς ἀσφαλιστικὸς ὄργανισμός. Ἐν τῷ μεταξὺ συνεχίζεται ἐντατικῶς ἡ ὁργάνωσις πολυδυνάμων καὶ μονοδυνάμων ἰατρικῶν καὶ λοιπῶν νοσηλευτικῶν ἐγκαταστάσεων τοῦ Ἰδρυματος Κοινωνικῶν Ἀσφαλίσεων εἰς τὰ βιομηχανικὰ κέντρα καὶ τὰς ἐργατικὰς συνοικίας καὶ πολλὸν σύντομα θὰ εὐρεθῶ εἰς τὴν εὐχάριστον θέσιν νὰ ἐξαγγείλω καὶ ἄλλας ἀποφάσεις καὶ μέτρα ὑπὲρ τῶν ἡσφαλισμένων τοῦ μεγάλου κοινωνικοῦ ἀσφαλιστικοῦ μας ὄργανισμοῦ.

7 ΙΟΥΛΙΟΥ. Ἡ προθεσμία τῆς κυκλοφορίας τῶν κερμάτων τῶν δραχμῶν 20, 10, 5, 2 καὶ 1, ὡς καὶ τῶν λεπτῶν 50 καὶ 20, διὰ νεωτέρας ἀποφάσεως τοῦ κ. ὑπουργοῦ τῶν Οἰκονομικῶν παρετάθη ἐπὶ ἐξάμηνον εἰσέτι, ἤτοι μέχρι τῆς 10ης Αὐγούστου 1939.

Ἀγγέλλεται ὁ θάνατος τοῦ Δημητρίου Ἀρβαντινοῦ διευθυντοῦ τῆς Ἀθηναϊκῆς Ἐφημερίδος «Βραβυνης».

8 ΙΟΥΛΙΟΥ. Φθάνει εἰς Ἀθήνας ἡ πριγκίπισσα Ἐλένη τοῦ Νικολάου, συνοδευομένη ὑπὸ τῆς θυγατρὸς τῆς Α. Β. Υ. τῆς πριγκίπισσας Ὀλγας, συζύγου τῆς Α. Β. Υ. τοῦ ἀντιβασιλέως τῆς Νοτιοσλαβίας Παύλου.

10 ΙΟΥΛΙΟΥ. Ἐν Θεσσαλονίκη τίθεται ὁ θειέλιος λίθος τοῦ ἀνεγερθησομένου Βασιλικοῦ Θεάτρου.

11 ΙΟΥΛΙΟΥ. Παραίτησις τοῦ ἐπὶ τῆς Δικαιοσύνης Ὑπουργοῦ κ. Λογοθέτη.

12 ΙΟΥΛΙΟΥ Δημοσιεύονται πρωθυπουργικαὶ ἀνακοινώσεις διὰ τὴν ἐφετεινὴν παραγωγὴν τῆς σταφίδος. Ὁ κ. Πρωθυπουργὸς λέγει ὅτι :

«Ἡ ἐφετεινὴ παραγωγὴ τῆς σταφίδος θὰ παρουσιασθῇ κατὰ τοὺς μέχρι τοῦδε ὑπολογισμοὺς κατὰ 40 ἑκατομμύρια περίπου ἐνετικῶν λιτρῶν μεγαλυτέρα τῆς περυσινῆς. Δεδομένου ὅτι εἶναι ἀπολύτως ἀδύνατος ἀνάλογος αὔξησις τῆς ἐξαγωγῆς εἰς τὸ ἐξωτερικόν, ἔνεκα τοῦ διεθνoῦς συναγωνισμοῦ τῶν ὀμοειδῶν καρπῶν, ἐπεταὶ ὅτι ἡ ὑπερβάλλουσα αὕτη αὔξησις δεόν νὰ ἐξαγορασθῇ ὑπὸ τοῦ Σταφιδικοῦ Ὄργανισμοῦ, καὶ οὕτω θ' αὔξηθῇ ὑπὸ τῆς Α. Σ. Ο. ἐξαγορὰ πλεονασμάτων κατὰ 40 περίπου ἑκατομμύρια ἐνετικῶν λιτρῶν ὑπὲρ τὴν περυσινὴν ἐξαγοράν.

Εἶναι φανερόν ὅτι ὁ Α. Σ. Ο. δέν ἔχει νὰ διαθέσῃ τὰ πρὸς τοῦτα ἀναγκαῖα μέσα καὶ συνεπῶς εἶναι ὑποχρεωμένος νὰ ἐλαττώσῃ τὴν τιμὴν τῆς ἐξαγωγῆς. Ἐξ ἄλλου καὶ ὁ παραγωγὸς θὰ παραγάγῃ ἐφέτος περισσοτέραν σταφίδα ἀπὸ πέρυσι διὰ τῶν αὐτῶν μέσων, διότι ἔχει μεγαλυτέραν ἀπόδοσιν. Ἡ ὑπέρβασις αὕτη τῆς ἀποδόσεως εἶναι περίπου 15 ο)ο ὑπὸ πέρυσι. Θὰ ἔπρεπε τότε καὶ ἡ μείωσις τῆς ἐφετεινῆς ἐξαγωγῆς νὰ εἶναι ἐπίσης κατὰ 15 ο)ο ἐπὶ τῶν περυσινῶν τιμῶν ὅπως τὸ εἰσόδημα τοῦ παραγωγοῦ μέλῃ τὸ αὐτὸ ὅπως καὶ πέρυσι. Ἀλλὰ οὕτω θὰ, ἐφθάνομεν εἰς μείωσιν περίπου 506 δρχ. κατὰ χιλιόλιτρον ἀπὸ πέρυσι.

Μὴ θέλοντες ὁμῶς νὰ φθάσωμεν εἰς τοιαύτην μείωσιν καὶ ἐπιθυμοῦντες νὰ κρατήσωμεν τὸ βιωτικὸν ἐπίπεδον τοῦ παραγωγοῦ εἰς καλύτεραν θέσιν, ἀπεφασίσαμεν νὰ συστήσωμεν εἰς τὸ Διοικητικὸν Συμβούλιον τοῦ Α. Σ. Ο. μείωσιν μόνον κατὰ 200 δρχ. κατὰ χιλιόλιτρον, ἐπανερχομένων οὕτω τῶν τιμῶν εἰς τὸ ἐπίπεδον, εἰς τὸ ὅποιον ἦσαν κατὰ τὸ πρῶτον ἐτος, μολονδὶ καὶ ἡ ἐφετεινὴ παραγωγὴ εἶναι ἀνωτέρα καὶ ἐκείνης κατὰ 30 ἑκατομμύρια ἐνετικῶν λιτρῶν.

Ἀφ' ἑτέρου, διὰ νὰ προωθήσωμεν ἀκόμη περισσότερο τὴν ἐξαγωγὴν σταφίδος εἰς τὸ ἐξωτερικόν, ἀπεφασίσαμεν, πλὴν τῆς μείωσεως τῶν ναύλων, τὴν ὁποίαν ἐπετύχομεν καὶ ἐπιδιώκομεν μεγαλυτέραν, ἀπειρασίσαμεν, λέγω, νὰ συστήσωμεν εἰς τὸ Διοικη-

τικὸν Συμβούλιον τοῦ Α. Σ. Ο. ὅπως μείωσῃ τὰ βάρη τῆς ἐξαγομῆς σταφίδος κατὰ 200 δραχμὰς τὸ χιλιόλιτρον, ἀντικριζομένης τῆς ἐκ τούτου ζημίας τοῦ Α. Σ. Ο. δι' οἰκονομικῶν συνδυασμῶν, τοὺς ὁποίους ἀπεφασίσαμεν.

Γενικῶς ὁμῶς συνιστῶ εἰς τοὺς καλλιεργητὰς τῆς σταφίδος, ἰδιαίτητα δὲ εἰς τοὺς καλλιεργητὰς τῶν κατωτέρων ποιότητων, τὴν ἐκρίξωσιν μέρους αὐτῶν καὶ τὴν ἀντικατάστασιν τῆς σταφίδος δι' ἄλλων καλλιεργειῶν.

Ἡ ἐκρίξωσις θέλει γίνῃ σύμφωνα μὲ τὸν ψηφισθέντα νόμον, ὁ ὁποῖος πρόκειται νὰ ἐφαρμοσθῇ ἀπὸ ἐφέτος, τροποποιούμενος οὕτως, ὥστε ἡ ἐκρίξωσις νὰ εἶναι αὐτοπροαίρετος καὶ οὐχὶ ἀναγκαστικὴ. Ἐπιμένω δὲ εἰς τὴν σύστασιν ταύτην τῆς ἐκρίξωσεως καὶ κάρνω ταύτην ἀπὸ τοῦδε, διότι ὀφείλω νὰ προειδοποιήσω τοὺς παραγωγοὺς ὅτι πολὺ πιθανόν τὸ ἐπόμενον ἔτος ἡ μείωσις τῆς τιμῆς τῆς ἀγορᾶς τῶν πλεονασμάτων νὰ εἶναι ἀκόμη μεγαλυτέρα, ἔστω καὶ ἂν ἡ παραγωγὴ εἶναι μικροτέρα τῆς ἐφετεινῆς, διότι τὰ οἰκονομικὰ μέσα τοῦ Α. Σ. Ο. δέν ἐπαρκοῦν καὶ ἡ δυνατὴ περαιτέρω οἰκονομικῆς ἐνισχύσεως τοῦ Α. Σ. Ο. ἀποκλείεται.

13 ΙΟΥΛΙΟΥ. Πρὸς τὸν πρόεδρον τῆς κυβερνήσεως κ. Γ. Μεταξὺν ἀπεστάλη ἐκ Μάναλης τῶν Ἰνδιῶν τὸ κάτωθι τηλεγράφημα ἐκ μέρους τῆς Α. Β. Υ. τοῦ πριγκίπου Πέτρου : «Εὐχαριστῶ σὰς καὶ τὸ ὑπουργικὸν συμβούλιον δι' εὐχὰς σας. Πέτρος».

15 ΙΟΥΛΙΟΥ. Ὁ ἐν Ἀθήναις πρεσβευτὴς τῆς Ἀγγλίας κ. Οὐάτερλῶου εἰς δηλώσεις του ἐν Θεσσαλονίκη ἐξαιρεῖ τὴν ἀξίαν τῶν Ἑλληνοβρετανικῶν δεσμῶν. Λέγει δὲ οὕν τοῖς ἄλλοις :

«Δέν εἶναι μόνον ζήτημα ἀναπολήσεως ἐνδόξου παρελθόντος, ἀλλ' εἶναι ριζωμένη ἐν τῇ ἐπιδράσει, τὴν ὁποῖαν ὁ ἑλληνικὸς πολιτισμὸς ἤσκησε πάντοτε ἐπὶ τὸ πνεῦμα τοῦ βρετανικοῦ λαοῦ καὶ ἐπὶ τὴν διαμόρφωσιν τῶν πολιτικῶν μας θεσμῶν, ὡς ἀκριβῶς εἶναι ριζωμένη ἀπὸ τῆς ἰδικῆς σας πλευρᾶς ἐν τῇ ἐργασίᾳ τῇ γενομένη παρὰ τῶν Βρετανῶν πολιτικῶν καὶ διανοουμένων (ἐνταῦθα δὲ τὸ μέγα ὄνομα τοῦ Βύρωνος εἶναι πάντοτε παρὸν εἰς τὴν μνήμην μας) διὰ τὴν ἀνεξαρτησίαν καὶ ἐλευθερίαν τῆς Ἑλλάδος».

16 ΙΟΥΛΙΟΥ. Ἐλοῦνται τὰ ἐγκαίνια τῆς νέας αἰθούσης τοῦ Τελωνεῖου Πειραιῶς Σκοπὸς τῆς εἶναι νὰ καταστήσῃ εὐχερεστέραν καὶ ταχύτεραν τὴν διεξαγωγὴν τοῦ τελωνειακοῦ ἐλέγχου.

Ἀπὸ τὸν λόγον τοῦ κ. Ὑπουργοῦ τῶν Οἰκονομικῶν ἀποσπῶμεν τὰ ἑξῆς :

«Ἡ αἰθουσα τῶν ἐπιβατῶν τοῦ Πειραιῶς ἀποτελεῖ τὴν ἀρχὴν τοῦ προγράμματος ἀνεγέρσεως εὐπροσδίων κρατικῶν κτιρίων. Καὶ, ἐπὶ τῇ εὐκαιρίᾳ ταύτῃ, ἀναγγέλλομεν ὅτι θὰ κτίσωμεν αἰθούσας ἐπιβατῶν εἰς τὸ τελωνεῖον Πατρῶν καὶ εἰς τὰ πολιτικὰ ἀεροδρόμια.

Ἐκτὸς ὁμῶς τῶν τουριστικῶν τούτων ἔργων, ἐλπίζω ὅτι, λίαν προσεχῶς θὰ κληθώμεν νὰ παραστῶμεν καὶ εἰς τὰ ἐγκαίνια σπουδαίων συμπληρωματικῶν ἔργων διὰ τὴν διευκόλυνσιν τοῦ ἐμπορίου, ἐν τῷ λιμένι Πειραιῶς, ἡ σημασία τῶν ὁποίων δέν διαφεύγει τὴν προσοχὴν οὐδενός».

20 ΙΟΥΛΙΟΥ. Ἡ Κυβέρνησις ὑποβάλλει εἰς τὸν Βασιλέα εὐχὰς ἐπὶ τοῖς γενεθλίοις του.

Περὶ τὴν 2,25 πρωϊνὴν ἰσχυρότατος σεισμὸς συγκλονίζει τὴν Ἀττικὴν καὶ τὴν Εὐβοίαν.

Ὁ ἀπολογισμὸς τῶν ἐκ τοῦ σειμοῦ καταστροφῶν εἰς ἀνθρώπινον θύματα περιλαμβάνει 10 νεκροὺς καὶ 80 τραυματίας.

Ἡ Σκόλα ὁ Ὄρωπος, τὰ Νέα Παλάτια, ἡ Μαλακάσα, τὸ Χαλκαῦσι, μετεβλήθησαν εἰς σωρούς ἐρειπίων.

Εἰς τὰ Κιοῦρκα ἐπίσης ἐσημειώθησαν ζημίαι.

Κατεστράφησαν καὶ αἱ φυλακαὶ Ὄρωπου. Οἱ κατάδικοι μετεφέρθησαν εἰς τὰς Ἀθήνας.

Ἐπίσης εἰς τὸ χωρίον Οἰνόφυτα κατέρρευσαν ἐπτὰ οἰκίαι, καὶ ὑπέστησαν ἑωγμὰς ὅσαι αἱ ἄλλαι. Εἰς τὸ χωρίον Κάλσμος κατέρρευσαν τρεῖς οἰκίαι καὶ διεσπάρθησαν ἀκεταί. Ἐπίσης ζημίαι εἰς ἀρκετὰς οἰκίας ἐσημειώθησαν εἰς τὰ χωρία Χλεμποτάρι, Παραλίαν Αὐλίδος, Καπανδρίτι, Γεραλῆ καὶ Βιγράσι.

Εἰς τὴν πόλιν τῆς Χαλκίδος ὑπέστη καθίζησιν τμήμα τῆς παραλιακῆς λεωφόρου, παρὰ τὴν γέφυραν τοῦ Εὐρίπου εἰς μήκος 200 καὶ πλέον μέτρων. Ἴδ ἀπέμαντι ἐπὶ τῆς βαιωτικῆς ἀκτῆς, τμήμα τῆς παραλίας ὑπέστη ρωγμὰς. Ἡ γέφυρα τοῦ Εὐρίπου οὐδὲν ἔπαθεν.

Εἰς τὴν Χαλκίδα κατέρρευσαν μανδρότοιχοι καὶ τοῖχοι παλαιῶν οἰκιῶν, τὸ οἶνον μαγειρεῖον Γιώρη καὶ μέρος τῆς οἰκίας Α. Κουφομερίτη, παρὰ τὰς φυλακάς.

Εἰς τὴν Ἐρέτριαν, σοβαρὰς ζημίας υπέστησαν αἱ οἰκίαι τῶν Λαγίου, Πετρογιαννῆ, Τζήκα, Παναγιᾶχη, Μαυρογένους καὶ ἄλλων, καθὼς καὶ τὸ τηλεγραφεῖον.

Εἰς τὴν Ἀμόρυνθον, διεσπάρησαν πλέον τῶν τριάκοντα οἰκημάτων, κατέρρευσαν δὲ αἱ οἰκίαι τῶν ἀδελφῶν Σιλβέστρου, εὐτυχῶς ἀνευ δυστυχημάτων. Ἐπίσης υπέστησαν βλάβας, τὸ τηλεγραφεῖον, τὰ ὁποῖον κατέστη ἐτοιμόρροπον, ὁ ἀστυνομικὸς σταθμὸς, τὰ τελωνεῖον καὶ ὁ ναὸς τοῦ Ἁγίου Ἰωάννου. Εἰς τὸ χωρίον Φύλλα, ὑπάρχουν μερικοὶ τραυματαῖαι, λόγῳ πτώσεως ἐπίπλων.

Κατ' ἀνακολύωσιν ἐκ τῆς Γενικῆς Διευθύνσεως τῶν Σιδηροδρόμων τοῦ Κράτους, συνεπέει τοῦ σεισμοῦ υπέστησαν ρήγματα τὰ κτίρια τῶν σταθμῶν Μαλακάσας, Κακοσάλας καὶ Αὐλίδος, καὶ τινῶν ἄλλων μικροσταθμῶν, τῶν ὁποῖων διετάχθη ἡ ἐπισκευὴ ὑπὸ συνταξιογών. Ἐν τῷ μεταξύ ἀπεστάλησαν εἰς τοὺς ἐν λόγῳ σταθμοὺς σκηναὶ διὰ τὴν στέγασιν τοῦ προσωπικοῦ τῶν σταθμῶν. Ἐπίσης μεγάλα ρήγματα υπέστη ὁ ἀνθελονοσιακὸς σταθμὸς τῆς Μαλακάσας, ὅστις καὶ ἐξεκενώθη ὑπὸ τῶν νυσηλευμένων ἐν αὐτῷ σιδηροδρομικῶν ὑπαλλήλων, οἱ ὁποῖοι ἐπίσης ἐστεγασθησαν εἰς σκηνας.

Ρήγματα ὁμοίως υπέστησαν καὶ αἱ ὑδατοποθῆκαι τῶν σταθμῶν Μαλακάσας, Κιούρκων καὶ Σχηματαρίου, ὡς ἐκ τῶν ὁποῖων δὲν θὰ εἶναι δυνατὴ ἐπὶ ἀρκετὰς ἡμέρας ἡ τροφοδότησις δι' ὕδατος τῶν ἀτμομηχανῶν ἐκ τῶν ἐν λόγῳ σταθμῶν.

Ὅσον ἀφορᾷ τὴν παρὰ τὸ ὕψος χιλιόμετρον λιθίνην σιδηροδρομικὴν γέφυραν, ἀνεκοινώθη χθὲς τὸ ἀπόγευμα, ὅτι αὕτη υπέστη ἐλαφρὰ ρήγματα, ἀλλὰ προληπτικῶς διετάχθη ἡ μὴ χρησιμοποίησις αὐτῆς.

Συνεπέει τῆς βλάβης τῆς γεφύρας αἱ ἀμαξοστοιχίαι Θεσσαλονίκης—Ἀθηνῶν καὶ Ἀθηνῶν—Θεσσαλονίκης δὲν ἠδυνήθησαν νὰ κάμουν τὴν διαδρομὴν τῶν πέραν τῆς γεφύρας, ἀλλὰ ἐπέστρεψαν εἰς τοὺς ἀρχικοὺς τοὺς σταθμοὺς, ἀφοῦ ἐκάστη παρέλαβε τοὺς ἐπιβάτας τῆς ἄλλης. Ἐπίσης δὲν ἀνεχώρησε ἡ μεσημβρινὴ ἀμαξοστοιχία Ἀθηνῶν—Θεσσαλονίκης, ἡ δὲ βραδυνὴ τοῦ Σεμιλὸν Εὐρώπης ἀνεχώρησε κανονικῶς, ἀλλ' οἱ ἐπιβάται αὐτῆς παρελήφθησαν ὑπὸ ἑτέρας ἀμαξοστοιχίας, ἡ ὁποία συνέχισε τὸ πρὸς Θεσσαλονίκην ταξίδιον τῆς.

Ὁ καθηγητὴς τῆς σεισμολογίας καὶ διευθυντὴς τοῦ σεισμολογικοῦ γυμνασίου τοῦ Ἀστεροσκοπεῖου κ. Κρητικὸς, ἀναφερόμενος εἰς τὰ τοῦ σεισμοῦ, προέβη εἰς τὰς ἀκολούθους δηλώσεις :

«Ὁ σεισμὸς ἦτο τεκτονικὸς. Ἐσημειώθη τὴν 2αν 24' καὶ 19'' πρωῖν ὥραν, ἦτο δὲ διὰ τὰς Ἀθήνας ὀριζόντιος, αἰσθητὸς ὡς μετρίως ἰσχυρὸς καὶ διαρκείας ὀκτὼ ἕως δέκα δευτερολέπτων.

Ἐκ τῶν παρατηρήσεων τῆς τελευταίας τεσσαρακονταετίας ἐπὶ τῶν αἰσθητῶν σεισμῶν ἐν Ἑλλάδι ἐπιβεβαιώται καὶ ἡ ἐκ τῆς ἱστορίας τοῦ παρελθόντος προϋπνοῦσα ἀντιληψίς περὶ τῆς σχετικῆς εὐσταθίας τοῦ ἐδάφους τῆς Ἀττικῆς καὶ ἰδίως τῶν Ἀθηνῶν. Ἐν τούτοις, αἱ παρατηρήσεις αὗται δεικνύουσιν, ὅτι οἱ ἐν Ἀττικῇ αἰσθητοὶ σεισμοὶ δὲν εἶναι τόσον σπάνιοι, ὅσον νομίζεται καὶ οὐ καὶ ἐν τῇ περιοχῇ ταύτῃ ἐκδηλοῦται ἐπίσης ἡ σεισμικὴ ἐνέργεια, ἀν καὶ κατὰ τὸ μᾶλλον ἢ ἥττον κατ' ἀραιὰ χρονικὰ διαστήματα καὶ σχεδὸν πάντοτε ὡς μᾶλλον ἀσθενῆς. Ἰδίως κατὰ τὰ τελευταῖα ἔτη παρουσιάσθη ἀρκετὰ ζωηρὰ καὶ πολὺ συχνότερα τοῦ συνήθους σεισμικῆς δράσεως κυρίως πρὸς τὴν βόρειον καὶ βορειοανατολικὴν Ἀττικὴν, τοῦθ' ὅπερ δεικνύει τὴν ὑπαρξίν καὶ σήμερον ἐν αὐτῇ ἀρκετῶν σεισμικῶν ἐστῶν ἐν δράσει, ἡ ἐκ τῶν ὁποῖων σοβαρώτερα ἐκδηλώσεις εἰς τὸ μέλλον τῆς σεισμικῆς ἐνεργείας νὰ μὴ δύναται νὰ ἀποκλεισθῇ.

Μία ἐκ τῶν ἐν λόγῳ ἐστῶν εἶναι καὶ ἐκείνη, ἐκ τῆς ὁποίας προῆλθεν ἡ κατὰ τὴν παρελθούσαν νύκτα σφοδρὰ σεισμικὴ δόνησις. Ἡ ἐστία αὕτη εὐρίσκεται εἰς τὴν βόρειον πλευρὰν τῆς Ἀττικῆς, ἔχουν δὲ τελευταίως προέλθει ἐκ ταύτης μίς ἀρκετὰ ἰσχυρὰ δόνησις κατὰ τὴν 8ην Μαρτίου 1933, σείσασα τοὺς αὐτοὺς, ὡς καὶ ἡ σημερινὴ δόνησις τόπους, καὶ μίς μᾶλλον ἀσθενῆς κατὰ τὴν 22αν τοῦ παρελθόντος Μαΐου.

Ἡ πρώτη ἐκ τῶν δονήσεων τούτων ἔσεισε μέγα μέρος τῆς Ἀττικῆς καὶ Βοιωτίας καὶ τῆς Εὐβοίας, χωρὶς ὅμως νὰ προκαλέσῃ ζημίας.

Τὴν νυκτερινὴν σφοδρὰν δόνησιν ἐπηκολούθησε πλήθος μετασεισμικῶν δονήσεων, κατὰ τὸ μᾶλλον ἢ ἥττον ἀσθενῶν, αἵτινες ἐξηκολούθησαν νὰ σημειοῦνται μέχρι τῆς μεσημβρίας ὑπὸ τῶν σεισμογράφων. Πολλὰ ἐξ αὐτῶν ἐγένοντο αἰσθητὰ μέχρι Τατοῖου, Καπανδριτίου καὶ Ἐρετρίας. Κατὰ τὰς μέχρι τῆς μεσημβρίας συγκεντρωθείσας πληροφορίας εἰς τὸ ἀρμόδιον τμήμα τοῦ Ἀστεροσκοπεῖου, ὁ σεισμὸς ἐγένετο αἰσθητὸς ὡς ἰσχυρὸς εἰς Καπανδρίτι, καὶ Ἐρέτρια—ὅπου διεσπάρησαν ἀρκεταὶ οἰκίαι—ὡς ἰσχυρὸς εἰς Τατόιον, Ἀταλάντην, Ἀλιβερίον, Πάτρας, Σκόρον καὶ Κύμην, ὡς ἀσθενῆς εἰς Βόλον καὶ Ἄγλαν Ἄγγαν καὶ ὡς ἀσθενέστατος εἰς Ὄρεοὺς. Ἀλόγῳ τῆς σφοδρότητος τοῦ σει-

σμοῦ καὶ ἐκ τοῦ ὅτι ἡ ἐστία αὐτοῦ εὐρίσκειτο πολὺ πλησίον τῶν Ἀθηνῶν, τὰ δύο σεισμικὰ ὄργανα τοῦ Ἀστεροσκοπεῖου μεγάλης εὐπαθείας καὶ μεγεθύνσεως καὶ προωρισμένα διὰ τὴν ἀναγραφὴν μᾶλλον ἐκ μεγάλης ἀποστάσεως σεισμῶν, υπέστησαν ἐξάρθρωσιν καὶ ἐπαυσαν νὰ λειτουργοῦν ἀπὸ τῆς ἐνάξεως τοῦ σεισμοῦ. Ἐκ τούτων κατέστη δυνατὸν νὰ ἀποκατασταθῇ ἡ κανονικὴ λειτουργία, κατὰ τὰς πρωῖν ὥρας, τοῦ ἐνός—τοῦ κατακορύφου σεισμογράφου,—διὰ τοῦ ὁποῖου παρακολουθεῖται ἡ πορεία τῆς σεισμικῆς δράσεως εἰς τὴν δοκιμασθεῖσαν περιοχὴν. Τοῦ ἑτέρου ὄργανου ἡ ἐπιδιόρθωσις θὰ ἀπαιτήσῃ ἀρκετὰς ἡμέρας.

Τέλος, συνεπέει τοῦ σεισμοῦ, ἐσταμάτησιν δύο ἐκ τῶν χρονομετρικῶν ἐκκρεμῶν τοῦ Ἀστεροσκοπεῖου, τῶν δὲ λοιπῶν μετεβλήθη ἡ κατάστασις.

Ὁ κ. Πρωθυπουργὸς καὶ πλείστοι ὑπουργοὶ ἐφθασαν τάχιστα εἰς τοὺς τόπους τῆς καταστροφῆς.

Δραστήρια κυβερνητικὰ μέτρα λαμβάνονται πρὸς περιθάλψιν τῶν παθόντων.

21 ΙΟΥΛΙΟΥ. Συνεχίζονται αἱ σεισμικαὶ μικροδονήσεις εἰς τὸν Ὄροπον.

Οἱ κάτοικοι τῆς Χαλκίδος, φοβούμενοι, διανυκτερεύουν εἰς τὸ ὑπαιθρον.

Ἐπανελήφθη ἡ διακοπεῖσα σιδηροδρομικὴ συγκοινωνία μεταξὺ Ἀθηνῶν καὶ Θεσσαλονίκης.

Διὰ τῶν κυβερνητικῶν μέτρων ἐξησφαλίσθη ἡ περιθάλψις τῶν σεισμοπαθῶν.

Ἡ δράσις τῆς Ἐθνικῆς Ὄργανώσεως Νεολαίας εἰς τὸ ἔργον τῆς περιθάλψεως καὶ τῆς παροχῆς τῶν πρώτων βοηθειῶν εἰς τοὺς σεισμοπλήτους ὑπῆρξε ἀξιοθαύμαστος.

Αἱ Α.Α. Β.Β. Υ.Υ. ὁ πρίγκιψ καὶ ἡ πριγκίπισσα Χριστοφόρου τῆς Ἑλλάδος ἀφίκοντο εἰς Κέρκυραν.

22 ΙΟΥΛΙΟΥ. Ὁ Διάδοχος ἐπισκέπτεται τὴν σεισμοπαθῆ περιφέρειαν.

23 ΙΟΥΛΙΟΥ. Θάνατος τοῦ διευθυντοῦ τῆς ἐφημερίδος «Ἐθνος» Ἰωάννου Νικολοπούλου. Ὁ μεταστὰς ὑπηρετήσας ἐπὶ ἔτη εἰς τὴν δημοσίαν ὑπηρεσίαν προήχθη μέχρι τοῦ βαθμοῦ Προέδρου τοῦ Ἐλεγκτικοῦ Συνεδρίου. Πρὸ μηνῶν θανόντος τοῦ ἀδελφοῦ του, ἀπεσύρθη τῆς δημοσίας ὑπηρεσίας καὶ ἀνέλαβεν τὴν διεύθυνσιν τῆς ἐφημερίδος.

Ἀναχωροῦν διὰ Τεργέστην οἱ γονεῖς τῆς Α.Β.Υ. τῆς πριγκίπισσας Φρειδερίκης δούξ καὶ δούκισσα τοῦ Μπρούναβικ Λούνεμπουργκ.

24 ΙΟΥΛΙΟΥ. Διὰ Β. Διπτάγματος ἡ Α.Β.Υ. ὁ πρίγκιψ Πέτρος υἱὸς τῆς Α.Β.Υ. τοῦ Βασιλόπαιδος Γεωργίου, ἀροβιβάζεται κατ' ἐκλογὴν εἰς τὸν βαθμὸν τοῦ ἐφέδρου λοχαγοῦ.

26 ΙΟΥΛΙΟΥ. Εἰς τὰ Δερβενάκια ἐπὶ τῇ ἐπετείῳ τῆς καταστροφῆς τοῦ Δράμαλι ἀποκαλύπτεται ὁ ἀνδριὰς τοῦ Κολοκατρώνη, ἔργον τοῦ γλύπτου Δημητριάδου. Ὁ ἀνδριὰς ἐστήθη εἰς τὸ ὕψωμα τοῦ Ἁγίου Σώστη καὶ εἰς τὴν θέσιν τὴν γνωστὴν ὑπὸ τὸ ὄνομα ταμποῦρι τοῦ Νικηταροῦ, ἔχει ὕψος 8 μέτρων, εἶναι ἐπιβλητικώτατος καὶ ὄρατος ἀπὸ ὅλην τὴν κοιλάδα τοῦ Χιλιμοδίου, Ἁγίου Βασιλείου καὶ ἀπὸ τὰ ὑψώματα τῆς Ἀνατολικῆς Νεμέας.

27 ΙΟΥΛΙΟΥ. Ἡ εἰδικὴ ἀσφάλεια Ἀθηνῶν συλλαμβάνει τὰ στελέχη τῆς κομμουνιστικῆς ὀργανώσεως τῶν τεταρτοδιαθινῶν.

Θάνατος τοῦ διακεκριμένου Ἑλληνοῦ δημοσιογράφου Εὐαγγέλου Λαζανουδάρη.

Ἐπίσης ἀναγράφεται ὁ ἐν Ἀμερικῇ θάνατος τοῦ ἐκ Πατρῶν ἐπιστήμου Πολυβίου Κορύλλου παλαιοῦ καθηγητοῦ τῆς χειρουργικῆς ἐν τῷ Πανεπιστημίῳ Ἀθηνῶν, καὶ κατόπιν καθηγητοῦ τῆς αὐτῆς ἑδρας ἐν Ἀμερικανικῷ Πανεπιστημίῳ.

28 ΙΟΥΛΙΟΥ. Ἀφίξις τοῦ Διαδόχου Παύλου ἐν Κερκύρα.

Ἐν Χανίοις 400 ἔνοπλοι ὑπὸ τὴν ἡγεσίαν τῶν Μητστάκη, Μουντάκη καὶ Χατζηαγγελῆ, κατέλαβον τὴν πόλιν.

29 ΙΟΥΛΙΟΥ. Ἡ κυβέρνησις ἀποστέλει στρατιωτικὰς δυνάμεις ἐν Κρήτῃ. Καθίστη τὸ Ἡράκλειον πρωτεύουσαν τῆς νήσου καὶ ἀναθέτει προσωρινῶς τὴν Γενικὴν Διοίκησιν εἰς τὸν Νομάρχην Ἡρακλείου. Ἄλλ' ἐνῶ ἐλαμβάνοντο τὰ μέτρα ταῦτα ἐλήφθη ἐν Ἀθήναις τηλεγράφημα τοῦ ὑπουργοῦ Γενικοῦ Διοικητοῦ κ. Σφακιαννάκη λέγοντος :

«Γενικὴ Διοίκησις, Σύνταγμα καὶ λοιπὰ δημόσια καταστήματα ἀνεκατελήφθησαν, στασιασταὶ συνελήφθησαν».

Σχεδὸν ταυτόχρονον τὸ τηλεγράφημα τοῦ νομάρχου Ἡρακλείου ἀναφέρει καὶ τὰ ἑξῆς :

«Ἐκ πλείστων χωρίων περιφέρειας Ἡρακλείου μοῦ ἐδηλώθη, ὅτι εἶναι ἔτοιμοι νὰ

κατέλθουν πρὸς ὑπεράσπισιν τῆς καθεστηκυίας τάξεως. Μὴ ὑπαρχούσης ἀνάγκης, δὲν ἐνέκριναν καὶ ἀπηγόρευσα καθόδους, γενικῶς».

Ἐπίσης ὁ Εἰσγγελεὺς Χανίων τηλεγραφεῖ ὅτι «οἱ στασιασταὶ ἤρχισαν νὰ διαλύωνται καὶ ἡ χωροφυλακὴ συνέλαβε τινὰς ἐξ αὐτῶν, τῶν ἀρχηγῶν τῆς στάσεως μὴ συλληφθέντων εἰσέτι. Εἰς συμπλοκὴν μεταξύ χωροφυλάκων καὶ ὁμάδος στασιαστῶν ἐφρονεύθησαν δύο πολῖται καὶ ἐτραυματίσθησαν τρεῖς χωροφύλακες. Ἡ τάξις ἀπεκατεστάθη καὶ οἱ στασιασταὶ συλλαμβανόμενοι ἀφοπλίζονται».

30 ΙΟΥΛΙΟΥ. Δοξολογία εἰς τὰ Χανιά ἐπὶ τῇ καταστολῇ τοῦ κινήματος.

Ἡ Ἀθηναϊκὴ ἐφημερὶς «Τύπος», σχολιάζουσα τὴν ἀποικιοχούσαν στάσιν γράφει:

«Ἀρχηγοὶ τοῦ κινήματος ἦσαν οἱ Ἀριστομένης Μητσουτάκης, Ἰωάν. Μουντάκης, Ἐμμ. Μουντάκης (ὁ ἀπολυθεὶς ἐπὶ καταρχῆσει δῆμαρχος), Ἐμμ. Μπακλατζῆς, Μανούσος Βολουδάκης καὶ ἱατρὸς Παῖζης».

Καὶ πάλιν λοιπὸν Μητσουτάκης, καὶ πάλιν Μουντάκης, καὶ πάλιν Βολουδάκης—ὅπως τῷ 1935. Ἀλλὰ τότε ὅλοι αὐτοὶ ἀπετέλουν ὑπερηφανὸν προσωπικόν. Τοὺς διέτασαν: «ὑπογράψετε». Καὶ ὑπέγραψαν. Τοὺς διέτασαν: «Κινηθῆτε». Καὶ ἐκινεῖντο, Ξυλάνθρωποι. Τώρα ὅμως ἦσαν ἡγέται!»

Εἰς τὸν ἐν Χανίοις μεταβάντα στρατηγὸν κ. Μιχαλόπουλον ἀνετέθησαν καθήκοντα προέδρου τοῦ συγκροτηθησομένου ἐκτάκτου στρατοδικείου, ἐνώπιον τοῦ ὁποίου θὰ παραπεμφθῶν οἱ στασιασταί.

31 ΙΟΥΛΙΟΥ. Ὑπογράφεται ἐν Θεσσαλονίκῃ συμφωνία μεταξύ τῆς Βουλγαρικῆς Συνεννοήσεως καὶ τῆς Βουλγαρίας.

Τὰ συμβαλλόμενα Κράτη ἀναλαμβάνουν τὴν ὑποχρέωσιν ν' ἀπέχουν ἐφεξῆς πάσης προσφυγῆς εἰς τὴν ἐνοπλιον βίαν.

Εἰς τὴν ὑπογραφὴν παρέστησαν οἱ Πρεσβευταὶ τῶν 5 Κρατῶν. Ὁ λαὸς τῆς Θεσσαλονίκης ὑπεδέχθη ἐνθουσιωδῶς τὸν κ. Ἰωάννην Μεταξᾶν.

ΧΡΟΝΟΛΟΓΙΚΟΣ ΠΙΝΑΞ

ΤΩΝ ΕΞΩΤΕΡΙΚΩΝ ΓΕΓΟΝΟΤΩΝ ΤΟΥ ΛΗΞΑΝΤΟΣ ΜΗΝΟΣ

1 ΙΟΥΛΙΟΥ. Σχετικῶς μὲ τὸ ζήτημα τοῦ ἐν Ἰσπανίᾳ βομβαρδισμοῦ ἀγγλικῶν πλοίων, ἡ κυβέρνησις τοῦ Φράγκο παρέσχε εἰς τὴν Ἀγγλίαν διαβεβαίωσιν, ὅτι τοῦ λοιποῦ θὰ καταβάλλῃ πᾶσαν μέριμναν ὅπως μὴ προσβάλλωνται τὰ ἀγγλικά ἀτιμόπλοια, ἀλλὰ διατηρεῖ τὸ δικαίωμά της ὅπως προβαίη εἰς βομβαρδισμοὺς μὲ ἀντικειμενικὸν σκοπὸν τὴν καταστροφὴν στρατιωτικῶν ἐγκαταστάσεων.

Ὁ Φράγκο προτείνει εἰς τὴν Ἀγγλίαν τὸν ὅρισμόν τῆς Ἀλμέρια ὡς οὐδαιέρου λιμένος πρὸς ἐξυπηρέτησιν τοῦ ἀγγλοῖσπανικοῦ ἐμπορίου.

Ἀπολήγουσιν εἰς συνεννόησιν αἱ Βρετανογερμανικαὶ συνομιλίαι διὰ τὰ αὐστριακὰ χρέη. Βάσις τῆς συμφωνίας εἶναι ὅτι ἡ Γερμανικὴ κυβέρνησις θὰ καταβάλλῃ εἰς τὴν Ἀγγλικὴν κυβέρνησιν ὀλόκληρον τὸ ποσόν, τὸ ὁποῖον κατέβαλεν ἡ Ἀγγλία διὰ τὴν συμμετοχὴν της εἰς τὰ ἡγγυημένα αὐστριακὰ δάνεια καὶ θὰ ἐξασφαλίσῃ πλήρως τὴν ἐξυπηρέτησιν τῶν ὁμολογιῶν τῶν δανείων τούτων τῶν εὐρισκομένων εἰς χεῖρας Ἀγγλων.

Ἐπετεύχθη συμφωνία διὰ τῆς ὁποίας ἡ Γαλλία καὶ ἡ Τουρκία ἐγγυῶνται ἀπὸ κοινοῦ τὴν ἀσφάλειαν τῆς Ἀλεξανδρέττας. Ἀπὸ σήμερον ἰσάριθμα τουρκικὰ καὶ γαλλικὰ στρατεύματα θὰ εὐρίσκωνται πρὸς τήρησιν τῆς τάξεως μέχρι τῆς διεξαγωγῆς τοῦ δημοψηφίσματος, διὰ τοῦ ὁποίου ὁ λαὸς θὰ ἀποφανθῇ ἂν τὸ σαντζάκιον θὰ γίνῃ ἀνεξάρτητον μουσουλμανικὸν κράτος ἢ θὰ προσαρτηθῇ καὶ πάλιν εἰς τὴν Συρίαν, εὐρισκομένην ὑπὸ γαλλικὴν ἐντολήν.

Ὁ διεθνὴς τύπος περιγράφει τὴν ἀσκήσιν, τὴν ὁποίαν ἐξετέλεσαν εἰς τὸ Φόρουμ οἱ γραμματεῖς τῶν ὁμοσπονδιακῶν φασιστικῶν ὁργανώσεων, οἱ ὁποῖοι συνέρυσαν ἀπὸ ὅλας τὰς ἀπαρχίας εἰς τὴν πρωτεύουσάν. Διὰ νὰ καταδείξουν ὅτι εἶναι ἱκανοὶ νὰ λάβουν μέρος εἰς τὴν διάσκεψιν τοῦ φασιστικοῦ κόμματος, οἱ τιτλοῦχοι τοῦ φασιστικοῦ κόμματος ἔδει νὰ ἐπιχειρήσουν νὰ διήλθουν διὰ μέσου φλεγόμενης στεφάνης. Οἱ ἀντιπρόσω-

ποὶ ὄφειλον νὰ ἐκτελέσουν σειρὰν ἐξ ἐπτά ἀσκήσεων, τὰς ὁποίας εἶχεν ὀρίσει ὁ κ. Μουσσολίνι. Μεταξὺ αὐτῶν ἦτο καὶ ἡ ἀνωτέρω.

Ὁ γενικὸς γραμματεὺς τοῦ φασιστικοῦ κόμματος κ. Σταράτσε ἦλθε πρῶτος μεταξύ τῶν ἐξήκοντα συναγωνιστῶν του. Ἀλλὰ μόνον αὐτὸς καὶ ἐπὶ ἄλλοι κατώρθωσαν νὰ ἐκτελέσουν ἐπιτυχῶς ὅλας τὰς ἀσκήσεις. Τρεῖς ἐκ τῶν διαγωνιζομένων ἐτραυματίσθησαν Ὁ κ. Μουσσολίνι παρεκολούθησεν αὐτοπροσώπως τὰς ἀσκήσεις.

2 ΙΟΥΛΙΟΥ. Ὁ κ. Τσάμπερλαιν τονίζει διὰ πολὺ ταχέως ἡ Ἰσπανία θὰ ἀποδοθῇ εἰς τὸν Ἰσπανικὸν λαόν. Ἐμμένει εἰς τὴν πολιτικὴν τῆς μὴ ἐπεμβάσεως. Ὁ κ. Τσάμπερλαιν ἐξέφρασε τὴν ἐλπίδα ὅτι τελικῶς οἱ λαοὶ θὰ εὐθιμίουν τὰ προβλήματα τῶν ἀνευ προσφυγῆς εἰς πόλεμον. «Ὑπάρχουν, εἶπεν, ἀκόμη πολλὰ προβλήματα τὰ ὁποῖα ἀπαιτοῦν προσεκτικὴν παρακολούθησιν, ἀλλ' ἡ κυβέρνησις δὲν κοιμάται καὶ κάθε παρερχόμενος μὴ προσθέτει νέας ἐπιτυχίας εἰς τὴν ὑπερνίκησιν τῶν δυσχερειῶν μας».

Τὰ ἐκ Ρουμανίας κομισθέντα γουμανικὰ φύλλα γράφουν ὅτι ὁ ἐκεῖ εὐρισκόμενος κ. Ἀλέξανδρος Φιλαδελφεὺς μετέβη εἰς τὸ νεκροταφεῖον Μπέλου διὰ νὰ καταθέσῃ εἰς τὸν τάφον τοῦ Ρουμάνου ποιητοῦ Μιχαῆλ Ἐμινέσκου στέφανον ἀπὸ ἑλληνικὴν δάφνην.

«Διὰ πρώτην φοράν—εἶπεν ὁ Ἕλληνας Ἀρχαιολόγος εἰς τὴν ἐμπνευσμένην του προσφώνησιν—ἡ αἰωνία Ἑλλάς στέλλει δάφνας διὰ νὰ τιμήσῃ τὸ χῶμα τοῦ μεγάλου αὐτοῦ τέκνου τοῦ Ἀπόλλωνος καὶ τῶν Μουσῶν, ποὺ εἶδε τὸ φῶς εἰς τὴν χαρούμενη κοιλάδα τοῦ Δούναβη.

«Ἡ εὐγενικὴ καὶ ἐμπνευσμένη ψυχὴ τοῦ Ρουμάνου ποιητοῦ δέχεται τὰς δάφνας ταύτας ποὺ τὰς ἔχομεν θρέψει ἀπὸ τὰς ὄχθας τοῦ Κηφισοῦ, καὶ τοὺς πρόποδας τοῦ Ἱεροῦ βράχου, ὅπου ἐγεννήθη ὁ ἀθάνατος Σοφοκλῆς.

«Ἀπὸ τὰς θαυμασίας αὐτὰς ὄχθας τοῦ Κηφισοῦ ἔδρευα τὰς δάφνας ταύτας, σύμβολον τῆς εὐμορφίας, τοῦ πνεύματος καὶ ὄλων τῶν ἀνωτέρων σκέψεων, ποὺ ἔκαμναν νὰ πάλῃ ἡ καρδιά σου, ὦ μέγας ποιητά.

«Στὴν ζωὴν σου τὴν τόσον περιπετειώδη, σὺ ἀγάπησες ὅλα αὐτὰ τὰ πράγματα, διότι ἦσο μία ψυχὴ ἀγνή καὶ ἕνας ἐμπνευσμένος τραγουδιστὴς τῆς ἐμμορφίας...

«Καὶ τώρα ἀναπαύσου εἰς τὰ Ἠλύσια, κοντὰ στὸν Ὀμηρον, τὸν Πίνδαρον, τὸν Βιργίλιον, καὶ τὸν Ὀράτιον καὶ παρακάλει τὸν Θεὸν νὰ προστατεύῃ πάντοτε τὴν ἐκδοξὸν σου πατρίδα, τὴν ὡραίαν Ρουμανίαν».

Ὁ κατατεθεὶς στέφανος ἔφερεν τὴν ἐξῆς ἐπιγραφὴν:

Illustrulii poet Romän Mihail Eminescu, Grecia.

Ἐκ μέρους τοῦ Συνδέσμου τῶν Ρουμάνων Συγγραφέων ἀπήντησεν ὁ κ. Hergescu τονίζων ὅτι εἶναι ὑπερήφανοι διὰ τὴν γενομένην εἰς τὸν ποιητὴν τιμὴν καὶ ἀπηύθυνεν εἰς τὸν κ. Φιλαδελφεὸν τὰς θερμότερας εὐχαριστίας τοῦ Συνδέσμου.

Ἐν τέλει ἡ κ. Μακρῆ—Εὐθυμίου, τοῦ Ἐθνικοῦ Θεάτρου, ἀπήγγειλε ποίημα τοῦ Ἐμινέσκου καὶ στίχοις τοῦ κ. Βικτωρος Εὐθυμίου, ἀφιερωμένους εἰς τὸν Ἐμινέσκου.

Ἀκολούθως οἱ παραστάντες μὲ ἐπικεφαλῆς τὸν κ. Ἀλ. Φιλαδελφεὸν ἐπισκεψάθησαν τὸν τάφον τοῦ ποιητοῦ Ἀλεξάνδρου Μακεντόνσκου, τοῦ Λαχοβάρη, τοῦ Ξινοκράτους τοῦ Ἀρσάκη καὶ τοῦ Κυριαζῆ.

Ὁ διεθνὴς τύπος ἀναφέρει ὅτι τηλεγραφήματα ἐκ Τόκιο ἀνήγγειλαν ὅτι οἱ Μαντζουριανοὶ φρουροὶ πλησίον τοῦ Χοῦν-Τσοῦνγκ, παρετήρησαν ἄνθρωπον νὰ πλησιάσῃ εἰς τὴν μεθόριον. Εὐθὺς ὡς οὗτος εἰδοποιήθη νὰ σταματήσῃ ἀφήκε κατὰ γῆς δύο περιστροφὰς, τὰ ὁποῖα ἔφερε καὶ ὑψωσε τὰς χεῖρας διὰ νὰ παραδοθῇ. Οἱ φρουροὶ τὸν συνέλαβον καὶ ἀπεκαλύφθη ὅτι ὁ παραδοθεὶς ἦτο ὁ στρατηγὸς Λούσκωφ, ἄλλοτε διευθυντὴς εἰς τὸ ἐπιτροπικὸν τῶν Ἐσωτερικῶν τῆς Ἀπω Ἀνατολῆς, ὅστις ἐξεταζόμενος ἐδήλωσεν ὅτι ἐφυγεν ἐκ τῆς Σοβιετικῆς Ρωσίας, διότι ἐφοβείτο τὴν διεξαγομένην ἐκκαθάρισιν.

Ὁ στρατηγὸς Λούσκωφ ἐδραπέτευσεν ἐκ Ρωσίας, διὰ νὰ ἀστυνομίᾳ ἀνεκάλυψε συνωμοσίαν, ἀποβλέπουσαν εἰς δολοφονίαν τοῦ Στάλιν καὶ ἀνατροπὴν τῆς σοβιετικῆς κυβερνήσεως.

Εἰς συνέντευξίν του ἀναφέρει ὅτι ὁ λενινισμὸς ἔχει ἀποθάνει εἰς τὴν Σοβιετικὴν Ἐνωσιν παρὰ τὸ περίφημον ἔμβλημα, τὸ ὁποῖον ἔχουν εἰς τὰ Σοβιέτ: «Ὁ Λενὶν ἀπέθανεν ἀλλ' ὁ λενινισμὸς ζῆ».

Εἰδήσεις ἐκ Σόφιας ἀναφέρουν ὅτι ὁ διευθυντὴς τοῦ τύπου κ. Σεραφίμωφ παρέθεσεν ἐν τῇ διπλωματικῇ λέσχῃ δείκνον πρὸς τιμὴν τοῦ παρεπιδημοῦντος ἐκεῖ διευθυντοῦ τοῦ ἀρχαιολογικοῦ μουσείου Ἀθηνῶν κ. Ἀλεξάνδρου Φιλαδελφεοῦ εἰς ὃ παρεκάθησαν πολλοὶ Βούλγαροι καθηγηταὶ καὶ διανοούμενοι. Κατὰ τὰ ἐπιδόρπια ἀντηλλάγησαν λόγοι ὑπὲρ τῆς πνευματικῆς προσεγγίσεως τῶν δύο λαῶν. Αἱ βουλγαρικαὶ ἐφημερίδες μὲ ἐπικεφαλῆς τὴν «Ζορά» χαρακτηρίζουν τὸν κ. Φιλαδελφεὸν ὡς ἀρχαιολόγον παγκοσμίου φή-

μης, εξαγγέλουσαι την προσεχῆ ἐν τῇ ἀκαδημίᾳ τῶν ἐπιστημῶν ἐνδιαφέρουσαν διάλεξιν του περι τῆς ἀρχαίας Ὀλυμπίας καὶ τοῦ μουσείου αὐτῆς. Ἀπὸ τοῦ μικροφώνου τῆς Σόφιας ὁ κ. Φιλαδέλφειος ἀπηύθυνε τὸν πρὸς τὸν βουλγαρικὸν λαὸν χαιρετισμὸν τοῦ ἐπὶ τῆς εἰς Σόφίαν ἀφίξει αὐτοῦ, εὐχαριστήσας θερμότερα τὰς βουλγαρικὰς ἀρχὰς καὶ τὸν βουλγαρικὸν λαὸν διὰ τὴν ἐγκαρδιότητα καὶ εἰλικρινῆ ὑποδοχὴν τὴν διοργανωθεῖσαν πρὸς τιμὴν αὐτοῦ. Ὁ χαιρετισμὸς τοῦ Ἑλληνοσπουδαστοῦ, τὸν ὁποῖον ἀπηύθυνε οὗτος γαλλιστὴς ὑπῆρξε πραγματικὸς ὕμνος πρὸς τὴν εἰρήνην τῶν Βαλκανίων. Ὁ κ. Φιλαδέλφειος δὲν ὠμίλησεν ὡς πολιτικὸς, ἀπέφυγε μάλιστα τὴν πολιτικὴν, ἀλλ' ὠμίλησεν ὡς καλλιτέχνης, ὡς ἀπειταλμένος καὶ ἐμικνευμένος ὑπ' αὐτῆς ταύτης τῆς Παλλάδος Ἀθηνῶν, τὴν ὁποῖαν, εἶπε, πρὸ τῆς ἐξ Ἀθηνῶν ἀναχωρήσεως του ἐπεσεκέρθη ἐπὶ τῆς Ἀκροπόλεως προσκυνήσας αὐτὴν καὶ ἡ ὁποία ἔδωκεν εἰς αὐτὸν τὴν κλάδον τῆς ἐλαίας σύμβολον τῆς εἰρήνης διὰ τὸν μεταφέρει εἰς τὰς βαλκανικὰς χώρας. τὰς ὁποίας θὰ ἐπισκεφθῆ καὶ τοὺς λαοὺς τῶν ὁποίων χαρακτηρίζει ὡς ἀδελφοὺς. Ὁ χαιρετισμὸς τοῦ Ἑλληνοσπουδαστοῦ ἐνεποίησε ζωντανὴν ἐντύπωσιν μεταξὺ ὄλων τῶν πολιτικῶν, τῶν δημοσιογραφικῶν καὶ τῶν ἐν γενεῇ διανοουμένων κύκλων τῆς Βουλγαρίας.

Τὸν κ. Φιλαδέλφειον ἐδέχθη εἰς μακρὰν καὶ ἐγκάρδιον ἀκρόασιν ὁ βασιλεὺς Βόρις. Κατὰ τὴν συνομιλίαν ἐγένετο λόγος καὶ περὶ τῆς ἐν Ἀθήναις ἰδρύσεως βαλκανικοῦ ἰνστιτούτου ἀρχαιολογίας διὰ τὴν ἰδρύσιν τοῦ ὁποίου ὁ βασιλεὺς Βόρις ὑπεσχέθη τὴν συνδρομὴν του. Ὁ κ. Φιλαδέλφειος ἐπλεξεν ἐνώπιον τοῦ βασιλέως τῆς Βουλγαρίας τὸ ἐγκώμιον τοῦ ἐν Ἀθήναις πρεσβευτοῦ κ. Σισμάνωφ. Τότε ὁ βασιλεὺς εἶπεν ὅτι ἀπὸ παιδικῆς ἀκόμῃ ἠλικίας συνδέεται μετὰ τοῦ κ. Δημητᾶρ Σισμάνωφ, καθ' ὅσον ὁ μακαρίτης πατήρ αὐτοῦ, ὁ περίφημος σοφὸς καθηγητῆς δόκτωρ Ἰβάν Σισμάνωφ, ἦτο καθηγητῆς του. Καὶ ὁ βασιλεὺς προσέθεσεν :

Καὶ σεῖς ἔχετε λαμπρὸν ἐν Σόφίᾳ πρεσβευτὴν, τὸν κ. Διαμαντόπουλον. Ἐξεφράσθη μετὰ θαυμασμοῦ διὰ τὴν Ἀκρόπολιν, «τὸ μέγα τοῦτο θαῦμα ὀλοκλήρου τοῦ κόσμου». Ὁ βασιλεὺς Βόρις εἶχεν ἐπισκεφθῆ πρὸ πολλῶν ἐτῶν ἐπὶ βραχὺ χρονικὸν διάστημα τὴν χώραν μας ὡς διάδοχος τῆς Βουλγαρίας κατὰ τὴν κηδεῖαν τοῦ Βασιλέως Γεωργίου τοῦ Α'. Ὁ βασιλεὺς προσέφερεν εἰς τὸν κ. Φιλαδέλφειον τὴν φωτογραφίαν του μετ' ἑξοχὸν πλαταῖον καὶ ἰδιόχειρον ἀφιέρωσιν. Ἐτίμησεν δὲ αὐτὸν καὶ διὰ τοῦ παρισήμου τοῦ Ταξιάρχου.

4 ΙΟΥΛΙΟΥ. Θάνατος τοῦ Μπάουερ πρῶτον ὑπουργοῦ καὶ ἡγέτου τοῦ σοσιαλιστικοῦ αὐστριακοῦ κόμματος. Ἀπεβίωσεν ἐν Παριίοις. Ἀπὸ τοῦ 1920 μέχρι τοῦ 1934 ὑπῆρξε πρόεδρος τῆς Διευθνοῦς τῆς Βιέννης (ἡ ὁποία εἶχεν ἀποκληθῆ «2 1/2 Διευθνή» διότι εὐρίσκετο μεταξὺ τῆς 2ας καὶ τῆς 3ης), πρόεδρος τοῦ αὐστριακοῦ σοσιαλιστικοῦ κόμματος καὶ πρόεδρος τῆς κοινοβουλευτικῆς ομάδος αὐτοῦ. Μετὰ τὰ αἰματηρὰ αὐστριακὰ γεγονότα τοῦ Φεβρουαρίου τοῦ 1934, ἐπὶ Ντολφους, διέφυγεν ἐξ Αὐστρίας καὶ διέμενε κατ' ἀρχὰς εἰς Κάρλσμπατ τῆς Τσεχοσλοβακίας. Δικασθεὶς τότε ἐρήμην, ἐστερήθη τῆς ιδιότητος τοῦ Αὐστριακοῦ πολίτου.

Τὰ κυριώτερα ἔργα του εἶνε: «Ὁ δρόμος τῆς σοσιαλιστικῆς δημοκρατίας» καὶ «Μπολσεβικισμὸς καὶ σοσιαλιστικὸς κράτος».

Κατελήφθησαν ὑπὸ τῆς Γαλλίας αἱ νησίδες τοῦ Παρακέλσου, αἱ ὁποῖαι κεῖνται εἰς στρατηγικὴν θέσιν τῆς θαλάσσης τῆς Νοτίου Κίνας. Ἡ κατάληψις ἐγένετο ὑπὸ ὀμάδος Γάλλων τελωνοφυλάκων καὶ ἀστυνομικῶν, ἐθωρορήθη δὲ ἐπιβεβλημένη λόγῳ τῶν συχνῶν ἀπειλῶν τῶν Ἰαπώνων ὅτι θὰ καταλάβουν τὴν κινεζικὴν νῆσον Χαϊνάν. Ἐκ τοῦ γαλλικοῦ ὑπουργείου τῶν Ἐξωτερικῶν παρέχεται ἡ διασάφησις ὅτι ὁ λιμὴν τῶν νησίδων ἀποτελεῖ ἀρίστην βᾶσιν ὑδροπλάνων, ἔχουσαν μεγάλην στρατηγικὴν σημασίαν ἐν περιπτώσει πολέμου.

Ἡ Βουλὴ τῶν Κοινοτήτων ψηφίζει τὴν Ἀγγλοτουρκικὴν οικονομικὴν συμφωνίαν. Δι' αὐτῆς τῆς συμφωνίας ἡ Ἀγγλία, παρέχει εἰς τὴν Τουρκίαν δάνειον δέκα ἑξ ἑκατομμυρίων λιρῶν, ἐκ τῶν ὁποίων ὁ ἑκατομμύρια θὰ διατεθοῦν διὰ τὴν ἀγορὰν πολεμικῶν εἰδῶν εἰς τὴν ἀγγλικὴν ἀγορὰν. Τὸ δάνειον τοῦτο θὰ ἐξοφληθῆ ἐντὸς δεκαετοῦς περιόδου, ἀρχομένης ἀπὸ τοῦ 1951 καὶ ληγούσης τὸ 1962, διὰ ἐξαμηνιαίων δόσεων μετ' ἰσοῦ ἐπὶ πλέον τοῦ τόκου προεξοφλήσεων, τοῦ ὁποίου τὸ κατώτατον ὄριον θὰ εἶναι 30%.

5 ΙΟΥΛΙΟΥ. Ἡ ὑπὸ τῆς Γαλλίας κατάληψις τῶν παρὰ τὴν Χαϊνάν νησίδων προκαλεῖ σοβαρὰς ἀντιρρήσεις ἐκ μέρους τῶν Ἰαπώνων.

6 ΙΟΥΛΙΟΥ. Ἐπὶ τῇ συμπληρώσει ἔτους ἀπὸ τῆς ἐνάρξεως τοῦ πολέμου οἱ Ἰάπωνες καὶ οἱ Κινέζοι τονίζουσι ὅτι θὰ ἀγωνισθοῦν μέχρι ἐσχάτων.

Τὸ Ἰαπωνικὸν ὑπουργεῖον τῶν Ἐξωτερικῶν ἐδήλωσεν διὰ τὴν ὑπόθεσιν τοῦ στρατηγῶ Λούσκωφ ὅτι παρὰ τοὺς ἰσχυρισμοὺς τῆς Μόσχας ἡ ταυτότης αὐτοῦ διεπιστώθη ἐκτὸς ἀμφιβολίας.

Ἐπιβεβαιώνεται ὅτι ἡ ἀπόφασις τῆς Ἐπιτροπῆς μὴ Ἐπεμβάσεως θὰ ἀρχίσῃ ἐφαρμοζομένη ἀπὸ Σεπτεμβρίου.

Ὁ κ. Τσάμπερλαϊν ἐδήλωσεν τὰ ἑξῆς :

Ἡ Ἐπιτροπὴ ἐνέκρινε τὸ ἀγγλικὸν σχέδιον καὶ ἐξήτησε παρὰ τῆς ἀγγλικῆς κυβερνήσεως νὰ διαβιβᾷ τὸ αὐτὸ ἀμέσως εἰς τὰς δύο ἀντιπάλους ἐν Ἰσπανίᾳ μερίδας πρὸς ἀγκυρίων. Αἱ κυβερνήσεις Ἀγγλίας, Γαλλίας, Γερμανίας καὶ Ἰταλίας, εἰς ἐφαρμογὴν τῆς ἀποφάσεως ταύτης, κατέβαλαν χθὲς ποσὸν ἐκ 12.500 λιρῶν ἐκάστη διὰ τὰ προκαταρκτικὰ ἔξοδα, τὰ ὁποῖα θ' ἀπαιτηθοῦν διὰ τὴν ἐκτέλεσιν τῶν ληφθεῖσων ἀποφάσεων. Ἡ ἀγγλικὴ κυβέρνησις παρεκλήθη ὅπως μεριμνήσῃ διὰ τὴν δημοσίευσιν τοῦ κειμένου τοῦ ἀγγλικοῦ σχεδίου εὐθύς ὡς ἤθελε τοῦτο περιέλθῃ εἰς χεῖρας τῶν δύο ἐν Ἰσπανίᾳ κυβερνήσεων.

Ἡ Ἐνωσις τῶν Ἀγγλῶν Ἐφοπλιστῶν δηλοῖ, ὅτι εἶναι ἀδύνατον νὰ δεχθῆ τὴν οὐδετεροποίησιν τῆς Ἀλμερίας, ὡς προτείνει ὁ Φράγκο, ὡς μόνου λιμένος τῆς κυβερνητικῆς Ἰσπανίας, διὰ τοῦ ὁποίου θὰ διεξάγεται τὸ ἐμπόριον.

7 ΙΟΥΛΙΟΥ. Τὸ σχέδιον πρὸς ἀναχώρησιν τῶν ἐθελοντῶν ἐπιδίδεται πρὸς τὰς δύο Ἰσπανικὰς κυβερνήσεις.

Εἰς νέαν κρίσιμον φάσιν ἡ ἐν Παλαιστίνῃ κατάστασις. Οἱ Ἀραβες εἰσρέουν πρὸς τὸ ἔδαφος τῆς Παλαιστίνης μετ' ἰσχυρὰ τὴν ἀνάληψιν νέας ἐνεργουῦ δράσεως διὰ τὴν ἐπίτευξιν τῆς ἀραβικῆς ἀνεξαρτησίας.

Τὰ ἀγγλικά στρατεύματα συνεπλάκησαν μετ' Ἀραβίους ἀτάκτους.

Ἀγγλικά πολεμικὰ ἐστάλησαν εἰς τὸν λιμένα τῆς Χαΐφας.

Ἡ κατάστασις εἰς τὴν Παλαιστίνην ἀπέβη ἐκτάκτως σοβαρά, συνεπείᾳ τῆς γενικῆς ἀπεργίας, τὴν ὁποῖαν ἐκήρυξαν οἱ Ἀραβες. Αἱ ἐκλήσεις τὰς ὁποίας ἀπευθύνει ἡ ἀραβικὴ ἀπεργιακὴ Ἐπιτροπὴ, εὐρίσκουν ἀπήχησιν εἰς ὅλην τὴν χώραν. Ὅλοι αἱ ὑπηρεσίαι μεταφορῶν ἔπαυσαν λειτουργοῦσαι, οἱ δὲ ἀπεργοὶ συγκεντρῶνται εἰς τὰς σημαντικώτερας πόλεις καὶ εἰς τὰ προαύλια τῶν τεμενῶν. Ἀγγλοὶ ναῦται φρουροῦν τὰς κεντρικώτερας διαβάσεις τῆς χώρας εἰς τὴν βόρειον Παλαιστίνην πρὸ πάντων ἐσημειώθησαν καὶ ἄλλα ἐκτροπὰ Ἰσραήλ. Ἐβραῖοι ἐτραυματίσθησαν εἰς Χαΐφαν. Εἰς Κανά ἐγένετο ἀπαγωγὴ τριῶν Ἀράβων ἐκ τῶν ὁποίων οἱ δύο χριστιανοί. Οἱ ἀπαχθέντες ἐφρονεῦθησαν. Ὁ ἀριθμὸς τῶν συλληφθέντων Ἐβραίων ἀνέρχεται εἰς εἰκοσιπέντε.

8 ΙΟΥΛΙΟΥ. Οἱ Ἀραβες τρομοκράται ἠνοίξαν σφοδρὸν πύρ κατὰ τοῦ ὑποδιοικητοῦ τοῦ τῆς Γαλιλαίας, ἐνῶ οὗτος ἐνήργει ἀνακρίσεις. Ἡ φρουρὰ τοῦ ὑποδιοικητοῦ ἀντεπετέθη κατὰ τῶν τρομοκρατῶν. Ἐν τῷ μεταξὺ κατέφθασαν καὶ ἐνισχύσεις, αἱ ὁποῖαι ἠνάγκασαν τοὺς Ἀραβίους νὰ τραποῦν εἰς φυγὴν.

Εἰς τὴν σιδηροδρομικὴν γραμμὴν Παλαιστίνης—Αἰγύπτου καὶ πλησίον τοῦ Τουλιαρῆμ οἱ Ἀραβες τρομοκράται προέκαλεσαν ἐκτροχίας ἐμπορικῆς ἀμαξοποικίας. Συνεπείᾳ τούτου διακόπη ἡ συγκοινωνία εἰς τὸ μέρος τοῦτο.

9 ΙΟΥΛΙΟΥ. Οἱ Κινέζοι κατέστρεψαν πενήντα Ἰαπωνικὰ ἀεροπλάνα. Πολύ νεκροὶ μάχαι συνάπτονται εἰς τὴν ἐπαρχίαν Σανσί, ὅπου οἱ Ἰάπωνες προσπαθοῦν νὰ κυκλώσουν τὰ ἐκεῖ δρῶντα τμήματα τῆς 8ης κινεζικῆς κινεζικῆς στρατιάς.

10 ΙΟΥΛΙΟΥ. Ὁ ἀεροπόρος Χιούζ ἐπιχειρῶν τὸν γύρον τοῦ κόσμου ἀποστᾶται πρὸς τὴν νέαν Ὑόρκην, μετ' ὄραν ἀποστολῆς 7, 15 μ. μ. τὸ ἑξῆς ραδιοτηλεγράφημα:

«Εἰμαι τρομερὰ στενοχωρημένος διότι δὲν ἠμπόρεσα νὰ φύγω πρὶν μεταβληθῆ ὁ καιρὸς. Ἦδη, εὐρισκόμεθα ἐξω τῆς Νέας Σκωτίας, ταξιδεύοντες μετ' ἰσχύτητα 155 μιλίων τὴν ὥραν καὶ ἰπτάμενοι εἰς ὕψος 3.500 ποδῶν. Αἱ καιρικαὶ συνθήκαι εἶναι ἤδη εὐνοϊκαί: ὀλίγα σύννεφα καὶ ἡρεμὸς θάλασσα. Τὸ σιᾶφος ἀνταποκρίνεται ἀπολύτως ἀπὸ τεχνικῆς ἀπόψεως εἰς τὰς προσδοκίας μας ἂν καὶ δὲν ἠμποροῦμε νὰ κάρωμεν οἰκονομίαν βενζίνης ὅσον ἀνεμένομεν. Συνεπῶς θὰ καύσωμεν ὀλίγον περισσοτέραν βενζίνην ἀπὸ ὅ,τι ἦτο ἀναγκαῖον, κυρίως διότι φοβούμεθα νὰ τρέξωμεν μετ' ἰσχύτητα».

11 ΙΟΥΛΙΟΥ. Τὸ νέον ραδιοτηλεγράφημα τοῦ Χιούζ. Ἐχει οὕτω:

Ὑψος 1.50' μ. μ. «Ἰαξιδεύομεν μετ' ἰσχύτητα 192 μιλίων τὴν ὥραν, ἰπτάμενοι εἰς ὕψος 7.450 ποδῶν (2.480 μέτρων). Ἡ κυριώτερά μας φροντίς, αὐτὴν τὴν στιγμὴν εἶναι ἡ εἰς καύσιμον ὕλην κατανάλωσις μας.

Εἶναι αὐτόχρονα προβληματικὸν τὸ πῶς θὰ διανύσωμεν ἐν ἀσφαλείᾳ τὸν μέχρι Παρισίων δρόμον μας μετ' ὅλον τὸ φορτίον τῶν ραδιογραφικῶν μας ἐγκαταστάσεων καὶ τῶν ἄλλων πειραματικῶν μας ἐργαλείων, μετ' ἰσχύτητα βάρους 3.000 λιτρῶν περίπου, καὶ πλείστα ἄλλα ἀνταλλακτικά. Ἐλπίζομεν ὅτι θὰ φθάσωμεν εἰς Παρισίους πρὶν ἔξαιτληθῆ τὸ εἰς βενζίνην ἀπόθεμά μας, δὲν εἶμαθα ὅμως καὶ ἀπολύτως βέβαιοι περὶ τούτου.

σαν, έφρονεύθησαν δὲ εἰς Ἑβραῖος ἀστυνομικὸς καὶ τρεῖς Ἀραβες τρομοκράται. Εἰς τὴν Ναζαρέτ ἐρρίφθη ἐπίσης καὶ βόμβα ὑπὸ ἀγνώστων. Αἱ ἀρχαὶ ἀπηγόρευσαν εἰς τοὺς κατοίκους νὰ ἐξέρχωνται τῶν οἰκιῶν των μετὰ τὴν 8ην ἀπογευματινῆς. Παρόμοια μέτρα ἐλήφθησαν εἰς ὅλας τὰς μεγάλας πόλεις τῆς Παλαιστίνης, ἔξαιρέσει τῆς Ἰόππης καὶ τοῦ Τελ Ἀβίβ.

Ὁ ἐπιχειρῶν τὸν γύρον τοῦ κόσμου ἀεροπόρος Χιούξ συνεχίζει τὴν πτήσιν του. Ἐξετέλεσε ἐντὸς τῆς ἡμέρας τὴν κατωτέρω διαδρομὴν. Ἐκ Παρισίων ὅπου εἶχε φθάσει χθὲς προερχόμενος ἐκ Νέας Ὑόρκης μετὰ θριαμβευτικὴν πτήσιν ὑπὲρ τὸν Ἀτλαντικόν, ἀπεγειώθη τὴν 0.24' μετὰ μεσονύκτιον κατευθυνόμενος διὰ Μόσχας καὶ ἐφθασεν εἰς τὸ ἀεροδρόμιον τῆς Μόσχας ὀλίγον πρὸ τῆς 9ης πρωϊνῆς. Μετὰ δίωρον διακοπὴν, αὐτὸς ἦν ἀνεφοδιάσθη τὸ ἀεροπλάνον εἰς καύσιμον ἕλιν, ἀπεγειώθη ἐκεῖθεν τὴν 11.15' εὐθὺς πρὸς τὴν Σιβηρίαν.

Τὴν 9ην μ. μ. (ὥρα Μόσχας) ἦτοι τὴν 7ην ὥραν προσεγειώθη εἰς τὸ Ὄμοκ τῆς Σιβηρίας, ἀπεγειώθη δὲ ἀμέσως διὰ τὴν Ἰακούτσκι. Μέχρι τοῦ Ὄμοκ ὁ Χιούξ εἶχε καλύψει τὰ 6696 μίλια ἐκ τῶν 14.709 τῆς ὅλης διαδρομῆς περὶ τὸν κόσμον. Τὴν ἀπόστασιν μεταξὺ Μόσχας καὶ Ὄμοκ, ἀνερχομένην εἰς 1380 μίλια, ἐκάλυψεν εἰς 7 ὥρας καὶ 35'. Ἡ Ἰακούτσκι, πρὸς τὴν ὁποῖαν περὶ ἤδη τὸ ἀεροπλάνον του ἀπέχει ἀπὸ τὸ Ὄμοκ 2.177 μίλια.

Τὰ ὑπὸ τὴν καρούσαν ἡμερομηνίαν ραδιοτηλεγραφήματά του εἶναι τὰ ἑξῆς :

12.35 π.μ. «Πλησιάζομεν πρὸς τὸ Νιάντσιχ καὶ ἐφ' ὅσον δυνάμεθα ν' ἀντιληφθῶμεν, τὰ πάντα βαίνουν κατ' εὐχὴν. Ἡδὴ ἠϊξήσαμεν τὴν ταχύτητά μας καὶ τρέχωμεν μετὰ ταχύτητα 220 περίπου μιλίων τὴν ὥραν, εἰς ὕψος 13.300 ποδῶν (4.430 μέτρων).

Μόσχα, ὥρα 4.20 π.μ. «Εὐρισκόμεθα εἰς τὴν Μόσχαν. Ἐλπίζω ὅτι ταχέως θὰ σᾶς ἰδῶ ὅλους σας εἰς τὴν Ἀμερικὴν».

13 ΙΟΥΛΙΟΥ. Ἐν τῇ Βουλῇ τῶν Κοινοτήτων ὑπεβλήθη ἐπερώτησις διὰ τῆς ὁποίας ἐζητήθη παρὰ τῆς κυβερνήσεως νὰ δηλώσῃ εἰς τὸ σῶμα εἰάν προτίθεται νὰ φέρῃ εἰς γνώσιν τῆς γαλλικῆς κυβερνήσεως τὴν κρατοῦσαν ἐν Παλαιστίνῃ κατάστασιν, μετὰ τὸν σκοπόν, ὅπως παύσῃ αὐτὴ παρέχουσα ἄσυλον εἰς ἔδαφος εὐρισκόμενον εὐπὸ τὴν δικαιοδοσίαν τῆς πρὸς Ἀραβες ἀρχηγούς, οἱ ὅποιοι ὑποκινοῦν καὶ κατευθύνουν τὴν τρομοκρατικὴν ἐκστρατείαν ἐν Παλαιστίνῃ.

Ὁ ὑφυπουργὸς τῶν Ἐξωτερικῶν, ἐδήλωσεν, ὅτι, ὡς ἐγένετο καὶ εἰς τὴν περίπτωσιν τοῦ πρώην Μοναρχῆ Ἱεροσολύμων, ἡ κυβερνήσις συνεννοεῖται καὶ τῶρα μετὰ τῆς γαλλικῆς, ἀναφορικῶς πρὸς τὴν πολιτικὴν ὑπόθεσιν, τὴν ὁποῖαν ἀναπεύσουν Ἀραβες ἡγέται εἰς ἔδαφον ὑπὸ γαλλικὴν ἐντολήν.

Τὰ νέα ραδιοτηλεγραφήματα τοῦ Χιούξ ἔχουν ὡς ἑξῆς:

Ὁρα 5 π. μ. «Ἐκάναμε ἓνα ὠραῖο ταξίδι ἀπὸ τὴν Μόσχα. Εἴμεθα πολὺ εὐχαριστημένοι. Αἱ καιρικαὶ συνθήκαι καὶ ἡ ἀπόδοσις τοῦ σκάφους μας, εἶναι οἷαι τὰς ἐπερίμεναμε. Μεταξὺ Ὄμοκ καὶ Γιακούτσκι, ὁ καιρὸς ἐχάλασε, δὲν ἤμποροῦμεν ὁμῶς νὰ διατάσωμεν. Σκεύδομεν ὅσον εἶναι δυνατόν.

Ἀνατολικῶς τῆς Γιακούτσκι, πρὸς τὸ Φαίρμπανγκ. «Τὰ πάντα βαίνουν κατ' εὐχὴν τῶρα ποὺ εὐρισκόμεθα εἰς τὸν δρόμον τῆς ἐπιστροφῆς. Ἀνυπομονοῦμε νὰ ἐφοδιασθῶμεν μετὰ γκαζολίνην, καὶ νὰ ἐπιστρέψωμεν εἰς τὴν Νέαν Ὑόρκην, ὅσον τὸ δυνατόν ταχύτερον...»

14 ΙΟΥΛΙΟΥ. Ὁ διεθνὴς τύπος γράφει περὶ τοῦ Χιούξ ὅτι ἡ πτήσις ἀπὸ Ἰακούτσκι εἰς Φαίρμπανγκ εἶχεν ἐξαιρετικὸν ἐνδιαφέρον, διότι τὸ ἀεροπλάνον διήλθεν ὑπεράνω τῶν ἡγρῶν στεπεῶν τῆς Σιβηρίας καὶ τῆς Βεργίγγου θαλάσσης. Οἱ κάτοικοι τῆς Ἰακούτσκι ὑπεδέχθησαν φιλοφρόνως τοὺς Ἀμερικανοὺς ἀεροπόρους. Ἡ προσγειώσις εἰς τὸ Φαίρμπανγκ ἦτο δυσχερὴς, διότι τὸ ἀεροδρόμιον ἔχει μῆκος μόλις 930 μέτρων. Ἡ ἀπογείωσις ἰδίως ἦτο δυσχερεστέρη, καὶ ἐδέησε νὰ ἀφαιρεθοῦν ἀποσκευατικὲς εἰς τοῦ ἀεροσκάφους. Οἱ Ἀμερικανοὶ ἀεροπόροι ἀπεγειώθησαν ὀλίγον μετὰ τὸ μεσονύκτιον.

Ὁ Χιούξ ἐφθασεν εἰς Μινεάπολιν ἀμέσως δὲ ἀνεχώρησε διὰ Νέαν Ὑόρκην. Κατὰ τὸν λεγόμενον ἐπίσημον χρόνον, ἐχρειάσθη διὰ τὸν γύρον τοῦ κόσμου τρεῖς ἡμέρας, 19 ὥρας, 14' λεπτά, καὶ 10". Ἡ μέση ταχύτης, τὴν ὁποῖαν ὁ ἀεροπόρος ἀνέπτυξε καθ' ὅλην τὴν πτήσιν τοῦ γύρου τοῦ κόσμου ὑπεληφίσθη εἰς 161 μίλια τὴν ὥραν, ἐνῶ ὁ ἀεροπόρος Βίλλυ Πόστ, ὅστις ἔκαμε παρόμοιον γύρον, ἐπέτυχεν μέσην ταχύτητα 83 μίλια τὴν ὥραν. Ὁ ἀνεπίσημος χρόνος τοῦ ταξιδίου εἶναι 61 ὥραι καὶ 7 λεπτά.

15 ΙΟΥΛΙΟΥ. Σοβαρὸν ἐπεισόδιον ἐγένετο εἰς τὰ σοβιετομαντζουριανὰ σύνορα. Τὴν 13ην τρέχοντος στρατιῶται τοῦ σοβιετικοῦ στρατοῦ εἰσῆλθον εἰς τὸ ἔδαφος τῆς Μαν

τζουρίας. Ὁ ἐκπροσωπῶ. τὰς γνώμας τοῦ ἰαπωνικοῦ ὑπουργείου τῶν Ἐξωτερικῶν ἐδήλωσε ὅτι μέχρι ὥρας δὲν ἀπεσφύθησαν. Ὁ ἰαπωνικὸς στρατός τοῦ Κουάν Τούγγι, εἶναι ἔτοιμος νὰ λάβῃ ἔντονα μέτρα πρὸς ἀπομάκρυνσιν τῶν σοβιετικῶν στρατευμάτων ἐκ τοῦ μαντζουριανοῦ ἐδάφους.

Εἰς τὴν Ἱερουσαλὴμ, εἰς τὴν ἀγορὰν τῆς παλαιᾶς πόλεως ἐξεργάγη βόμβα. Κατὰ τὴν στιγμήν τῆς ἐκρήξεως ἡ ἀγορὰ ἦτο κατάμεστος Ἀράβων χωρικῶν, οἵτινες εἶχον εἰσελθεῖ εἰς τὴν πόλιν διὰ τὸ προσκύνημα τῆς Παρασκευῆς. Τοῦλάχιστον δεκάσκιτῶ άτομα, περιλαμβανομένων γυναικῶν καὶ παιδιῶν, ἐφρονεύθησαν ἢ ἐτραυματίσθησαν. Ἀστυνομικαὶ καὶ στρατιωτικαὶ δυνάμεις ἐποσθετήθησαν εἰς τὰ κυριώτερα κέντρα τῆς πόλεως πρὸς παρεμπόδισιν τῆς ἐκδηλώσεως ἀντιποίνων εἰς τὰς ἐβραϊκὰς συνοικίας.

16 ΙΟΥΛΙΟΥ. Δημοσιεύεται τὸ κάτωθι ἀνακοινωθέν τοῦ ἐπισήμου ὄργάνου τοῦ Πατριαρχείου Ἱεροσολύμων ἢ «Νέα Σιών». «Ἡ ἐν Βουλγαρίᾳ ἐφημερίς «Ζόρα», ἐξ ἀφορμῆς τῆς κατὰ τὸ Πάσχα ἐπισκέψεως ἐν Ἱεροσολύμοις Βουλγάρων προσκυνητῶν ὑπὸ τὴν ἡγεσίαν ἐπισκόπου καὶ τῆς ὑπὸ τοῦ Πατριαρχείου φιλαδέλφου ὑποδηγῆς αὐτῶν, ἀνέγραψεν ὅτι διὰ τὸ Πατριαρχεῖον Ἱεροσολύμων δὲν ὑφίσταται σχίσμα. Πρὸς ἀποκρίσασιν τῆς ἀληθείας δηλοῦται ὅτι Βούλγαροι κληρικοὶ παντὸς βαθμοῦ δὲν δύνανται νὰ συλλειτουργήσωσι μετὰ τοῦ Πατριαρχείου, οὐδὲ νὰ μετὰσχωσιν ἄλλης μυστηριακῆς ἱεροπραξίας. Εὐχεται ὁμῶς ἡ Ἐκκλησία Ἱεροσολύμων ὑπὲρ ταχείας ἄρσεως τοῦ σχίσματος, πάντως ἐπὶ τῇ βάσει τῶν ὑπὸ τῆς Ἐκκλησίας προβλεπομένων κοινωνικῶν προϋποθέσεων».

Ἐν Ἰσπανίᾳ οἱ ἐθνικισταὶ εἰσέρχονται εἰς τὸ ἔδαφος τῆς ἐπαρχίας Βαλένθιας.

Ὁ Ἀμερικανὸς Σάμουελ Ἰνσαλ, εὐρισκόμενος εἰς τὸν ὑπόγειον σιδηρόδρομον τῶν Παρισίων κατελήφθη αἰφνιδίως ὑπὸ σκοποδίνης. Ἀμέσως μόλις ἡ ἀμαξοστοιχία ἐσταμάτησεν εἰς τὸν σταθμὸν τοῦ Κερμενιού ὁ Ἰνσαλ μετεφέρθη εἰς τὴν πλησιεστέρην κλινικὴν, ὅπως ὁμῶς, παρ' ὅλας τὰς παρασχεθείσας ἰατρικὰς περιθάλψεις, ἀπεβίωσε μετ' ὀλίγον συνεπείᾳ ἀδυναμίας τῆς καρδίας.

17 ΙΟΥΛΙΟΥ. Θάνατος τῆς Βασιλομήτορος τῆς Ρουμανίας Μαρίας.

Τὸ σοβιετοϊαπωνικὸν ἐπεισόδιον, τὸ ὁποῖον προεκήθη διὰ τῆς εἰσόδου εἰς τὸ μαντζουριανὸν ἔδαφος σοβιετικῶν δυνάμεων, αἵτινες κατέλαβον τοὺς λόφους Τσάνγκ Κου Φένγκ, προκαλεῖ ζοηρὸν ἐκνευρισμὸν μετὰ τῶν ἰαπωνικῶν κύκλων. Ἀπὸ τὴν ρωσικὴν ἀντιθέτως, πλευρὰν αἱ ἀπειλαὶ τῶν Ἰαπῶνων ἀντιμετωπίζονται μετ' ἀδιαφορίας καὶ μετὰ τὴν δήλωσιν, ὅτι τὰ σοβιετικὰ στρατεύματα οὐδέποτε εἰσῆλθον εἰς τὸ μαντζουριανὸν ἔδαφος.

Κινεζικὰ ἀεροπλάνα ἐβύθησαν τέσσαρα ἰαπωνικὰ πολεμικὰ σταθμεύοντα παρὰ τὸ Που Κόου ἐπὶ τοῦ Γιανγκτσέ. Τέσσαρα ἄλλα ἰαπωνικὰ πολεμικὰ ἐπυροβολήθησαν ἐκ τῶν βομβῶν, τὰς ὁποίας ἐρριψαν οἱ Κινεζοὶ ἀεροπόροι.

19 ΙΟΥΛΙΟΥ. Οἱ Βασιλεῖς τῆς Ἀγγλίας εἰς Παρισίους.

Οἱ Σουδηταὶ ἀπαιτοῦν ὅπως τὸ Τσεχικὸν κράτος ὀργανωθῇ Ὀμοσπονδιακῶς.

20 ΙΟΥΛΙΟΥ. Ἡ ἐφημερίς τῆς Φραγκφούρτης σχολιάζει τὸ ταξίδιον τοῦ Ἀγγλου Βασιλέως γράφουσα ὅτι:

«Αἱ ἐσχατὰ τῶν Παρισίων, χαρακτηρίζονται ἀπὸ τὴν πρόθεσιν ἀμφοτέρων τῶν χωρῶν πρὸς διατήρησιν τῆς εἰρήνης καὶ δὲν ὑπάρχει λόγος νὰ ἀμφιβάλῃ τις διὰ τὴν εἰλικρίνειαν τῶν προθέσεων αὐτῶν. Ἡ ἐνίσχυσις τῶν μεταξὺ Ἀγγλίας καὶ Γαλλίας φιλικῶν δεσμῶν ἢ ὁποία σχετίζεται μετὰ ἀναμνήσεις τοῦ Μεγάλου πολέμου, πρέπει νὰ εἶναι ἀπηλλαγμένη ἀπὸ ἐπιθετικὰς προθέσεις ὅπως εἶναι καὶ ὁ ἄξων Ρώμης—Βερολίνου, ὁ ὁποῖος διεκήρυξε τὴν ἐνωσιν δύο λαῶν πρὸς ἐνίσχυσιν τῶν ἀμοιβαίων τῶν συμφερόντων».

Ἡ Γαλλικὴ Κυβέρνησις ἐκδίδει τὸ ἑξῆς ἀνακοινωθέν:

«Ἡ ἐπίσκεψις τῶν Α. Α. Μ. Μ. τῶν Βασιλέων τῆς Ἀγγλίας ἐν Παρισίους παρέσχεν εἰς τὸν λόρδον Χάλιφαξ καὶ τοὺς κ.κ. Νταλαντιὲ καὶ Μποννὲ τὴν εὐκαιρίαν νὰ ἐξετάσωσιν ἀπὸ κοινοῦ τὴν διεθνήν κατάστασιν καθὼς καὶ τὰ ἰδιαιτέρως ἐνδιαφέροντα τὰς δύο χώρας ζητήματα. Κατὰ τὴν διάρκειαν τῶν συνομιλιῶν αὐτῶν, αἵτινες διεξήχθησαν ἐν τῷ πνεύματι τῆς ἀμοιβαίας ἐμπιστοσύνης τὸ ὁποῖον διέπει τὰς γαλλοβρετανικὰς σχέσεις, οἱ προαναφερθέντες ὑπουργοὶ, ἐκδηλοῦντες ἀπαξ εἰς τὴν θέλησιν των ὅπως συνεχίσουν τὴν ἐργασίαν των τὴν ἀποβλέπουσαν εἰς τὸν κατευνασμὸν τῶν πνευμάτων καὶ τὴν συνδιαλλαγὴν, διεπίστωσαν τὴν συνεχιζομένην πλήρη ἄρμονίαν ἀπόψεων μεταξὺ των, ὡς καθορίσθη αὕτη κατὰ τὴν ἐπίσκεψιν τῶν Γάλλων ὑπουργῶν ἐν Λονδίνο τὴν 28ην παρελθόντος Ἀπριλίου».

Ἐνταίνονται αἱ Σοβιετοϊαπωνικαὶ σχέσεις.

21 ΙΟΥΛΙΟΥ. Μεγαλειώδης στρατιωτικὴ παρέλασις εἰς τὰς Βερσαλλίας πρὸς τιμὴν τῶν Ἀγγλων Βασιλέων.

Ὁ Βασιλεὺς τῆς Ἀγγλίας προσεκάλεσεν τὸν Πρόεδρον τῆς Γαλλικῆς Δημοκρατίας κ. Λεμπρὲν νὰ ἐπισκεφθῇ τὸ Λονδίον.

Αί ρωσοϊαπωνικαί σχέσεις οξύνονται. Ἐνῶ ἐκκρεμαί ἢ διευθέτησις τοῦ προσφάτου ἐπεισοδίου οἱ Ἰάπωνες ἀγγέλλουν, ὅτι συνέβη καὶ δεύτερον εἰς τὴν δυτικὴν τὴν φασγάν αὐτὴν μεθόριον τῆς Μαντζουρίας καὶ ἐν τῇ ἐπαρχίᾳ Μαντζουλή. Ρῶσοι στρατιῶται ἤνοιξαν πύρ κατὰ Μαντζουριανῶν φρουρῶν. Πάντε Ρῶσοι στρατιῶται ἐπροχώρησαν χθὲς τὸ ἀπόγευμα μέχρι τῶν μαντζουριανῶν γραμμῶν πλησίον τοῦ Τόσε Τά Τάν, τὸ ὁποῖον ἀπέχει τριάκοντα χιλιόμετρα ἀπὸ τοῦ Μαντζουλή. Οἱ δύο ἐξ αὐτῶν εἰσέδυσαν εἰς βάθος 500 μέτρων ἐντὸς τοῦ μαντζουριανοῦ ἐδάφους, κατόπιν δὲ ἤρχισαν καὶ οἱ πέντε νὰ πυροβολοῦν κατὰ τῶν Μαντζουριανῶν, οἱ ὁποῖοι ἀνταπήντησαν. Ὁ εἰς ἐκ τῶν εἰσελθόντων Ρῶσων συνελήφθη.

22 ΙΟΥΛΙΟΥ. Οἱ Ἄγγλοι Βασιλεῖς ἐπέστρεψαν εἰς τὸ Λονδίνον.

Ἰσπανικὰ ἀεροπλάνα ἐθεάθησαν ἰπτάμενα ἀνωθεν τοῦ γαλλικοῦ ἐδάφους. Τὰ γαλλικὰ πυροβολεῖα τῆς ἀντιαεροπορικῆς ἀμύνης ἤνοιξαν ἀμέσως πῦρ κατ' αὐτῶν καὶ τὰ ἰσπανικὰ ἀεροπλάνα ἔσπευσαν ν' ἀπομακρυνθοῦν τοῦ γαλλικοῦ ἐδάφους.

Ἐλπίδες περὶ ἐνδεχομένης εἰρηνηκῆς διευθετήσεως τοῦ Ρωσοϊαπωνικοῦ ἐπεισοδίου.

25 ΙΟΥΛΙΟΥ. Τὸ ρωσοϊαπωνικὸν ἐπεισοδιὸν βαίνει πρὸς λύσιν διὰ τῆς διπλωματικῆς ὁδοῦ.

Εἰς τὴν Χάϊφιν ἐξεργάγη εἰς τὴν ἀραβικὴν συνοικίαν βόμβα φονεύσασα τεσσαράκοντα ἐπὶ τὰ άτομα, ἐξ ὧν 43 Ἀραβας καὶ 4 Ἑβραίους καὶ τραυματίσασα σοβαρῶς πενήκοντα δύο.

Ἀμέσως μετὰ τὴν ἐκρηξὴν τῆς βόμβας οἱ Ἀραβες ἤρχισαν τὰ ἀντίποινα, ἐλεηλάτησαν τὰ Ἑβραϊκὰ καταστήματα, ἐπυρπόλησαν τέσσαρα ἐξ αὐτῶν, ἐφόνευσαν δύο Ἑβραίους ἐν Χάϊφα καὶ πολλοὺς ἐτραυματίσαν. Ἀγγλικὰ στρατιωτικὰ ἀεροπλάνα περιπταναί εἰς ὄλην τὴν περιοχὴν καταδιώκοντα τὰς ἐκατέρωθεν συμμορίας. Ὁ Ἄγγλος στρατιωτικὸς διοικητὴς ἐπέβαλε τὴν ποινὴν τοῦ θανάτου εἰς πέντε Ἀραβας ἀρχηγοὺς συμμοριῶν. Παρὰ τὴν Ναζαρέτ εὐρέθησαν τὰ πτώματα δύο Ἀράβων φονευθέντων ὑπὸ ἀγνώστων.

26 ΙΟΥΛΙΟΥ. Μεγάλην ἐντύπωσιν προξενοῦν αἱ δημοσιευόμεναι ὑπὸ τοῦ κ. Νικερμπόνηρ παρατηρήσεις ἐπὶ τοῦ Τσεχοσλοβακικοῦ ζητήματος καὶ τὸ συμπέρασμα τοῦ ὅτι ὀριστικὴ καὶ πλήρης ρύθμισις τοῦ μεγάλου αὐτοῦ προβλήματος περὶ τὸ ὁποῖον κινεῖται ὀλόκληρος ἡ εὐρωπαϊκὴ πολιτικὴ εἶναι ἀδύνατος διὰ διαφόρους λόγους. Πρῶτος λόγος εἶναι ἡ ἀναμφισβήτητος καὶ ἀποδεδειγμένη ἐπιμονὴ καὶ ὑπομονὴ τοῦ Χίτλερ, ὁ ὁποῖος πάντοτε ἐπανήλθεν ἐπὶ τῶν σημείων ὅπου ἀπέτυχε τὴν πρώτην φασγάν διὰ νὰ ἐπιτύχῃ τελικῶς. Κλασσικὸν παράδειγμα εἶναι ἡ Αὐστρία. Δεύτερος λόγος εἶναι τὸ ἀδύνατον τῆς πραγματικῆς προσεγγίσεως τῶν ἀντιλήψεων τῶν Σουητῶν ἡγετῶν καὶ τῆς τσεχοσλοβακικῆς κυβερνήσεως. Τέλος, καὶ πρὸ παντὸς εἶναι ἡ θεμελιώδης πεποιθήσις τοῦ ἔθνικοσοσιαλισμοῦ ὅτι τὸ μέλλον τῆς Γερμανίας εὐρίσκεται πρὸς ἀνατολάς, δηλαδὴ πέραν τῆς Τσεχοσλοβακίας. Οὕτω πᾶσα συμφωνία θὰ εἶναι ἀνακωχὴ καὶ ὄχι εἰρήνη.

Παρὰ τὰς ἐπισήμους διαπραγματεύσεις διὰ τὴν ρύθμισιν τοῦ σουηδικοῦ ζητήματος καὶ τὴν καλὴν θέλησιν πού πιθανῶς εἶναι διατεθειμένοι νὰ δείξουν οἱ διαπραγματευόμενοι, ὑπάρχει ἕνα βασικὸν ἐμπόδιον διὰ τὴν ὀριστικὴν λύσιν τοῦ προβλήματος: ὁ φανατισμὸς τῶν Σουητῶν Γερμανῶν, οἱ ὁποῖοι ἐπιθυμοῦν νὰ ἐνωθοῦν μετὰ τὴν μεγάλην γερμανικὴν πατρίδα. Τὸ πνεῦμα αὐτὸ τοῦ ἀλυτρωτισμοῦ, καταλλήλως καλλιεργούμενον, εἶναι τόσον ισχυρὸν, ὥστε κἀμνεὶ τοὺς Σουητῆς ν' ἀντικρύξουν καὶ αὐτὸν τὸν θάνατον ψυχραίμως. Διότι εἰς περίπτωσιν συγκρούσεως ὁ πόλεμος θὰ διεξαχθῇ εἰς τὰς σουηδικὰς περιφερείας καὶ οἱ Σουητῆς, εὐρισκόμενοι μετὰ γερμανικοῦ καὶ τσεχοσλοβακικοῦ στρατοῦ κινδυνεύουν νὰ καταστραφοῦν μέχρις ἐνάς.

Τηλεγραφήματα ἐκ Τόκιο ἀναφέρουν ὅτι ἐνῶ ἐκκρεμαί εἰσέτι ἡ ρύθμισις τοῦ τελευταίου ρωσοϊαπωνικοῦ ἐπεισοδίου οἱ Ἰάπωνες καταγγέλλουν σειρὰν παραβάσεων τῶν συνόρων ἐκ μέρους τῶν Ρῶσων καὶ ἄλλων ἐχθρικών ἐναντι τῆς Ἰαπωνίας πράξεων.

27 ΙΟΥΛΙΟΥ. Ἐν Ἰσπανίᾳ ἔθνικοιστικὸν ὑβροπλάνον, ἐβομβάρδισε καὶ ἐβύθισε τὸ ἀγγλικὸν φορτηγὸν «Ντέλβον», τὸ ὁποῖον εὐρίσκειτο εἰς τὸν λιμένα Γκάντια μετὰ φορτίον ἀνθρώπων.

29 ΙΟΥΛΙΟΥ. Ἐβομβαρδίσθησαν ἐν Ἰσπανίᾳ δύο βρετανικὰ σκάφη ὑπὸ ἔθνικοῦ ἀεροπλάνου.

Ἡ Ἄγγλία ἀποφασισμένη ὅπως ἡ Παλαιστίνη χωρισθῇ εἰς Ἀραβικὸν καὶ Ἑβραϊκὸν κράτος, ἐνῶ ἡ Ἄγγλία θὰ ἀσκή ἐλεγχον ἐπὶ τῆς Ἰερουσαλήμ μετὰ διάδρομον πρὸς τὴν ἀκτὴν τῆς Μεσογείου.

Νέον ἐπεισοδιὸν εἰς τὴν σοβιετομαντζουριανὴν μεθόριον. Δέκα Ρῶσοι στρατιῶται εἰσελθόντες εἰς τὸ Μαντζουριανὸν ἔδαφος ἐπυρπόλησαν κατὰ τῶν φρουρῶν οἷτινες ἀνταπήντησαν. Ἐπικολούθησε μάχη, ἣτις διήρκεσεν ἐπὶ μίαν ὥραν. Οἱ Ρῶσοι ἠναγκάσθησαν νὰ ἀποσυρθοῦν.

ΗΜΕΡΟΛΟΓΙΟΝ ΤΩΝ ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΚΩΝ ΓΕΓΟΝΟΤΩΝ ΤΟΥ ΤΡΕΧΟΝΤΟΣ ΕΤΟΥΣ

Συντάσσεται ὑπὸ τὴν ἐποπτεῖαν τοῦ κ. ΑΛΕΞ. Θ. ΦΙΛΑΔΕΛΦΕΩΣ, Διευθυντοῦ τοῦ Ἐθνικοῦ Ἀρχαιολογικοῦ Μουσείου.

Συνεχίζομεν τὴν δημοσίευσιν τοῦ παρόντος ἡμερολογίου.

Δέον δὲ ἐν πρώτοις νὰ ἐξαρθῇ ὡς ἐξαιρετικὸν γεγονός τῆς τρεχούσης περιόδου, τὸ ὅτι ὁ γλύπτης τοῦ Ἐθνικοῦ Ἀρχαιολογικοῦ Μουσείου κ. Ἀνδρέας Παναγιωτάκης, συνεκόλλησεν καὶ ἀνίδρυσεν τὸν ἐκ Παρισίων μεταφερθέντα πολυθρύλητον Κούρον τῆς Ἀναβύσου, ὅστις εἶναι ἔργον τοῦ βου π. χ. αἰῶνος.

Ὁ Κούρος ἐτοποθετήθη εἰς τὴν αἴθουσαν τῶν ἀρχαϊκῶν.

Ὁ κ. Φιλαδελφεὺς ἐτοιμάζει σχετικὴν περὶ τούτου ἐπιστημονικὴν ἐργασίαν, ὅτις δημοσιευθήσεται μετ' εἰκόνων εἰς τὸ λεύκωμα, ὅπερ πρόκειται νὰ ἐκδοθῇ ἐπ' εὐκαιρίᾳ τῆς ἑκατονταετηρίδος τῆς Ἀρχαιολογικῆς Ἑταιρείας.

Ἦδη ὁ αὐτὸς γλύπτης συγκολᾷ καὶ ἀναστήλωνει τὸν Χαλκοῦν Ἴππον τοῦ Ἀρτεμισίου μετὰ τοῦ ἐπιβάτου του,

Ὁ Ἴππος οὗτος (εἰς μέγεθος φυσικῶν) θὰ ἀποτελέσῃ τὸ περιφανέστερον μνημεῖον τοῦ Ἐθνικοῦ Μουσείου.

Ἦδη προχωροῦμεν εἰς τὴν κατὰ ἡμερομηνίας συνέχειαν :

11 ΜΑΪΟΥ. Ὀμιλία τοῦ κ. Μαρινάτου διὰ τὴν ἐξάπλωσιν τοῦ Μυκηναϊκοῦ πολιτισμοῦ ἀνὰ τὸν ἀρχαῖον κόσμον. Ὁ ὁμιλητὴς ἠσχολήθη μετὰ τὰ κέντρα τοῦ μυκηναϊκοῦ πολιτισμοῦ, τὰ ὁποῖα ἔκειντο ἐκτὸς τῆς Πελοποννήσου. Ἐκ τούτων σπουδαιότερον, εἶπε, δὲν ὑπάρχει ἀμφιβολία ὅτι ἦσαν αἱ Θῆβαι. Αὐτὸς δὲ ἀκριβῶς ἦτο καὶ ὁ λόγος διὰ τὸν ὁποῖον μᾶς περιεσώθησαν αἱ παραδόσεις τοῦ μεγάλου πολέμου τῶν «Ἐπτὰ ἐπὶ Θῆβαις». Εἶνε ἡ αἰωνία ἀντιζηλία ἡ ὁποία ἐπαναλαμβάνεται βραδύτερον ὡς Πελοποννησιακὸς πόλεμος. Εἰς ἀμφοτέρας δὲ τὰς περιπτώσεις ἡ καλύτερον ὀργανωμένη Πελοπόννησος κατορθώνει ἐν τέλει νὰ ἐπιβληθῇ.

Κατὰ τοὺς χρόνους μετὰ τὸ 1300 καὶ 1200 π. χ. ὁ μυκηναϊκὸς πολιτισμὸς ἀκτινοβολεῖ περισσύτερον παρὰ ποτε τὸ μεγαλεῖον τῆς δυνάμεώς του. Λαμβάνει τοιαύτην ἐξάπλωσιν, ὅποιαν οὐδεὶς σχεδὸν ἄλλος παλαιὸς πολιτισμὸς ἀκτινοβολεῖ περισσύτερον παρὰ ποτε τὸ μεγαλεῖον τῆς δυνάμεώς του. Λαμβάνει τοιαύτην ἐξάπλωσιν, ὅποιαν οὐδεὶς σχεδὸν ἄλλος παλαιὸς πολιτισμὸς ἐπέειδε, πλην βεβαίως τοῦ ἑλληνορωμαϊκοῦ. Ἀπὸ τῶν ἐνδοτέρων τῆς Αἰγύπτου μέχρις Ἰταλίας καὶ Σικελίας εὐρίσκομεν τὰ προϊόντα τοῦ μυκηναϊκοῦ πολιτισμοῦ. Κυριώτατα ἡ ρόδος καὶ ἡ Κύπρος ἀποικίζονται πρωϊμώτατα ὑπὸ μυκηναϊκῶν λαῶν. Μιά κοινὴ τέχνη δημιουργεῖται, ἡ ὁποία δὲν ἔχει πλέον ἰδιαίτερα χαρακτηριστικὰ καὶ ἰδιαιτέραν πατρίδα, δι' αὐτὸ ἀπεκλήθη «Μυκηναϊκὴ κοινὴ». Παρεβλήθη δηλαδὴ πρὸς τὴν κοινὴν γλῶσσαν τῆς ἑλληνιστικῆς περιόδου, ἣτις παρηγκώνισεν ὅλας τὰς διαλέκτους.

Μετὰ τὸ 1200 π. χ. ὁ μυκηναϊκὸς πολιτισμὸς ζῆ πλέον τὰς τελευταίας τοῦ ἡμέρας. Ἡ τέχνη χαρακτηρίζεται ὡς «ὑπομυκηναϊκὴ». Εἶναι περίπου ἡ ἐποχὴ, τὴν ὁποῖαν ψάλλουν τὰ ἀθάνατα ἔπη τοῦ Ὀμήρου. Ἐν σπουδαιότατον κέντρον ὑπομυκηναϊκοῦ πολιτισμοῦ ἀπεδείχθη τελευταίως διὰ τῶν ἀνασκαφῶν ὅτι ἦτο καὶ ἡ νῆσος Κεφαλληνία.

13 ΜΑΪΟΥ. Ἀνακοινούται ὅτι τὸ Ὑπουργεῖον Παιδείας ἐτοιμάζει σχέδια ἐξωραϊσμοῦ τῆς Ὀλυμπίας. Τὰ σχέδια αὐτὰ προβλέπουν, μετὰ τῶν ἄλλων, τὴν ἀπαλλοτριώσιν τῶν οἰκοπέδων καὶ οἰκῶν τοῦ χωρίου τῆς Ὀλυμπίας, προκειμένου ν' ἀνεγερθοῦν ξενοδοχεῖα. Ἐπίσης προβλέπεται ἡ ρύθμισις τῆς κοίτης τοῦ Κλαδέου, εἰς τρόπον ὥστε νὰ μὴ ἐπιφέρῃ οὗτος ζημίας εἰς τὰς ἀρχαιοτάτας καὶ τὰ ἀρχαιολογικὰ μουσεῖα τῆς Ὀλυμπίας. Εἰς τὸν κυρίως ἀρχαιολογικὸν χῶρον τῆς Ὀλυμπίας, ἐξ ἄλλου, θὰ κατασκευασθῇ γυμναστήριον, πέριξ τοῦ ὁποῖου θὰ κατασκευασθοῦν «θησαυροὶ» τῶν ξένων κρατῶν. Τοῦτο θὰ πραγματοποιηθῇ διὰ τὴν περατωθῶν αἱ διεξαγόμεναι σήμερον ὑπὸ τῶν Γερμανῶν ἀρχαιολόγων ἀνασκαφαί, αἵτινες θὰ ἔχουν σὺν τοῖς ἄλλοις, ὡς ἀποτελέσμα τὴν ἰσοπέδωσιν τοῦ χώρου τοῦ ἀρχαίου Σταδίου τῆς Ὀλυμπίας.

Πλην τῶν ἀνωτέρω θὰ κατασκευασθῇ καὶ ἰππόδρομος, εἰς τὸν ὁποῖον θὰ τελοῦνται καθ' ὀρισμένα χρονικὰ διαστήματα ἀρματοδρομίαι. Τέλος ὁ ὅλος χῶρος τῆς Ὀλυμπίας θὰ ἐξωραϊσθῇ διὰ τῆς δημιουργίας κήπων, ἄλσους κλπ. Ὅσον

ἀφορᾷ τὸ χωρίον τῆς Ὀλυμπίας, τοῦτο θὰ περιορισθῇ πρὸς τὴν βόρειον πλευρὰν τοῦ καὶ συγκεκριμένως πρὸς τὸ ὑπάρχον παρὰ τὴν Ὀλυμπίαν χωρίον Νιτροῦβα.

Ἡ ἔφημερίς «Ἀκρόπολις» ἀναφέρει τὰ ἑξῆς:

Εἰς τὸν Ταῦγέτον, ἀνεκαλύφθη πρὸ τινος μιᾶ ἀγνωστῆ σπηλιά, μὲ τεραστίους σταλακτίτας, ἀπεριγράπτου μεγαλοπρεπειας.

Ἡ περίφημη αὐτὴ σπηλιά εὑρίσκεται ἀκριβῶς κάτω ἀπὸ τὴν ὑψηλότερη κορυφή τοῦ Ταῦγέτου, εἰς τὰ 1,600 μέτρα, ὅπου ἡ θέσις Βαρβάρα. Ἐλάχιστοι μέχρι σήμερον ἐγνώριζον τὴν ὑπαρξίν τῆς σπηλιάς καὶ αὐτοὶ ἦσαν πρὸ πάντων οἱ τοοπάνηδες. ἀλλ' ἐφοβοῦντο νὰ τὴν ἐπισκεφθοῦν, πιστεύοντες ὅτι ἐκεῖ θὰ ἦσαν... λυκοφωλιές! Οἱ ἐυλοκόποι τοῦ Ταῦγέτου, ἐξ ἄλλου, δὲν ἤξεραν οὐδὲ καν ὅτι ὑπῆρχε.

Κρυμμένη σχεδὸν πίσω ἀπὸ θάμνους καὶ ἔλαττα ἡ εἰσοδος τῆς σπηλιάς, εἶναι δύσκολον νὰ εὑρεθῇ, ἀν δὲν ἔχη κανεὶς ὁδηγόν. Ἡ εἰσοδος αὐτῆ, εἶναι μιὰ στρογγύλη μᾶλλον ὀπή, διαμέτρου 0.50 τοῦ μέτρου. Ἐφωδιασμένοι οἱ ἐκδρομεῖς μὲ ἤλεκτρικὰ φανάρια, μὴ σχοινιά καὶ μὲ φωτογραφικὰς μηχανὰς καὶ μαγνήσιον ἔρχοντες εἰσῆλθον μὲ μεγάλην προφύλαξιν εἰς τὴν σπηλιά.

Τὸ εὐτύχημα εἶναι ὅτι ὁ διάδρομος τῆς σπηλιάς τοῦ Ταῦγέτου, μετὰ τὰ πρῶτα πέντε μέτρα, εὐρύνεται, οὕτως ὥστε νὰ μπορῇ πλέον κανεὶς νὰ βαδίξῃ ὀρθῶς καὶ ὄχι ἔρχοντας, ὅπως εἰσέρχεται.

Εἰς τὸ σημεῖον τοῦτο πρέπει νὰ σημειωθῇ—διὰ τοὺς ἐπιθυμοῦντας τυχὸν νὰ ἐπισκεφθοῦν τὴν παράξενη αὐτὴ φλέβα τοῦ Ταῦγέτου—ὅτι εἰς τὸν διάδρομον τῆς σπηλιάς ὑπάρχουν βαθύτατα πηγᾶδια, τὰ ὁποῖα πρέπει νὰ προσέξῃ κανεὶς πολὺ. Τὶ εὐρίσκεται εἰς τὰ πηγᾶδια αὐτὰ δὲν κατωρθώθη νὰ ἐξερευνηθῇ, διότι ἔχρηάζοντο μεγάλοι προβολεῖς, ἀφοῦ φυσικὰ ἢ κατὰβασις εἶναι ἀδύνατος.

Εἰς τὸ ἀκρότατον σημεῖον τῆς σπηλιάς ὑπάρχει ἓνα τεράστιον θολωτὸν ἀνοιγμα ὕψους 7—10 μέτρων καὶ ἀναλόγου διαστάσεως. Εἶναι μεγαλειώδες τὸ θέαμα αὐτὸ πὸ διδεται εἰς τὸν ἐπισκέπτην. Τεράστιοι σταλακτίται μῆκους ἑνὸς καὶ πλέον μέτρου κρέμονται ἀπὸ τὸν θόλον, λάμποντες ἀπὸ τὴν διαύγειαν ὡς πολυτίμοι λίθοι. Σημειώτεον ὅτι οἱ ὄρειβάται δὲν συνήντησαν στὴ σπηλιά τοῦ Ταῦγέτου οὔτε μιαν ζωϊκὴν ὑπαρξίν! Παντοῦ σταλακτίται, θόλοι, πηγᾶδια καὶ στὸ τέλος ἡ μεγάλη, ἄς τὴν ποῦμε, θολωτὴ «αἴθουσα», ὅρου ἐλήφθησαν—μὲ μαγνήσιον φυσικὰ—αἱ πρῶται φωτογραφίαι. Καὶ εἶναι τόσο χαρακτηριστικαὶ πὸ παίρνει ὁ ἀναγνώστης μιαν ἰδέαν τῆς μεγαλοπρεπειας τῆς ἀγνωστῆς σπηλιάς τοῦ Ταῦγέτου, ἢ ὅποια, δὲν ἀμφιβάλλομεν, θὰ γεννήσῃ ζωηρὸν τὸ ἐνδιαφέρον τῶν ὄρειβατῶν.

21 ΜΑ·Ι·ΟΥ. Ὁ διευθυντὴς τῆς Ἀρχαιολογικῆς Ὑπηρεσίας τοῦ ὑπουργείου τῆς Παιδείας, ἐπανελθὼν ἐκ Σπάρτης, ὅπου μετέβη τελευταίως, ἀπεφάσισεν ὅπως τὰ εἰς ἰδιωτικὰς οἰκίας τῆς πόλεως ταύτης εὑρισκόμενα περίφημα τρία μωσαϊκά, παριστάνοντα τὸν Ὀρφέα τὸ πρῶτον, τὸν Ἀχιλλεὺς ἐν μέσῳ τῶν θυγατέρων τοῦ Λυκομήδους, τὸ δεύτερον, καὶ τὴν Εὐρώπην ἀπαγομένην ἀπὸ ταῦρον, τὸ τρίτον ἀποκολληθῶν καὶ μεταφερθῶν εἰς τὸ Μουσεῖον τῆς Σπάρτης, ὅπου θὰ συγκολληθῶν ἐκ νέου τοποθετούμενα εἰς δύο νέας αἰθούσας, αἱ ὁποῖαι θὰ προστεθοῦν πρὸς τὸν σκοπὸν τοῦτον εἰς τὸ ἐν λόγῳ Μουσεῖον. Τὴν μεταφορὰν τῶν τριῶν μωσαϊκῶν κατέστησαν ἀναγκαίαν αἱ φθοραὶ τὰς ὁποίας ὑφίστανται ταῦτα ἐκ λιμναζόντων ὑδάτων.

Ὁ κ. Μαρινᾶτος, πλὴν τῆς Σπάρτης, ἐπεσκέφθη καὶ τὸν Μυστράν, ὅπου, κατόπιν συνεννοήσεως μετὰ τοῦ νομάρχου Λακωνίας, διεκανόνισε τὸ ζήτημα τῆς ἐκ τοῦ χώρου τῶν Βυζαντινῶν ἀρχαιοτήτων τοῦ Μυστρά ἀπομακρύνσεως πενήκοντα περίπου οἰκογενειῶν, αἱ ὁποῖαι εὐρίσκονται πρὸς τὸ παρὸν ἐγκατεστημέναι ἐκεῖ. Αἱ οἰκογένειαι αὗται θ' ἀποζημιωθοῦν, εὐθὺς δὲ μετὰ τὴν ἐκεῖθεν ἀπομακρύνσιν των, θὰ εὐπρεπισθῇ ὁλόκληρος ὁ χώρος τῶν Βυζαντινῶν μνημείων.

22 ΜΑ·Ι·ΟΥ. Κατὰ τὴν διάρκειαν τῶν διεξαγομένων, ὑπὸ τὴν ἐποπτείαν τοῦ Ἀμερικανοῦ ἀρχαιολόγου κ. Σῆαρ, ἀνασκαφῶν εἰς τὴν ἀμερικανικὴν ἀρχαιολογικὴν ζώνην, ἀνεκαλύφθη θαυμάσιον μαρμαρινὸν ἄγαλμα, παριστάνον τὸν Ἐρμῆν. Τὸ ἄγαλμα ἀνευρέθη ἐντὸς φρέατος βάθους 25 περίπου μέτρων, εἰς ἐπιτά τεμάχια, διατηρούμενα εἰς ἀριστὴν κατάστασιν. Ἀνετέθη εἰς εἰδικὸν ἢ συναρμολόγησις τῶν τεμαχίων. Μετὰ τὸ πέρας τῆς ἐργασίας ταύτης, τὸ ἄγαλμα, τὸ ὅποιον εἶναι ἀντίγραφον ἑλληνικῆς τέχνης, κατασκευασθὲν κατὰ τὴν ρωμαϊκὴν ἐποχὴν, θὰ τοποθετηθῇ εἰς τὸ προσωρινὸν μουσεῖον τῆς ἀμερικανικῆς ἀρχαιολογικῆς ζώνης.

Πλὴν τοῦ ἀνωτέρω ἀγάλματος, ἀνεκαλύφθη τελευταίως, κατὰ τὴν διάρκειαν τῶν αὐτῶν ἀνασκαφῶν, κεφαλὴ ἀγάλματος τῆς Ἥρας, φερούσης στέφανον. Ἐπίσης ἀνευρέθησαν ἄλλαι μικρότεραι κεφαλαὶ ἀγαλμάτων καὶ διάφορα ἀρχαῖα ἐπιγραφαί.

23 ΜΑ·Ι·ΟΥ. Εἰς τὴν ἔφημερίδα «Πρωΐαν» ἀναγινώσκομεν:

«Εἶναι ἀληθῶς ἀξιοσημελιώτος ἡ ἐπιτελεσθεῖσα ἐργασία ἀπὸ τοὺς Ἀμερικανοὺς ἀρχαιολόγους μὲ τὰς ἀπὸ ἐτῶν συνεχιζόμενας ἀνασκαφὰς τῆς ἀρχαίας Ἀγορᾶς. Μία εὐρυτάτη ἔκτασις μετὰξὺ Ἀκροπόλεως καὶ Θησείου, καλυπτομένη τέως ἀπὸ μιαν παλαιὰν ἀθηναϊκὴν συνοικίαν, ἀνεσκάφη συστηματικῶς καὶ ἀπεκάλυψε συμαντικὸν τμήμα τῆς ἀρχαίας πόλεως—τὸ τμήμα τῆς Ἀγορᾶς. Βάσεις δημοσίων καὶ ἰδιωτικῶν οἰκοδομῶν, ὁδοὶ πλακόστρωτοι, ἀγυαί, βωμοί, κίονες, ἀγυαί, σωληνώσεις ὑδραγωγείων, ἀγάλματα, ἀνδριάντες ἦλθον διαδοχικῶς εἰς φῶς. Αἱ ἀνασκαφαὶ ἐπροχώρησαν μέχρι τοῦ ἀπὸ Θησείου εἰς Μοναστηράκι τμήματος τῆς γραμμῆς τοῦ Ἠλεκτρικοῦ Σιδηροδρόμου Ἀθηνῶν—Πειραιῶς καὶ φαντάζεται κανεὶς πῶσα νέα ἐνδιαφέροντα πράγματα θὰ ἦρχοντο εἰς φῶς ἐὰν ἐσυνεχίζοντο καὶ πέραν αὐτῆς. Ἀτυχῶς αἱ νέαι Ἀθῆναι ὠκοδομήθησαν, κατὰ τὰς ἀρχὰς τῆς βασιλείας τοῦ Ὀθωνος, κατὰ μέγα μέρος ἐπὶ τοῦ χώρου τῶν ἀρχαίων Ἀθηνῶν καὶ εἶναι σήμερον δυσκολώτατον καὶ δαπανηρότατον νὰ ἀπαλλοτριωθοῦν καὶ νὰ κατεδαφισθοῦν συνοικίαι πυκνοκατοκημέναι. Πάντως ἐπιβάλλεται ἡ ἀνασκαφὴ τοῦ περὶ τοῦ Κεραμεικοῦ χώρου, ἰδίᾳ δὲ τοῦ καταλαμβανομένου σήμερον ἀπὸ τὴν Λαχαναγορᾶν. Εἶναι βέβαιον, ὅτι θ' ἀποκαλυφθῇ ἐν ἀπὸ τὰ μᾶλλον ἐνδιαφέροντα τμήματα τῆς ἀρχαίας πόλεως, προσθέτως δὲ θὰ κατορθωθῇ νὰ δενδροφυτευθῇ καὶ νὰ εὐπρεπισθῇ ὁ χώρος αὐτός».

28 ΜΑ·Ι·ΟΥ. Ἀνακοινούται ὅτι αἱ ἀρχαιολογικαὶ τῆς Ὀλυμπίας ἀνασκαφαί, τὰς ὁποίας διεξάγουσιν οἱ Γερμανοὶ ἀρχαιολόγοι, διεκόπησαν διὰ τὴν ἐπαναληφθῶν τὸν χειμῶνα. Κατὰ τὴν διάρκειαν τοῦ θέρους, θὰ γίνῃ ὑπὸ μετακληθέντων Γερμανῶν χημικῶν, ὁ καθαρισμὸς τῶν εὐρεθέντων ἀρχαίων, μετὰξὺ τῶν ὁποίων καταλέγονται θαυμάσια χαλκᾶ ἔλάσματα ἀσπίδων καὶ περικεφαλαῖαι ἀρχαίων Ἑλλήνων ὀπλιτῶν. Ἐκ τῆς γενομένης ἐγκαταστάσεως τομῆς τοῦ ἐδάφους διὰ τὴν ἀποκάλυψιν τοῦ ἀρχαίου σταδίου τῆς Ὀλυμπίας, διεπιστώθη ὑπὸ τῶν Γερμανῶν ἀρχαιολόγων ἡ ὑπαρξίς πέντε γεωλογικῶν στρωμάτων, ἦτοι δύο Ρωμαϊκῆς ἐποχῆς, ἑνὸς τοῦ 4ου π. Χ. αἰῶνος καὶ δύο ἀρχαϊκῶν. Κατὰ τὸ ἐπόμενον ἔτος, θὰ διεξαχθοῦν αἱ ἐργασίαι διὰ τὴν ἀποκάλυψιν ὁλοκλήρου τοῦ χώρου τοῦ ἀρχαίου σταδίου.

29 ΜΑ·Ι·ΟΥ. Ἡ ἐπαρχιακὴ ἔφημερίς «Νέα Κόρινθος» γράφει τὰ κάτωθι ἐνδιαφέροντα περὶ τῶν ἐρειπίων τῆς Σικυῶνος: «Ἐλάχιστα πράγματα ἀπεκάλυψεν ἡ ἀρχαιολογικὴ σκαπάνη ἀπὸ τὸ 1889 ὡς τὸ 1896 καὶ ἀπὸ τὸ 1922 ὡς τὸ 1928».

Ἡ περιγραφή ἀναφέρει τὰς Ἑλληνορωμαϊκὰς θέρμας αἱ ὁποῖαι δὲν εἶχον καταχωθεῖ καὶ ἐνθα νῦν στεγάζεται τὸ μουσεῖον, ἀναφέρει τὸ θέατρον, τὸ Γυμνάσιον καὶ τμήμα τῆς Μακρᾶς Στοᾶς.

Τοῦ ἐν λόγῳ Μουσείου ἡ ἰδρυσις ἐγένετο πρὸ 15 περίπου ἐτῶν ὑπὸ τοῦ κ. Φιλαδελφέως.

Τὸ μουσεῖον τότε ἐγκατεστάθη ἀρχικῶς ἐντὸς οἰκίας τοῦ χωρίου Βασιλικοῦ (ἀρχαίας Σικυῶνος), μετὰ ταῦτα δὲ μετεφέρθη εἰς τὸν τόπον ἐνθα εὐρίσκεται τῶρα.

Ἡ ἔφημερίς προχωρεῖ οὕτω:

Καὶ εἶναι γεγονὸς, ὅτι δὲν ἀπαιτοῦνται τεράστια ποσὰ διὰ τὴν ὁλοκληρωθῆ ἢ ἀποκάλυψιν τῶν τμημάτων ἐκεῖνων, ἐπὶ τὰ ἴχνη τῶν ὁποίων εὐρισκόμεθα. Αἱ ἀνασκαφαὶ πρόκειται νὰ συνεχισθοῦν ὑπὸ τὴν ἐπίβλεψιν τοῦ κ. Ὀρλάνδου.

Γενικὸν χαρακτηριστικὸν τῶν ὄσων ἔχει ἡ περιοχὴ τῶν ἀνασκαφῶν εἶναι: τοῖχοι κίονες, ἔβρανα, κερκίδες, δάπεδα, προσόψεις κρηνῶν κλπ. εἶναι δὲ καμωμένα ἀπὸ πορώδη λίθον—τὸ μάρμαρον ἀπουσιάζει.

Εἰς τὸ θέατρον ἀνευρέθη τὸ ἄγαλμα τοῦ Διονύσου, σπουδαιότατον κατὰ τοὺς εἰδικούς, τῶρα αὐτὸ εὐρίσκεται εἰς τὸ μουσεῖον Ἀθηνῶν.

Εἰς τὸ Γυμναστήριον, κατὰ τὸ νότιον τμήμα ἀνευρέθησαν κίονες μὲ κιονόκρανα δωρικοῦ ρυθμοῦ.

Αἱ Θέρμαι ἦσαν κτισμέναι μὲ τετράγωνες πλάκες ἀπὸ ὀπτῆ γῆ—κοκκινόχωμα. Οἱ τοῖχοι τοῦ κτιρίου συμπληρώνονται συνεχῶς μὲ τὸ ἴδιον οἰκοδομικὸν ὕλικόν

και αποτελούν το προαύλιον και τας δυο αίθουσας του μουσείου. Ήδη ετοιμάζεται το τρίτον διαμέρισμά του.

Εις το προαύλιον του μουσείου υπάρχουν κομμάτια από επιτύμβιες πλάκες, επιγραφές και μη, κομμάτια αγαλμάτων, κομμάτια από προσόψεις κρηνών.

Εις την πρώτην αίθουσαν εύρισκομεν πολλά άγγεία. Τα περισσότερα είναι Κορινθιακά. Υπήρχαν βέβαια σχετικές βιομηχανίες και εις την αρχαίαν Σικυώνα, και αυτό συνέβαινε, χωρίς άλλο, στο βόρειο τμήμα της, που σήμερον το σκεπάζουν εκτάσεις με σουλτανίνες και σταφιδαμπέλους, ώστε που να μη συμφέρει ακόμη να ενεργηθούν εκεί ανασκαφές.

Εις την ίδιαν αίθουσαν θα ίδομε μερικά κιονόκρανα δωρικού ρυθμού, Ιωνικού και Ανάκτου. Εκεί εύρισκαμε άρτιες πλάκες επιτύμβιες, νομίσματα χάλκινα και άργυρα της Σικυώνας, της Στυμφαλίας, της Κορίνθου και Ρωμαϊκά—και μερικά άγάλματα όχι άξια πολλού λόγου.

Εις την δευτέραν αίθουσαν θα μάς σταματήσουν τρία κυρίως αντικείμενα: Ένας χάλκινος καθρέφτης του 5ου π. Χ. αιώνας, άριστα διατηρημένος. Την λαβήν του αποτελεί το χάλκινο άγαλμάτιο νέας γυναικός. Πρόκειται περί πραγματικού άποκτήματος διά το μουσείον, εύρεθέντος παρά τινων χωρικών, έπειτα το μαρμάρινο άγαλμα του Άσκληπιού έπίσης λαμπρά διατηρημένο—και το μαρμάρινο όμοίωμα ίππου, έν μέρει άκρωτηριασμένο, έξαιρετικής τέχνης.

Έκτος αὐτῶν, θα ίδομε το μικρό άγαλμα της Άρτέμιδος, έργον περιόδου παρακμής, τόν κορμό άγάλματος της λουομένης Άφροδίτης, με τμήμα θαλασσοῦ τέρατος στο πλευρό, άγαλμάτιον του Πανός, κάλλιστα διατηρημένο. Έπικρατεί η γνώμη, ότι πρόκειται μάλλον περί αντιγράφου.

Υπάρχει έπίσης κεφαλή που πιστεύεται ότι ανήκει σε άγαλμα του Δημητρίου του Πολιορκητού και άγαλμα εις φυσικόν μέγεθος του Ίουλίου Καίσαρος, ως πιστεύεται.

3 ΙΟΥΝΙΟΥ. Ανακοινούται ότι:

Αί ανασκαφαί της άμερικανικής ζώνης, συμφώνως προς ληφθεΐσαν απόφασιν θα συνεχισθούν και κατά το έπόμενον έτος επί εκτάσεως, ήτις άπηλλοτριώθη ήδη.

Οί ιδιοκτητῆαι όλων τῶν άπαλλοτριωμένων ακινήτων του τμήματος τούτου της Αρχαίας Άγοράς άποζημιώνονται υπό της άμερικανικής αρχαιολογικής άποστολής, έξαιρέσει έξ ιδιοκτησιῶν ένός τμήματος προς την πλατείαν Θησείου, συνολικού έμβαδού 7800 τετρ. μέτρων όπερ άπαλλοτριούται προς άνέγερσιν Μουσείου διά τα εύρήματα της αρχαίας Άγοράς. Την δαπάνην της άνεγέρσεως του Μουσείου τούτου ως και τῶν δημιουργηθησομένων εις την ανασκαφείσαν περιοχήν άλσους και κήπων άνέλαβε το Ίνστιτούτον Ροκφέλλερ. Η προκριθεΐσα κατάλληλος διά την άνέγερσιν του Μουσείου τοποθεσία είναι το επί της πλατείας του Θησείου τμήμα, όπου νῦν τὰ θερινά κέντρα «Ζέφυρος», «Έντεν» κλπ.

Ο δήμος Άθηναίων έψήφισε 5.000.000 δρ. δι' άποζημιώσεις άπαλλοτριώσεων του γηπέδου, έφ' ου θα άνεγερθῆ το Μουσείον, υπό τῶν ὄρων να προκαταβάλῃ το ποσόν τούτο ή Άμερικανική Σχολή Κλασσικῶν Σπουδῶν εις τόν Δήμον, ὅστις θα το άποδώσῃ έντός δεκαετίας άτόκως δι' έτησίων έκ 500.000 δραχμῶν δόσεων. Το ποσόν τούτο δέν έπήρκεσε δι' άποζημιώσιν τῶν άπαλλοτριωθεισῶν έξ ιδιοκτησιῶν του οίκοπέδου τούτου και ή κυβέρνησις, έπιθυμούσα να άνταποκριθῆ εις την εύχην του Ίνστιτούτου Ροκφέλλερ περί δωρεάν παραχωρήσεως του οίκοπέδου, διέθεσε ποσόν 1.750.000 δρχ., προς συμπλήρωσιν της άποζημιώσεως. Συμπληρωμένων ὁμοιούπων τῶν διατυπώσεων της άπαλλοτριώσεως, ή έκκαφή του γηπέδου τούτου θα γίνῃ την άνοιξιν του 1939, μεθ' ὃ, έγκρινομένων έν τῷ μεταξυ τῶν αρχιτεκτονικῶν σχεδίων κτιρίου, κήτων και άλσους, θα αρχίσῃ ή έκτέλεσις τῶν έργων, οὕτως ώστε τὰ έγκαίνια του Μουσείου να τελεσθῶν κατά Μάιον του 1941.

5 ΙΟΥΝΙΟΥ. Αναγράφεται ότι ο κ. Γεράσιμος Σταθάτος ανήγγειλε προς τόν Υπουργόν της Παιδείας ότι δωρίζει την εις την ιδιαιτέραν πατρίδα Ίθάκην διώροφον οίκον, ίνα χρησιμαποιηθῆ αποκλειστικῶς ως μουσείον.

6 ΙΟΥΝΙΟΥ. Αφίχθη εις τας Άθήνας ο κ. Πέρσον, Σουηδός αρχαιολόγος, ο οποίος θα άνεργήσῃ ανασκαφάς εις Άργολίδα, εις το χωρίον Μπερμπάτη, διά να άνεύρῃ μυκηναϊκούς θησαυρούς.

9 ΙΟΥΝΙΟΥ. Τηλεγράφημα έκ Θεσσαλονίκης αναφέρει ότι συνεργεία της Εταιρείας Τηλεφώνων, άσχολούμενα με την άνόρυξιν χάνδακος εις την ὁδόν

Σπάρτης, άνεύρον υπόγειον στοάν ύψους 2 περίπου μέτρων. Εις τὰ τοιχώματα της στοάς υπάρχουν κεχαραγμένοι έξχρωμοι σταυροί.

Ο έφορος αρχαιοτήτων κ. Κοτζιάς άνεκοίνωσεν ότι πρόκειται περί τάφου του 4ου μ. Χ. αιώνας.

Οί εργάται, προχωρήσαντες άνεύρον άλλους έξ τάφους, πράγμα το όποιον ένισχύει την έντύπωσιν ότι πρόκειται περί παλαιοχριστιανικού νεκροταφείου.

12 ΙΟΥΝΙΟΥ. Ο έπιμελητής αρχαιοτήτων κ. Μακαρόνας άνέφερεν εις το ύπουργείον ότι εις την θέσιν Γιλάν Κουλέ, παρά την έκβολήν του Άγγίτου προς τόν Στρυμόνα, άνευρέθησαν έρείπια αξιόλογα, έκ τῶν ὁποίων καταφαίνεται ότι εκεί έκείτο αρχαία πόλις. Έκ τῶν έρειπίων έξήχθη άφθονον οίκοδομικόν ύλικόν, χιλιάδων κυβικῶν μέτρων λίθου, μαρμάρων κλπ., προοριζομένων δι' ύδραυλικά έργα. Υπάρχουν τεμάχια σαρκοφάγων, έπιτυμβίων μνημείων, κιονόκρανα, κίονες, έπιστύλια, τεμάχια αγαλμάτων ρωμαϊκῶν χρόνων κλπ. Ο κ. Μακαρόνας μετέφερεν έκ Γιλάν Κουλέ και κατέπεσεν εις την συλλογήν του γυμνασίου Σερρών έπιτύμβιον λατινικήν έπιγραφήν και δύο κεφαλές αγαλμάτων έκ Πεθελινοῦ και τρίτην έξ Άμφιπόλεως. Προσεχῶς θα μεταφερθῶν εις Σέρρας και τὰ υπόλοιπα εύρήματα.

— Ο έπιμελητής αρχαιοτήτων Αίγλης κ. Ίω. Ρίζος δι' αναφοράς του προς το ύπουργείον Παιδείας γνωρίζει ότι πλησίον του νοσοκομείου Αίγλης και έν τῷ κτήματι Δημ. Πρωτονοταρίου άνευρέθη τάφος της έλληνιστικής έποχής. Ο τάφος αποτελείται έκ μιᾶς ταφροειδοῦς εισόδου έκ στοίμου και έξ ένός τετραγώνου θαλάμου μετά δύο μικρῶν δωματίων έκαστέρωθεν της εισόδου. Τα μόνα εύρήματα ήσαν δοσπρακα τινά άγγείων και έν χαλκοῦν προσωπίειον του Πανός. Η διακόσμησις αρχίζει έκ της εισόδου, εις τας μακράς δέ πλευράς ύπάρχει γεγραμμένη δι' έρυθροῦ χρώματος πλατεία ταινία, ήτις πιθανῶς άπομιμείται ψηφιδωτόν. Ο τοίχος του θαλάμου είναι κεκοσμημένος διά γυρλαντῶν έξ άνθέων. Υπολογίζεται ότι ο τάφος κατασκευάσθη μεταξύ του 310—133 π. Χ., ὅποτε ή Αίγινα άνακτᾶ το παλαιόν αὐτῆς μεγαλειον.

13 ΙΟΥΝΙΟΥ. Ομιλία του κ. Σ. Μαρινάτου περί της Άκροπόλεως τῶν Άθηνῶν επί Θησεῶς. Ο όμιλητής έδωσεν μιάν άπεικόνισιν τῶν παλαιοτάτων έγκαταστάσεων της Μυκηναϊκής έποχής επί του Ιεροῦ βράχου έν συνδιασμῷ προς τας ύπαρχούσας παραδόσεις. Έξέθεσεν έν λεπτομερεΐα πῶς εις μέν τας ανασκαφάς της Κρήτης, τῶν Μυκηνῶν και τῶν άλλων κέντρων άνεκαλύφθη άπειρία μνημείων, από δέ τας Άθήνας πάλιν, λόγω της πλουσιωτάτης λογοτεχνίας του πνευματικού τούτου κέντρου έχομεν πληθώραν παραδόσεων, αἱ ὁποῖαι τῶρα μόνον είναι δυνατόν να γίνουν έντελῶς καταληπταί και να έκτεθῶν θεόντως. Κατ' αρχάς ο κ. Μαρινάτος έκαμε μιάν σύντομον τοπογραφικήν εισαγωγήν, αναφερθεΐς εις ὅλας τας περιόδους και τὰ μνημεία εις τούς πρόποδας της Άκροπόλεως, Ιδιαιτέρως έξήρθη ή πρόσφατος ανακάλυψις του Άμερικανοῦ κοθηγητοῦ κ. Μπρονήαρ, ο οποίος άνεκάλυψεν άκριβῶς κάτωθι του Έρεχθείου εις την βορείαν πλευράν της Άκροπόλεως και έν συνεχείᾳ μιᾶς φυσικής σχισμῆς του βράχου ένα αξιοθαύμαστον έργον ύδρεύσεως, το όποιον ανήκει ὀλόκληρον εις την Μυκηναϊκήν έποχήν. Πρόκειται περί ένός ὀρύγματος βάθους σαράντα μέτρων, εις το όποιον κατήρχοντο με κλίμακα. Εις το βάθος του ὀρύγματος τούτου, εύρέθη άφθονον πηγαΐον ύδωρ, Ο κ. Μαρινάτος συμπεραίνει μετά βεβαιότητος, ότι είναι ή ίδια φλέψ, ή ὁποία έτροφοδοτεΐ και την περίφημον κλεψύδραν.

Κατ' αὐτόν τόν τρόπον άπαρατήρητοι και άπολύτως άσφαλείς οί κάτοικοι της Μυκηναϊκής άκροπόλεως έξησφάλιζον την ύδρευσιν τῶν. Έχομεν, δηλαδή—είπεν ο κ. Μαρινάτος—έν έργον έντελῶς άνάλογον προς την <Περσειαν> τῶν Μυκηνῶν. Το μεγάλο αυτό έργον έλησμονήθη βραδύτερον και κατεχώσθη. οί δέ κάτοικοι τῶν κλασσικῶν Άθηνῶν δέν είχαν περί τούτου την παραμικράν Ιδέαν.

Επί του σημείου τούτου της όμιλίας του κ. Μαρινάτου έχομεν να παρατηρήσωμεν τὰ έξής:

Δέν είναι δυνατόν κατά τούς κλασσικούς χρόνους ή κλεψύδρα της Άκροπόλεως να ήτο άγνωστος, διότι το ύδωρ αὐτῆς ως θα ίδωμεν κατωτέρω χρησιμοποιεΐτο έν τῇ αγορά τῶν Άθηνῶν, οί δέ Άθηναῖοι βεβαίως θα έγνώριζον πῶθεν προέρχεται τούτο καθ' ὅσον ή άπόστασις από της Άκροπόλεως ήτο έλαχίστη. Δέν είναι δυνατόν ή κλεψύδρα να άπεκαλύφθη μόνον έν έτει 1822 ὅτε ως γνωστόν στρατιωτικῶς δικικητής Άθηνῶν ήτο ο Όδυσσεύς Άνδρούτσος, περί του ὁποίου ο Δημήτριος Καμπούρογλου γράφει σχετικῶς τὰ έξής:

«Μετά χαράς άπεδέχθη την άνέλπιστον προσφορᾶν ο Όδυσσεύς και κατέφθα-

σεν εις τὰς Ἀθήνας κατὰ τὴν 21 Αὐγούστου τοῦ 1822 μετὰ τοῦ ὑπ' αὐτὸν Ἰωάννου Γκοῦρᾶ καὶ 130 ἀνδρῶν του. Ἡ ὑποδοχὴ του ἐν Ἀθήναις ὑπῆρξε πανηγυρική. Ἀναλαβὼν τὴν στρατιωτικὴν τῶν Ἀθηνῶν κυριαρχίαν ὁ Ὀδυσσεὺς προέβη εἰς τὰ ἐξῆς: ἐγκατέστησεν ὡς φρούραρχον τῆς Ἀκροπόλεως τὸν Γκοῦραν, ἀντικατέστησεν τὴν φρουρὰν τῆς καὶ ἐζήτησε τὴν ἐκλογὴν ἐν τῇ πόλει νέας τοπικῆς διοικήσεως..... Ἀλλ' ὅμως οἶωνεὶ ἐχαιρέτησεν αὐτὸν καὶ τὸ ἔδαφος τῆς Ἀκροπόλεως ἀναφανείσης τῆς ἀπ' αἰώνων κεκαλυμμένης πηγῆς τῆς Κλειψύδρας. Περιχαρῆς τότε ὁ Ὀδυσσεὺς προέβη εἰς τὴν οἰκοδομὴν προμαχῶνος προασπίζοντος τὸ ὕψωρ ἐντοιχίσας καὶ κατάλληλον ἐπιγραφὴν σωζομένην μέχρι σήμερον.»

Τὴν ἐπιγραφὴν ταύτην ἀναγινώσκωμεν κειμένην ἀριστερὰ τῷ ἀνερχομένῳ πρὸς τὰ Προπύλαια.

Δυνάμεθα δὲ νὰ εἰπώμεν ὅτι ἡ κλειψύδρα συνεκοινώνει μὲ κρήνην τὴν ὁποῖαν ἀνεκάλυψεν πρὸ ἐτῶν εἰς τὴν Ρωμαϊκὴν ἀγορὰν ὁ κ. Ἀλ. Φιλαδελφεύς.

Τὸ δὲ παρὰ τοῦ κ. Μιτρονῆαρ ἀνακαλυφθέν ἔργον ὑδρεύσεως ὑποθέτομεν ὅτι θὰ ἐπεκοινώνει μὲ τὸ κατὰ τοὺς κλασσικοὺς χρόνους ὑπάρχον ὀκτάγωνον κτίριον ἔνθα ἦτο ἐγκατεστημένον τὸ ὑδραυλικὸν ὠρολόγιον Ἀνδρονίκου τοῦ ἐκ Κυρρήστου.

Ἡδὴ ἄς προχωρήσωμεν εἰς τὴν περαιτέρω ὀμιλίαν τοῦ κ. Μαρινάτου.

Ὁ ὀμιλητὴς περιέγραψε λεπτομερῶς τὸ περίφημον «Πελασγικὸν Ἐννεάπυλον», δηλαδὴ τὸ μυκηναϊκὸν τεῖχος τῆς Ἀκροπόλεως, τὸ ὁποῖον, κατὰ τὴν παράδοσιν εἶχεν ἐννέα ἀλλεπαλλήλους πύλας, λείψανα δὲ τούτου διατηροῦνται ἀκόμη εἰς πολλὰ μέρη. Ἰδίως ὀπισθεν τοῦ Μουσείου τῆς Ἀκροπόλεως. Ὁ κ. Μαρινάτος ἐξήγησεν, ὅτι τὸ κέντρον τῆς μυκηναϊκῆς ζωῆς ἐπὶ τῆς Ἀκροπόλεως ἔκειτο ἐκεῖ ὅπου βραδύτερον ἐκτίσθη τὸ Ἐρεχθεῖον. Ἐκεῖ ἔκειτο ὁ παλαιότατος «Ἐκατόμπεδος Ναός», ὁ ναὸς τῆς «Πολιάδος Ἀθηνᾶς», ὅπου ἐφυλάσσοντο τὰ πανάρχαια ξόανα, ἐπίσης τὸ «Πανδρόσειον», τὸ «Κεκρόπειον», ὁ τάφος τοῦ Ἐρεχθέως. Ἡτοι γενικώτερον ὅλα τὰ λείψανα τῆς παλαιστάτης μυκηναϊκῆς ἐγκαταστάσεως. Ἀρχικῶς ἔκειτο ἐκεῖ καὶ τὸ Ἀνάκτορον, τοῦ ὁποῖου σήμερον διατηροῦνται μόνον αἱ βάσεις τῶν δύο κιόνων. Εἰς τὸν χώρον ἐκεῖνον ἐνεφώλευεν ὁ πανάρχαιος «οἰκουρὸς ὄφις», ὁ ὁποῖος ἦτο τὸ σύμβολον τῆς Θεότητος Ἀθηνᾶς. Τοῦτο εἶναι λείψανον τῆς παναρχαίας λατρείας τοῦ οἰκουροῦ ὄφεως, τὸν ὁποῖον τόσο καλῶς γνωρίζομεν ἀπὸ τὰς ἀνασκαφὰς τῆς Κρήτης.

Εἰς τὸ Πανδρόσειον ἐπίσης ἔκειτο ἡ παναρχαία ἱερὰ ἐλαία, τὸ σύμβολον τῆς Ἀθηνᾶς, τὴν ὁποῖαν εἶχε φυτεύσει ἡ ἴδια κατὰ τὴν περίφημον ἔριν τῆς μετὰ τοῦ Ποσειδῶνος περὶ κατοχῆς τῆς χώρας.

Εἶναι ἀδύνατον—ἐτόνισεν ἐν κατακλείδι ὁ ὀμιλητὴς—ν' ἀντιληφθῆ κανεὶς ὀλόκληρον τὴν σημασίαν τοῦ ἱερωτάτου αὐτοῦ λειψάνου, χωρὶς νὰ λάβῃ ὑπ' ὄψιν τοῦ ὀλόκληρον τὴν δεινρολατρείαν, ἡ ὁποία ἠσκεῖτο κατὰ τοὺς μυκηναϊκοὺς χρόνους, ὅπως μᾶς τὴν ἀπεκάλυψαν αἱ ἀνασκαφαί. Ὅταν δὲ ἀναγινώσκωμεν εἰς τὸν Ἡρόδοτον καὶ τὸν Πausανίαν, ὅτι μετὰ τὴν πυρπόλησιν τῆς Ἀκροπόλεως ὑπὸ τοῦ Ξέρξου ἡ ἱερὰ ἐλαία ἀνεβλάστησεν ἀμέσως, εἰς διάστημα δύο ἡμερῶν, δὲν ἡμπορεῖ τοῦτο νὰ σημαίνῃ τίποτε ἄλλο παρὰ τὸν ἀπεριόριστον σεβασμὸν καὶ τὴν λατρείαν πρὸς τὸ ἱερὸν δένδρον, τὸ ὁποῖον ἄλλοτε ἀπετέλει τὸν πυρῆνα τῆς μυκηναϊκῆς λατρείας ἐπὶ τῆς Ἀκροπόλεως.

16 ΙΟΥΝΙΟΥ. Ὁ Γερμανὸς ὑπουργὸς τῆς Παιδείας κ. Ρούστ ἀπέστειλε πρὸς τὸν ὑπουργὸν τῆς Παιδείας τῆς Ἑλλάδος ἔντυπον χρυσοποικίλον τόμον εἰς τὸν ὁποῖον περιλαμβάνεται ἔκθεσις περὶ τῶν ἀνασκαφῶν τῆς Ὀλυμπίας. Τὴν ἔκθεσίν του συνοδεύει καὶ δι' ἐνθουσιώδους ἐπιστολῆς πρὸς τὸν κ. ὑπουργόν. Ὁ κ. Γεωρ-

γακόπουλος ἀπήντησεν εὐχαριστῶν καὶ συγχάρων τοὺς Γερμανοὺς διὰ τὴν πρώτην περίοδον τῶν ἀνασκαφῶν, ἡ ὁποία ὡς τονίζει, πληροὶ ἐλπίδων πάντας τοὺς φίλους τῆς Ὀλυμπιακῆς ἰδέας, οἱ ὁποῖοι βλέπουν ἐνισχυόμενον τὸ ἀληθινὸν ἐκπολιτιστικὸν ἰδεῶδες καὶ ἀναμένουν τὴν ἀνύψωσιν τοῦ γενικοῦ ἐπιπέδου τοῦ πολιτισμοῦ. Ἐκφράζει δὲ τὴν ἐλπίδα, ὅπως, μετὰ τὴν ἀποκάλυψιν τοῦ ἐνδοξοτάτου σταδίου τῆς Ὀλυμπίας, καταστή δυνατὴ ἡ ἀναβίωσις τῶν κλασσικῶν Ὀλυμπιακῶν ἀγῶνων.

—Κατ' ἀνακοίνωσιν τοῦ ὑπουργείου εἰς τὴν ἀρχαίαν Σικυῶνα καὶ πρὸς ἀνατολὰς τῶν ἀρχαιοτήτων εὐρέθη ὑπὸ τοῦ καθηγητοῦ κ. Ὀρλάνδου ψηφιδωτὸν δάπεδον Ἑλληνιστικῆς ἐποχῆς ὅπερ φέρει παράστασιν κενταύρων καὶ εἰς τὸ μέσον μέγαν ρόδακα, εἶναι δὲ εἰς πολλὰ σημεῖα ἐφθαρμένον. Τοῦτο θὰ μεταφερθῆ εἰς τὸ μουσεῖον Σικυῶνος.

—Εἰς τὰς Πάτρας ἤρχισαν αἱ ἐργασίαι τῆς ἀναστηλώσεως τοῦ ἀρχαίου ὠδείου τῆς πόλεως, ὑπὸ τὴν διεύθυνσιν ἀρχιτέκτονος τοῦ τμήματος ἀναστηλώσεων τοῦ ὑπουργείου Παιδείας.

17 ΙΟΥΝΙΟΥ. Δημοσιεύονται περιγραφαί τοῦ νέου ἀθηναϊκοῦ μουσείου.

Τὸ νέον μουσεῖον ἐκτίσθη ἐντὸς τοῦ ἀρχαίου νεκροταφείου τοῦ Κεραμεικοῦ καὶ ἐπὶ μιᾷς πτυχώσεως τοῦ ἐδάφους, πρὸς τὸ μέρος τῆς ὁδοῦ Ἐρμοῦ.

Εὐθὺς μετὰ τὴν εἴσοδον ὑπάρχει ἡ μεγάλη αἴθουσα ὅπου θὰ τοποθετηθοῦν τὰ ἔργα τῆς γλυπτικῆς, πού ἀνευρέθησαν ὑπὸ τῶν Γερμανῶν ἀρχαιολόγων εἰς τὰς ἀνασκαφὰς τοῦ Κεραμεικοῦ. Ἀρκετὰ ἐξ αὐτῶν ἔχουν ἤδη τοποθετηθῆ εἰς τὰς ὀριστικὰς τῶν θέσεις.

Εἰς ἄλλην αἴθουσαν τοποθετοῦνται ἤδη τὰ ἀγγεῖα.

Τὰ ἐν τῷ Μουσείῳ τούτῳ ἀρχαιολογικὰ εὐρήματα, ἀνευρέθησαν εἰς τὰς ἀνασκαφὰς πού ἐνήργησεν ἡ ἐν Ἀθήναις Γερμανικὴ Ἀρχαιολογικὴ Σχολή.

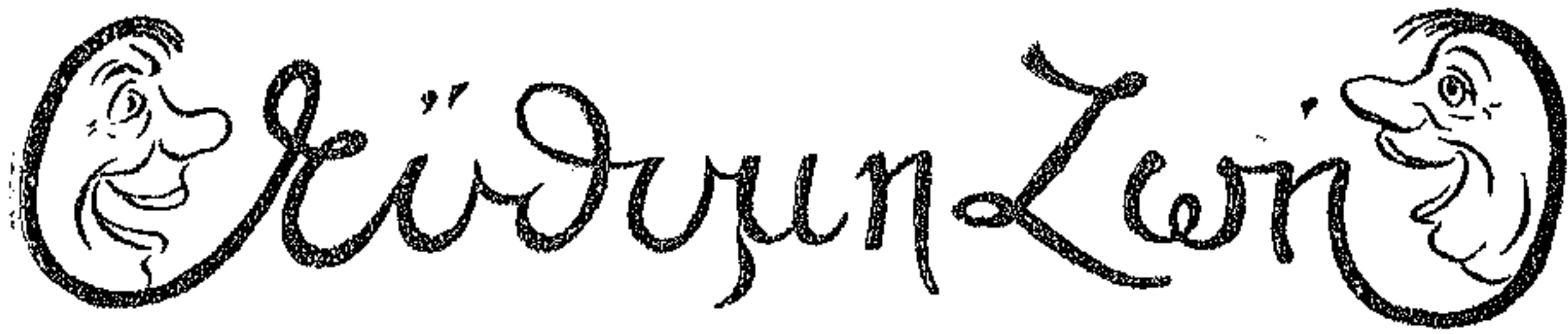
Διὰ τὴν μουσειακὴν στέγασιν τῶν ἐπροθυμοποιήθη νὰ παράσχῃ τὰ οικονομικὰ μέσα ὁ ἀρχαιόφιλος Γερμανοαμερικανὸς ἐργαστασιάρχης, ὁ κ. Ὁμπερλαιντερ.

(Εἰς τὸ προσεχὲς τεῦχος θὰ δημοσιευθῆ ἡ συνέχεια τοῦ ἡμερολογίου).

ΑΛΕΞΑΝΔΡΑ Γ. ΤΣΑΤΣΟΥ

Μετὰ βαθυτάτης θλίψεως ἠκούσθη ἐν Ἀθήναις ἡ εἶδησις τοῦ προώρου θανάτου τῆς συμπαθοῦς Κυρίας τῶν Ἀθηνῶν Ἀλεξάνδρας Γ. Τσατσοῦ, ἐπισυμβάντος ἐν Παρισίοις.

Ἡ Μεταστᾶσα, σύζυγος τοῦ ἐπιφανοῦς μέλους τοῦ ἐμπορικοῦ κόσμου τῆς πρωτευούσης κ. Γεωργίου Τσατσοῦ, προέδρου τῆς Ὀργανώσεως τῶν Παραγωγολογῶν τῆς Ἑλλάδος, προήρχετο ἐκ τῆς διακεκριμένης οἰκογενείας Μάγγου, καὶ εἶχε παραδειγματικὰ χαρίσματα συζύγου καὶ μητρός. Ὁ πρόωρος θάνατός της τὴν ἀφήρπασεν ἀπὸ οἰκείου πολυφιλήτους καὶ ἀπὸ υἱοῦ τιμῶντας τὸ πατρικὸν ὄνομα, τοὺς κ. κ. Ἰωάννην Τσατσοῦ πρῶν ἀξιωματικὸν τοῦ πυροβολικοῦ, Κωνστ. Τσατσοῦ πλωτάρχην καὶ Ἀλέξανδρον Τσατσοῦ μηχανικόν. Οἱ «Νεοὶ Δρόμοι» εἰλικρινῶς συμμερίζονται τὸ πένθος τῆς ἀξιοτίμου οἰκογενείας.

ΣΤΙΧΟΙ ΣΚΟΠΕΥΤΗ

Άθλητισμός.

Ο Διάδοχος του Θρόνου, προς τὰ κύματα δρυῶν
καὶ στήν θάλασσαν κερδίσας τὸ ποτήρι τοῦ Μπωμόν,
εἶθε πάντοτε νὰ ζήσῃ μὲ ψυχῆς παληκαριά
μὲ πρωτεία στὰ πελάγη—μὲ πρωτεία στὴ στεριά....

* *

Ναρκωτικά.

Ἡ Κοινωνία τῶν Ἐθνῶν γινάτι τόχει πάρει
νὰ λείψουν τὰ *ναρκωτικά* στὸ διεθνὲς παζάρι.
Ἴσως πελάτης μοναχὸς αὐτὴ ποθεῖ νὰ μείνῃ
σ' ὅσον παράγει ὄπιον ἢ Γῆ καὶ κοκαΐνη.
Κι' αὐτὰ καταναλωκουσα—ὅπως καὶ τώρα κράττει—
θὰ βλέπῃ πάντοτε σαφῶς τί γίνεται στὰ Κράτη....

* *

Λούσκωφ.

Νέος Μπουτάνκο ξέφυγε ἀπ' τὴν Ρωσσίαν πάλιν....
Αὐξάνονται—πληθύνονται, κι' ἀλοίμονο στὸν Στάλιν..
Ξεχνιοῦνται κόποι παλαιοί, κι' ἀγῶνες γιὰ τὴ νίκη,
Ἐξωμοτοῦν ἐπιφανεῖς, καὶ γαῦροι Μπολσεβίκοι....

Ἡ ἐρυθρὰ πολιτικὴ
ταὺς ἔχει βαζγεσίσει,
καὶ ξαναγίνονται λευκοὶ
στὴ σκέψι καὶ στὴν κρίσι.

Παληὰ «πιστεύω» σχίζουνε
κούχαν μαῦτὰ προκόψι
καὶ λίγο τάλκ ψουνίζουνε
κι' ἀλλάζουνε στὴν ὄψι....

* *

Χιουῦζ.

Ὁ Χιουῦζ σὲ σπὸρ ἀληθινὸν ἠμπόρσεν ν' ἀνθέξῃ
κι' ἀπὸ ψηλὰ κιαλάρισε ὅλα τῆς Γῆς τὰ κρῖτη....
Τὸν κόσμον ἔπλασε ὁ Θεὸς μέσα σὲ μέραις ἕξι
Κι' ὁ Χιουῦζ τὸ περιδιάβασε μέσα σὲ τρεῖς καὶ κάτι....

* *

Ἰώβ.

Εἶδα κατ' ὄναρ τὸν Ἰώβ—ποῦ ἦτο πρὸ αἰώνων
ὁ τύπος τῆς ὑπομονῆς, ὁ ταύτην ἐνσαρκιώνων.
Καὶ μοῦπε γιὰ τὸν Ἰσάμπερλαιν: Αὐτὸς δὲ μέγας νοῦς
ἴσως θὰ γίνῃ πιὸ Ἰώβ χάρις στοὺς Ἰσπανούς...

* *

Τὸ χάσμα π' ἀνοιξ' ὁ Σεισμός....

Ὁ σεισμός ποῦ ἔχει γίνῃ
εἰς τοῦ Ὠρωποῦ τὴ Σκάλα,
καὶ τὸ σπῆτι τοῦ Δροσίνη
πῆρε σβάρνα μέσα στ' ἄλλα...

Πλὴν χαρὰν ἀντὶ δδύνης
ἴσως νοιώσωμε γι' αὐτό,
ἂν μ' ἐμπνεύσεις ὁ Δροσίνης
γράψῃ κάτι δυνατό,
καὶ στὸ σπῆτι ποῦ μαράνθη
σὲ μιὰ νύχτα ὄδυρμῶν,
τῆς ποιήσεως τὰ ἄνθη
κλείσουν *χάσματα σεισμῶν*...

* *

Προαγωγή.

Ὁ Πρίγκηψ Πέτρος λοχαγοῦ ἀπέκτησ' ἐπωμίδα
Κι' ὡς λοχαγὸς εἰς τὸ ἐξῆς, πιστὸς εἰς τὴν πατρίδα,
ὅταν καλεῖται στὸν στρατό θὰ δείχνῃ μ' εὐκολία
ὅτι δὲν ἔχει γεννηθεῖ *μονάχα* γιὰ βιβλία.

Συχνά μὲ τόμων ὄρμαθους περνάει τὴν ἡμέρα του
 Ξέρει λαοὺς ἱστορικοὺς πολιτισμῶν κοιτίδας,
 Ξέρει τὴν Κρήτη τῆς Κνωσοῦ, τὴν Κρήτη τοῦ Πατέρα Του
 κι' ἄλλας ἐν γένει τὰς λαμπρὰς τῶν Κρητικῶν σελίδας.

Μὰ τώρα νάτος λοχαγός, μὲ τὰ γαλόνια πλάκα ...
 Τεσσάρων ἦτανε χρόνων σὰν φόρεσε τὴ βράκα,
 Χωρὶς στὴ σκέψη τοῦ παιδιοῦ ἀκόμη νὰ προβάλῃ
 σὰν τί καθήκοντα γεννᾶ τὸ κατάσκοπο στιβάλι.

Ἄλλὰ μεγάλωσε κι' αὐτὸς κι' ἀνδρὸς ἐπῆρε θᾶρος
 Καὶ τὸν καμάρωνε ἰδῶ ὁ κάθε του φαντάρης,
 Κι' ἐνῶ τοῦ στέλνουν σήμερα τοῦ λοχαγοῦ τὰ σήματα
 ἀπὸ εὐχῆς εἰλικρινεῖς σκιροῦν τὰ Παραπήγματα.

Ἴνσαλ.

Ἀπέθανεν κι' ὁ Ἴνσαλ. Θυμᾶστε πρὸ ἐτῶν
 αὐτὸς τις φασαρῖες ποὺ εἶχαμε μ' αὐτόν.
 Μὲ πείσμα ἢ παρὶς του καὶ νότα σοβαρῆ
 τὴν ἐκδοσὶν τοῦ Ἴνσαλ ζητοῦσε αὐθωρεῖ.

Δὲν ἦτανε ἀλήτης
 δὲν ἦτανε φτωχός,
 τὸ πρόβλημα ἐκ τούτου κατέστη πιδὸ βαθύ,
 ὡς ποὺ ὁ μακαρίτης
 τῶσκασε μοναχός
 κι' ἀνέκδοτος ἐχάθη χωρὶς νὰ ἐκδωθῆ...
 Δὲν ἦτο ἐξ' ἐκείνων
 ποὺ ἔζησαν κυφοὶ
 σ' ἀσήμων συρφετόν,
 Κι' ἐπὶ τῶν ἀνθρωπίνων
 κανεὶς φιλοσοφεῖ
 σὺν σκέπτεται αὐτόν.

Ἀπέθανε ὁ Ἴνσαλ ὁ ζήσας ἐν τρυφῇ
 πτυχῇ τοῦ δολλαρίου—τῆς μπόρσας κορυφῆ...
 Προσελκυε κι' ἐπαίνους καὶ πρόγους λογοκόπων
 τὸν εἶπαν κατεργάρη καὶ κλέπτην χρωκόπον....

Ἐνῶ ἀπ' ἄλλη πάντα
 βροντοῦσαν σωρηδόν,
 ὡς ρυθμικὴ τζάζμπάντα
 λιβάνια ὑμνωδῶν.

Κι' αὐτὸς ποὺ τοὺς ἀνθρώπους μελέτησε καλά,
 περιφρονῶν τὰ λόγια τοῦ κάθε μπουνταλά,
 εἰς κάλαθον ἀχρήστων δὲν ἔπαυε πετῶν
 καὶ λίβανον κολάκων κι' ἀφροὺς ἐκβιαστῶν.

Κι' ἂν ἴδῃ στὸν νεκρὸν του σχηματισθοῦν σπονδαὶ
 τὴν ἴδιαν θάχουν θέσιν οἱ μὲν ματὰ τῶν δέ.

Τὰ σκῆπτρα κατακτῆσας εἰς τὸν Ἡλεκτρισμόν,
 ἠλέκτριζε τὸ χοῦμα μὲ μάγου λογισμόν,
 Κι' ὡς βασιλεὺς ρευμάτων κι' ἠλεκτρικῶν εἰδῶν
 εἰς αἰσθητῶν προόδων ἀνήρχετο ὁδόν.
 Μὰ φαίνεται πῶς εἶχε καὶ κάμποσα τρωτὰ
 καὶ βάλθηκε ἢ θέμις νὰ τὸν στραβοκνῆ,
 κι' ἀρχίνησε κυνῆγι ἐξαίφνης παρ' ἐλπίδα,
 κι' ἔτρεχε μπρὸς ὁ Ἴνσαλ καὶ πίσω μιὰ τσιμπίδα...

Εἶναι κι' ὁ πλοῦτος διαρκῆς βασάνων νταραβέρι
 Κι' αὐτοὶ ποὺ Ἴνσαλ γίνονται κι' ὁ κόσμος τοὺς γεραίρει
 Εἰς Καπιτώλιον χουσοῦ—ψηλὸ χιλιάδες μέτρα—
 ἔχουν πολὺ γειτονικὴ τὴν Ταρπηία πέτρα.
 Ἔτσι κι' ὁ Ἴνσαλ ἔκλινε ὡς διαπράξας φαῦλα
 καὶ πρὸς τὰ κάτω γύρισε τῆς τράμπας του ἢ τὰ βλα,
 καὶ τότε ἄρχισε βαρεῖα τοῦ διωγμοῦ ἢ φορῖκη
 καὶ στὰ βαπόρια τρύπωνε ὁ Ἴνσαλ σὺν κοντίκι.

Σὲ τέτοιες περιπέτειαις ὁ Ἴνσαλ ὑποθέτω.
 συχνάκις ἔαχε κατὰ νοῦν τὸν Ηριγόκηπα Ἀμλέτο.
 Κι' ὅπως ὁ Ἀμλετ. ποὺ τρελὸς ἐκρίθη παρ' ἐνίων
 ἠρώτα δύσθυμος (κρατῶν στὰ χέρια του κρανίον):
 «νὰ ζῆ κανεὶς ἢ νὰ μὴ ζῆ;» Κι' ὁ μέγας Ἴνσαλ ἴσως
 κρατῶντας τὸ δολλάριον ὑπὸ γυρμένα φῶτα,
 καθ' ἑαυτόν, μοῦ φαίνεται, πολλάκις θὰ ἠρώτα:
 —τί εἶναι προτιμότερον νᾶσαι ψειρῆς ἢ Κροῖσος;

Πλὴν κι' ὅταν εἰς αἰθρίας εὐρίσκειτο στιγμὰς
 χωρὶς ἀστυφυλάκων στριφνὰς ἐπιδρομὰς,
 πλὴν κι' ὅταν ἢ χρυσὴ του κατέλαμπε κερῶνα
 οἱ δὲ οὐρανοξίσται εἰς τὴν Οὐρασιγνιτῶνα
 δασάκις ἐπερνοῦσε τὴν πόζα του κρατῶν
 μυρίας ὑποκλίσεις κατέθεταν σ' αὐτόν,
 δὲν ἐνοιωθε καὶ τότε στὰ βιάθη τῆς ψυχῆς
 αὐτὰ ποὺ εἶχε νοιώσει μετὰ ὡς δυστυχῆς;
 Καὶ δὲν αὐτερωτᾶτο μὲ τόνον ἀπαλὸ
 ἂν ἔκαμε ποτέ του σὲ ἀνθρώπον καλὸ;

Ἀπέθανε κι' ὁ Ἴνσαλ, ἀνὴρ ἀπ' τοὺς τρανοὺς
 Ἐγλύτρωσεν ἐκδόσεις ποικίλας καὶ πολλὰς,
 Μὰ τὸν ἐκδίδει τώρα ἢ Γῆ στοὺς Οὐρανοὺς
 γιατί ἰδῶ κατέστη τρικούβεργτος μπελάς....

ΙΤΑΛΟ - ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΕΜΠΟΡΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ

ΑΝΩΝΥΜΟΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑ

BANCA COMMERCIALE ITALIANA & GRECA S. A.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΔΡΑΧ. 60.000.000 ΟΛΟΣΧΕΡΩΣ ΚΑΤΑΒΕΒΑΗΜΕΝΟΝ

ΕΔΡΑ ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ - ΟΔΟΣ ΣΟΦΟΚΛΕΟΥΣ 2

Ἀντιπρόσωπος Ἰταλικοῦ Θησαυροφυλακίου

ΥΠΟΚΑΤΑΣΤΗΜΑΤΑ :

Ἐν Πειραιεῖ, Μέγαρον Ζερβοῦ, ὁδὸς Φιλωνος

Ἐν Θεσσαλονίκῃ, ὁδὸς Μεγάλου Ἀλεξάνδρου

Πᾶσα Τραπεζικὴ ἐργασία.

ΕΝΟΙΚΙΑΣΙΣ ΘΥΡΙΔΩΝ ΘΗΣΑΥΡΟΦΥΛΑΚΙΟΥ

ΑΝΩΝΥΜΟΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΕΤΑΙΡΙΑ ΧΗΜΙΚΩΝ ΠΡΟΪΟΝΤΩΝ ΚΑΙ ΛΙΠΑΣΜΑΤΩΝ

ΕΔΡΑ ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ: ΚΟΡΑΗ 1

ΤΗΛΕΦΩΝΑ ΑΡΙΘ.: 22-631, 22-632, 22-671

Ἐμπορικὴ Δ)νοις καὶ Ἐργοστάσιά: ἐν ΠΕΙΡΑΙΕΙ (ΔΡΑΠΕΤΣΟΝΑ)

Ἀριθμὸς Τηλεφώνου: 40 351

ΠΡΟΪΟΝΤΑ ΥΑΛΟΥΡΓΕΙΟΥ

ΓΛΑΥΦΟΠΗΛΑΚΕΣ: Ἰκονοί, Διαμαντέ, Ἀδραφανεῖς (ΒΕΛΤ) καὶ Λείας Ἐπιφανείας.

ΓΛΑΥΦΑ ΕΙΔΗ ΟΙΚΟΔΟΜΩΝ: Φωταγωγοί, Γουόβλα, Ἑλακάνια, Ἐέραμει.

ΕΙΔΗ ΗΜΙΛΕΥΚΟΥ ΥΑΛΟΥ

Φιάλαι γυμναί: Κονιάκ, Οἶνου, Λικέρ, Σουμάδας, Ζύθου, Ἀεριούχων ποτῶν, Μεταλλικῶν ὑδάτων καὶ Βιομηχανικαὶ παντὸς εἶδους.

Γαλόνια Γυμνά καὶ Πλεκτά.

Δαμπεζάνια Γυμναί, Πλεκταί, καὶ μὲ κόφρας.

Παγονιέραι Πλεκταί.

Βαρελάκια Γυμνά καὶ Πλεκτά.

ΕΙΔΗ ΛΕΥΚΗΣ ΥΑΛΟΥ

Ποτήρια: Ὑδατος, Οἴνου, Ζύθου, Λικέρ, Οἴζου.—Φιάλαι Γουόβλα.—Νυκτοφιάλαι.—Κανάκια.—Φρουτιέρες καὶ Σαλατιέρες.—Πιατέλλαι.—Δισκάνια.—Ἀλατοδοχεῖα.—Γλυκοδοχεῖα.—Μελανοδοχεῖα.—Βεντοδζες.—Ἐσωκάνδηλα.—Ἀνθοδοχεῖα.—Βάμπα.—Δαμπεδοχεῖα.—Δαμπόγιαλα.—Ἀμπαζούρ. Ἑλλήρης σειρά Φαρμακευτικῶν φιαλιδίων καὶ βάζων μαρμελάδας.

ΠΑΓΙΔΕΣ διὰ τὴν καταπολέμησιν τῆς ΜΥΓΑΣ τῆς ΜΕΣΟΓΕΙΟΥ

ΕΚΘΕΣΙΣ ΚΑΛΛΙΤΕΧΝΙΚΩΝ ΕΙΔΩΝ: Πανεπιστημίου ἀριθμὸς 6
Τηλέφωνον: 27-781

Τηλεγραφικὴ διεύθυνσις: ΟΞΕΑΛ ^{ΑΘΗΝΑΣ}/_{ΠΕΙΡΑΙΑ}

ΜΕΤΑΕΟΨΦΑΝΤΟΥΡΓΕΙΟΝ
 Η "ΧΡΥΣΑΛΙΣ",
 ΣΤΥΛ. Η. ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΥ Α. Ε.

Κεφάλαιον ὀλοσχερῶς κατ'ἄνδρ. Δρ. 50.000.000
 Κεφάλαια Ἀποθεματικά » 19.000.000
 ΕΔΡΑ ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ

ΕΡΓΟΣΤΑΣΙΑ : Ἐν Ἀθήναις (Ποδονίφτη) καὶ ἐν Γουμνίτῃ (Μακεδονίᾳ)
 ΓΡΑΦΕΙΑ ΚΑΙ ΑΠΟΘΗΚΗ : Χονδρικῆς πωλήσεως Μητροπόλεως 48.
 ΔΙΕΥΘΥΝΣΕΙΣ : Ταχυδρομ. Γραμματ. 68 Τηλεγ. Μεταξοχουσαλὶς Ἀθήνας
 ΤΗΛΕΦΩΝΑ Ἔργαστ. Ποδονίφτη ἀρ. 81-951-81-952 Ἀποθήκης 20-248

ΕΙΔΗ ΤΙΝΑ ΤΗΣ ΠΑΡΑΓΩΓΗΣ ΜΑΣ

Κρέπ Σιν—Φουλάρ—Ζωρζέτ—Κρεπόν—Μαροκαίν—Σατέν—
 Σεμιζιέ, Λατέν, Κλοκέ, Ἐμπριμέ.

ΚΡΕΠ ΕΙΣ ΜΕΓΑΛΗΝ ΠΟΙΚΙΛΙΑΝ ΤΥΠΩΝ

Πολλομέταξα ἐπανωφορίων, Σετακροῦτες, Κουκουλίρικα,
 φόδρες, ραπτῶν, φόδρες καπέλων, Βλουαρέτσαντῶν.
 Ἰμάσματα ἐπίπλων, Στόφες κλαδωτές.

ΠΑΝΤΑ ΦΕΡΟΥΝ ΕΙΣ ΤΗΝ ΟΥΓΙΑ ΤΟ ΟΝΟΜΑ ΤΟΥ ΕΡΓΟΣΤΑΣΙΟΥ

ΑΝΩΝΥΜΟΣ ΕΤΑΙΡΙΑ

ΓΕΩΡΓΙΚΗΣ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑΣ

Κεφάλαιον καταβεβλημένον Δρχ. 15.000.000
 Ἀποθεματικά τῆς 30)12)36 » 10.810.000

ΕΡΓΟΣΤΑΣΙΟΝ Οἰνοποιίας καὶ Οἰνοπνευματοποιίας ἐν Καλάμαις.

ΟΙΝΟΠΟΙΕΙΑ Ἐν Καλάμαις—Δόγγα—Θούρια.

ΕΡΓΟΣΤΑΣΙΟΝ Ζυμῶν Ἀρτοποιίης ἐκ Σταφίδος ἐν Καλάμαις

ΕΡΓΟΣΤΑΣΙΟΝ Παραγωγῆς τρυγικῶν δξέων ἐν Πειραιεῖ (δδὸς Θηβῶν)

ΔΙΕΥΘΥΝΣΙΣ ΣΤΑΔΙΟΥ 158

ΕΡΙΟΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑ ΝΑΟΥΣΗΣ
 ΛΑΝΑΡΑ-ΚΥΡΤΣΗ & ΣΙΑ Α.Ε.

ΕΔΡΑ ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ.— Τέρμα Κολοκυνθοῦς

ΚΕΦΑΛΑΙΑ : Ἀποθεματικά καὶ Κρατήσεις Δρχ. 200.000.000

ΕΡΓΟΣΤΑΣΙΑ :

1) Ἐν Ἀθήναις	} Κλωστήριον, Ὑφαντήριον, Φινι-
ριστήριον καὶ Βαμβακοκλωστήριον
2) Ἐν Ναύσῃ	

Προϊόντα :

Ὅλα τὰ εἶδη τῶν μαλλίνων ὑφασμάτων ἀνδρικῶν καὶ γυναικείων

Παραγωγή :

3.000.000 μέτρα ὑφασμάτων ἑτησίως, ἀξίας 300.000.000 δραχμῶν

Ἀπασχολούμενον προσωπικόν :

- 1) Ὑπαλληλικόν : 150
- 2) Ἐργατικόν : 4.200

ΓΕΝΙΚΗ ΧΗΜΙΚΗ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑ

Γ. Κ. ΜΠΟΥΡΛΟΣ ΑΝΩΝΥΜΟΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑ

Ἔργοστάσιον : ΜΥΛΟΙ ΑΤΤΙΚΗΣ

ΤΗΛΕΦΩΝΑ : 81-926 καὶ 80-448

Παραγωγή Αἰθυλικοῦ Αἰθέρος. Βιομηχανικοῦ, Φαρμακευτικοῦ καὶ ναρκωτικοῦ αἰθέρος. Παραγωγή ὑδροχλωρικοῦ καὶ νιτρικοῦ δξέως (χημικῶς καθαρὰ), Θεϊκῶν ἀργύλιον — Διηλυτικὰ νιτροκυταρίνης καὶ δξικῆς κυταρίνης κ. τ. λ. κ. τ. λ.)

ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΥΦΑΝΤΗΡΙΑ Α. Ε.

ΕΛΡΑ ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ

Νέα Σφραγίδα—'Οδός Πειραιώς
Τηλέφ. Διεύθ. «Ελληνοφ.» — Τηλέφ. 92 - 61

1) ΕΡΓΟΣΤΑΣΙΑ ΒΑΜΒΑΚΕΡΩΝ

- α) Άπαντα τὰ Βαμβακερά είδη είς έκλεκτάς ποιότητας.
- β) Νήματα Βαμβακερά.

2) ΕΡΓΟΣΤΑΣΙΑ ΜΑΛΛΙΝΩΝ

- α) Μάλλινα Νήματα.
- β) Ύφασματα Μαλλοβάμβακα, Άνδρικά και Γυναικεία είς πλουσίαν συλλογήν.

Α. Ε. ΕΛΑΙΟΥΡΓΙΚΩΝ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ

“ Ε Λ Α Ϊ Σ ”

ΝΕΟΝ ΦΑΛΗΡΟΝ — Τηλ. 44 - 361

ΠΡΟΪΟΝΤΑ ΕΡΓΟΣΤΑΣΙΩΝ:

Α) Ε Λ Ω Δ Ι Μ Α :

- α) Ήξευγενισμένα : Ήλαιόλαδον, Βαμβανέλαιον, Καρυδέλαιον, Ζωϊκόν λίπος
- β) Ύδρογονωμένα : Ήλαιόλαδα, Βαμβανέλαια, Καρυδίγη, Ήχθυέλαια.
- γ) Τυποποιημένα :
 - «Ήλαιόλαδον άγνόν» Τύπος έλαιολάδου πρός έξαγωγήν.
 - «Φυτίγη» Άγνόν φυτικόν βούτυρον.
 - «Φυτολέγη» Άντικαθιστά τὸ φρεσκο βούτυρον.
 - «Στερεόλη» Μαγειρικόν βούτυρον άποκλειστικῶς έξ έλαιολάδου.
 - «Ήλλαῖς ΟΤΣ» Λευκή, έλληνική βρώμη συμπιεσμένη.

Β) ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΑ :

- α) Λινέλαια : Ήμά, βρασκόμενα, διπλοβρασκόμενα, ραφινάτα, διπλορραφινάτα, λευκά, Stand-oil β) Ήξυγόνον, γ) Λιπαρά και στεατικά όξεία.

- Γ) ΚΤΗΝΟΤΡΟΦΙΚΑ : Λινάλευρον, Βαμβανόπηγτα, Καρυδόπηγτα, Πίτυρα, βρώμης κ. λ. π.

ΑΓΟΡΑΖΕΤΕ

ΕΛΛΗΝΙΚΟΥΣ ΤΑΠΗΤΑΣ

‘Ο ‘Ελληνικός τάπησ είναι τὸ άπαραίτητον συμπλήρωμα κάθε σοβαρῆς έπιπλώσεως.

Οί ‘Ελληνικοί τάπητες είναι πλέον άνώτεροι τῶν Περσικῶν και ὄλων τῶν Άνατολικῶν είς σχέδια, χρωματισμοὺς και στερεότητα.

‘Η άγορά ‘Ελληνικῶν χειροποιήτων ταπήτων είναι μία πολύ καλή τοποθέτησις χρημάτων και παρέχει έργασίαν είς χιλιάδας έργατριῶν τῶν έπαρχιῶν και τῆς πρωτευούσης.

‘Ελληνικός Ταπητουργικός ‘Οργανισμός

ΓΡΑΦΕΙΟΝ ΠΩΛΗΣΕΩΣ ΤΣΙΜΕΝΤΩΝ

‘Οδός Σανταρόζα 3

ΚΟΙΝΟΝ ΓΡΑΦΕΙΟΝ ΠΩΛΗΣΕΩΣ

ΕΤΑΙΡΕΙΩΝ Α. Γ. Ε. Τ. (Ήρακλής — ‘Ολυμπος — Τικάν

Χαλκίδος).

Διεύθυνσις Σανταρόζα 3

‘Αρ. Τηλ. 30-404

Γραμματεία Σανταρόζα 3

» » 30-403

Λογιστήριο Σανταρόζα 3

» » 30-405

Τμήμα Παραγγελιῶν Σανταρόζα 3

» » 30-406

ΚΑΡΟΛΟΣ ΦΙΞ Α. Ε.

Διατήρησις εἰς ψυκτικούς θαλάμους
Ταπήτων, Γουναρικῶν, Μαλλίνων Ὑ-
φασμάτων κλπ.

Ἡ Α. Ε. «ΚΑΡΟΛΟΣ ΦΙΞ» καθώρισε διὰ τὴν
ἐφετεινὴν περίοδον (ἀπὸ 15 Ἀπριλίου ἕως 30 Ὀ-
κτωβρίου 1938) τὰ κάτωθι τεμολόγια διὰ τὸ τμήμα
τῆς διατηρήσεως ταπήτων, γουναρικῶν κλπ.

ΔΙΑ ΤΑΠΗΤΑΣ

Ἀπὸ 1 ἕως 5 τετρ. μ. Δρχ. 40 τὸ τεμάχιον
» 5 » 10 » » » 75 » »
» 10 » 20 » » » 7 κατὰ τετρ. μ.
Ἄνω τῶν 20 » » » 10 » »

Ἐπὶ πλέον πέντε τοῖς χιλίοις ὡς ἀσφάλιστρα ἐπὶ
τῆς δηλουμένης ἀξίας ἐκάστου τάπητος, ὡς καὶ Δρχ.
30 δι' ἔξοδα παραλαβῆς καὶ παραδόσεως τούτων διὰ
τῶν αὐτοκινήτων τῆς ἑταιρείας.

ΔΙΑ ΓΟΥΝΑΡΙΚΑ

Δι' ἕκαστον τεμάχιον Δρχ. 100.

Ἐπὶ πλέον δέκα τοῖς χιλίοις ὡς ἀσφάλιστρα ἐπὶ
τῆς δηλουμένης ἀξίας ἐκάστου γουναρικοῦ, ὡς καὶ Δρχ.
30 δι' ἔξοδα παραλαβῆς καὶ παραδόσεως τούτων διὰ
τῶν αὐτοκινήτων τῆς ἑταιρείας.

ΕΡΓΟΣΤΑΣΙΟΝ: ΠΑΤΗΣΙΩΝ 307

ΤΗΛΕΦΩΝΗΣΑΤΕ: 80-191

ΕΘΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ ΙΔΡΥΘΕΙΣΑ ΤΩ 1841

Κεφάλαια Μετοχικά καὶ Ἀποθεματικά Δρχ. 1.275.000.000
«Καταθέσεις» » 10.271.000.000

Κεντρικὸν Κεφάλαιον ἐν Ἀθήναις
Ἐποικιοκαταστήματα καὶ Πρακτορεῖα εἰς ὅλην τὴν Ἑλλάδα
Ἀνταποκρίται εἰς ὅλας τὰς χώρας τοῦ ἐξωτερικοῦ.

Ἡ Ἑθνικὴ Τράπεζα τῆς Ἑλλάδος ἐκτελεῖ πάσης φύσεως τραπεζικὰς
ἐργασίας εἰς τὸ ἐσωτερικὸν καὶ τὸ ἐξωτερικὸν ὑπὸ ἐξαιρετικῶς συμ-
φέροντας ὁρους. Δέχεται δὲ καταθέσεις (εἰς πρώτην ζήτησιν, ἐπὶ
προθεσμίᾳ καὶ ταμιευτηρίῳ) μετὰ ἰσὺς ἐνοικία ἐπιτόκια.

HELLENIC BANK TRUST COMPANY, NEW YORK 139
WILLIAM STREET

Ἰδρυθεῖσα ὑπὸ τῆς Ἑθν. Τραπεζῆς τῆς Ἑλλάδος συμφώνως μετὰ τοὺς νόμους
τῆς Πολιτείας τῆς Ν. Ὑόρκης, πρὸς ἐξυπηρέτησιν τῶν ἐν Ἀμερικῇ Ἑλλήνων
Κεφάλαια ὀλοσχερῶς καταβεβλημένα . . . \$ 1.350.000

ΑΝΩΝΥΜΟΣ ΓΕΝΙΚΗ ΕΤΑΙΡΙΑ ΤΣΙΜΕΝΤΩΝ ΕΔΡΑ ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ

Μέγαρον Ἀφθονίδου — Δεύτερος ὄροφος ὁδὸς Παπαρρηγοπούλου 9

ΜΕΤΟΧΙΚΟΝ ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΔΡΧ. 14.600.000

ΕΡΓΟΣΤΑΣΙΑ

Εἰς Δραπετσῶνα παρὰ Πειραιᾶ
ταϊμένια «Ἡρώκλῆς» καὶ ὑπερτα-
μένια Ἐρυθροῦ κύκλου 90.000
τόνους ἡμετέρας.
Ἐν Βόλῳ ταϊμένια «Ὀλυμπος»
καὶ ὑπερταϊμένια Πραοίνου τριγώ-
νου 50.000 τόνους.

ΤΗΛΕΦΩΝΑ

Κεντρικῶν Γραφ. Διευθύνσεως 25.101
Λοιστῆρου 21.921
Ἐργοστασίων Δραπετσῶνος Δι-
ευθύνσεως 42.863
Ἐντολῶν 44.441
Γραφείων Βόλου 3.72
Ἐργοστασίων Βόλου 5.94
Πρατήριον Ἀθηνῶν 52.211
Πρατήριον Θεσσαλονίκης 2648

Τηλεγραφικὴ Διεύθυνσις ΣΙΜΗΡΑΚΛΗΣ ΑΘΗΝΑΣ — ΒΟΛΟΤΣΙΜΕΝΤ
ΒΟΛΟΥ. Αἱ μεγαλύταται καὶ μετὰ τὰ πλέον συγχρονισμένα μηχανήματα ἐγκα-
ταστάσεις. Τρεῖς περιστροφικοὶ κλίβανοι. Ἀρτιώτατα ἐργαστήρια χημικῶν καὶ
μηχανικῶν δοκιμῶν παρακολουθήσεως ποιότητος προϊόντων.

ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΝ & ΒΙΒΛΙΟΔΕΤΕΙΟΝ
..... Τ Ε Χ Ν Η
Ε. ΤΣΙΝΙΚΑ & Κ. ΚΑΛΟΓΕΡΟΠΟΥΛΟΥ
ΣΚΟΥΛΕΝΙΟΥ 1 ΠΛΑΤΕΙΑ ΑΓΙΩΝ ΘΕΟΔΩΡΩΝ